

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นประโยชน์ในคดีอาชญากรรม

นายบุญเสริม บุญเรืองรอด

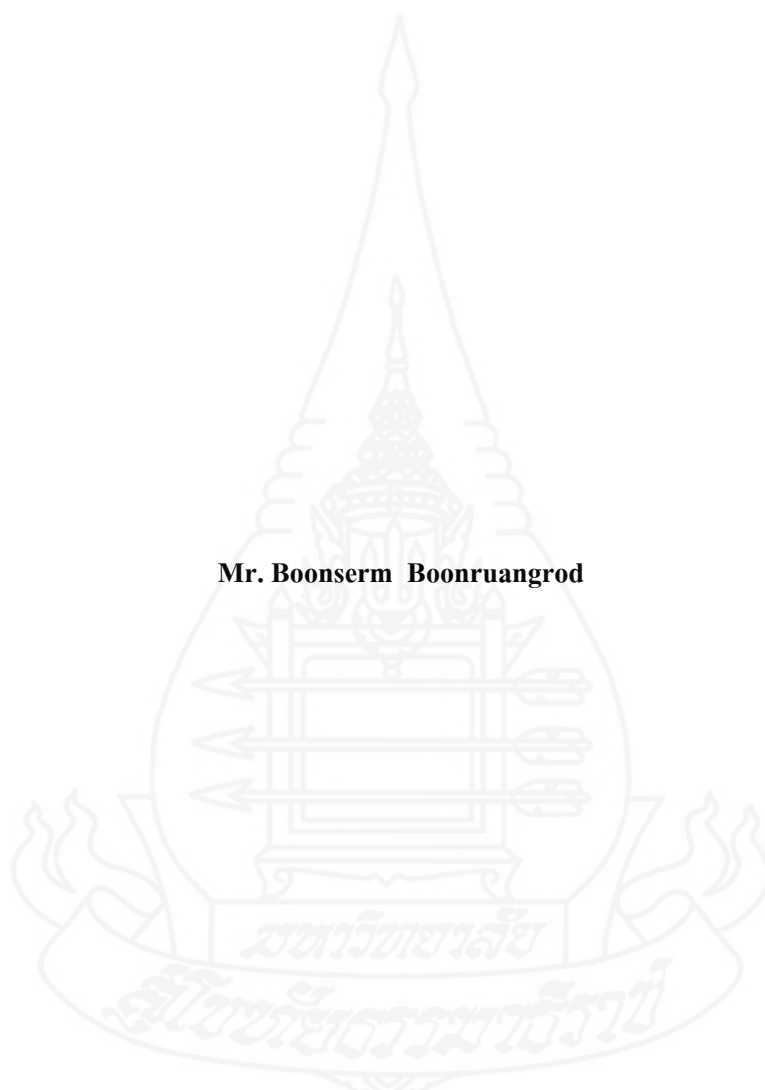
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

วิชาเอกกฎหมายมหาชน สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2560

Legal Measure of Useful Information Concerning Narcotic Offense

Mr. Boonserm Boonruangrod

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Laws in Public Law

School of Law

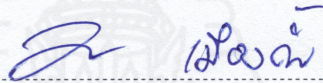
Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลสำคัญ
ที่เป็นประโยชน์ในคดีอาชญากรรม
ชื่อและนามสกุล   นายบุญเสริม บุญเรืองรอด
วิชาเอก   กฎหมายมหาชน
สาขาวิชา   นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ

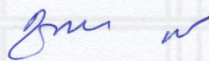
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2560

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

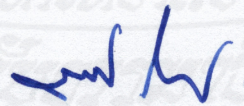
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชนินาฏ ลีดส์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ชัดเงางาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นประโยชน์
ในคดีอาชญากรรม

ผู้ศึกษา นายบุญเสริม บุญเรืองรอด รหัสนักศึกษา 2564001895 ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวความคิด ทฤษฎีความสำคัญของการให้ข้อมูลคดีอาชญากรรมที่เป็นข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษจำเลยน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางการพิจารณาและการแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงเกี่ยวกับการให้ข้อมูลและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งมีความสำคัญในการปราบปรามและความมั่นคงของประเทศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารประกอบด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องของวิชาการตำราหนังสือบทความ รายงานการวิจัย รายงานวิชาการต่างๆคืออิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นตัวบทกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ ข้อมูลเพื่อนำสู่ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า การบังคับใช้บทบัญญัติกฎหมายมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติอาชญากรรมให้โทษ ยังมีได้มีแนวทางหรือกรอบกำหนดที่ชัดเจนเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาเพื่อรับเอาข้อเท็จจริงที่จำเลยอ้างขึ้น ให้จำเลยได้รับประโยชน์ในการพิจารณาโทษที่ลงน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ คงมีแนววินิจฉัยของศาลฎีกาที่วางหลักเกณฑ์เบื้องต้นในการพิจารณาโทษที่จะวางแก่จำเลย โดยยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวนี้ ดังนั้น จึงสมควรปรับปรุงแก้ไขการดำเนินตามบทบัญญัติมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติอาชญากรรมให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้มีการเพิ่มเติมข้อความกฎหมายให้ชัดเจนเรื่องระยะเวลาการให้ข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์และผลการขยายผลการจับกุม ซึ่งไม่ได้ให้ประโยชน์เฉพาะแก่จำเลยซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดเท่านั้น แต่ทำให้ประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการควบคุม และปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมไม่ให้แพร่กระจายเข้าสู่สังคม หรือเป็นการตัดวงจรของกลุ่มที่มุ่งจะกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดไป อันส่งผลให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงแก่ประเทศสืบไป

คำสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ได้รับประโยชน์ ลงโทษน้อยกว่ากำหนด

Independent Study title: Legal Measure of Useful Information Concerning Narcotic Offense

Author: Mr. Boonserm Boonruangrod; **ID:** 2564001895; **Degree** Master of Laws;

Independent Study advisor: Dr. Wanwipa Muangtham; **Academic year:** 2017

Abstract

The purpose of this independent study is to study about the concepts, theories relating to the importance of significant and useful narcotics case information providing in the part of the accused's punishment less than the law prescribed in order to study the problems and suggest the guideline relating to the examination and the amendment of the useful information providing in the narcotic offenders suppression as well as to protect the alleged offender and the accused according to the spirit of the law which is essential in the suppression and the national security.

This independent study is the qualitative research by means of the documentary research consisting of the relating academic papers, textbooks, articles, researches, academic reports, electronic media, theses, the independent researches, the relevant laws both in Thai and foreign languages in order to analyze and synthesize the information into the result of the research.

Result of the research: about the law enforcement of section 100/2 of the Narcotics Act, there is no guideline or the clear scope in the same standard in considering adopting the facts the accused claimed in order to gain the benefit in punishment less than the law prescribed. There are only the precedents of the Supreme Court prescribing preliminarily of the accused's punishment which are not in line with the spirit of this provision of laws. Therefore, the researcher suggests amending the section 100/2 of the Narcotics Act B.E. 2522 by adding the law about the significant and useful information providing period and the arresting results extended which are not advantageous only to the accused but also to the authorities in the regulation and the suppression of the narcotics offense, for the purpose of the dissemination of drugs' obstruction or to cut the cycles of the prone to be the narcotic offender into the small amounts or wholly get rid, then result in the safety and the security of the nation.

Keyword: The Significant Information Provider, The Person Gained Benefit, Punish Less Than The Law Prescribed

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระเล่มนี้คงไม่สามารถสำเร็จลุล่วงได้ หากปราศจากความช่วยเหลือและการให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ยิ่งของอาจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ รองศาสตราจารย์ ชนินาฏ ลีคส์ และอาจารย์ปัทมวิษ ทักษวิมล ที่กรุณาได้รับเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระ และให้ความช่วยเหลือแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ทั้งในด้านวิชาการ กำลังใจ ความหวังดี ซึ่งผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน ผู้พิพากษาศาลทุกท่านเป็นอย่างสูงที่เมตตาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนให้ข้อมูลต่างๆ พร้อมทั้งตำรา เอกสาร ที่ทำให้ผู้เขียนสามารถเขียนการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี และสำคัญยิ่งสำหรับสำนักงานศาลยุติธรรมที่ให้โอกาสในการศึกษามอบทุนในระหว่างการศึกษาด้วย

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้เป็นที่รัก ผู้ให้กำลังใจ และให้โอกาสการศึกษาอันมีค่าเสมอมา ผู้เขียนหวังว่าการศึกษาอิสระฉบับนี้คงเป็นประโยชน์ แก่ผู้สนใจได้อยู่บ้าง และหากมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าแล้ว ขอมอบเป็น กตเวทิตา แต่บิดา มารดา ตลอดจนครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณในอดีตและปัจจุบันที่ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียนการศึกษาอิสระฉบับนี้ หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขอน้อมรับ ไว้แต่ผู้เดียว

บุญเสริม บุญเรืองรอด
มิถุนายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและสาระสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
3. สมมติฐานของการศึกษา.....	3
4. ขอบเขตของการศึกษา.....	4
5. วิธีการดำเนินการศึกษา.....	4
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ ข้อมูลเป็นประโยชน์ ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522.....	5
1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็น ประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522.....	5
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูล เป็นประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522.....	10
3. หลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูล เป็นประโยชน์พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ. 2522.....	19
4. บทบัญญัติพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ. 2522 เกี่ยวเนื่องมาตรการให้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์.....	24
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบริบทในการใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ ให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ ตามบทบัญญัติมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติด ให้โทษ พ.ศ.2522.....	33
6. ขั้นตอนการดำเนินการวิธีพิจารณาอาญาในการใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตามบทบัญญัติมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522.....	36
7. แนวปฏิบัติการพิจารณาพิพากษาคดียาเสพติดในศาล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 หลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522.....	45
1. กฎหมายไทย.....	45
2. กฎหมายต่างประเทศ.....	68
บทที่ 4 บทวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522.....	82
1. วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522.....	82
2. กำหนดกรอบอัตราโทษ.....	90
3. ผลและการขยายผลการบังคับใช้ในการจับกุมของผู้กระทำความผิด.....	95
4. วิเคราะห์ผลของการใช้บังคับกฎหมาย.....	100
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	102
1. บทสรุป.....	102
2. ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	110
ประวัติผู้ศึกษา.....	114

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพิจารณาคดีของศาลในความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดนับวันจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น หากเปรียบเทียบกับปริมาณคดีเมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมานอกจากนี้ความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีผู้กระทำความผิดขยายวงกว้างออกไปในทุกวัยไม่ว่าเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติก็พบว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก และมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอื่น จึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่าคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นต้นเหตุของการก่ออาชญากรรมประเภทอื่นๆ ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอีกด้วย¹

สภาพปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นทั้งเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาอย่างยาวนาน และมีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างอย่างรุนแรง เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมรูปแบบดั้งเดิมไม่สามารถดำเนินการทำลายเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ได้ เพราะผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่มีเครือข่ายหลายระดับ และมีขั้นตอนการกระทำความผิดซับซ้อน ยากที่จะหาพยานหลักฐานมาดำเนินคดีแก่ผู้เกี่ยวข้องได้ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษที่ถูกดำเนินคดีส่วนใหญ่จะเป็นผู้ค้ารายย่อย ผู้รับจ้าง หรือผู้เสพเท่านั้น แม้หน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจะต่างช่วยกันป้องกันแก้ไขและปราบปรามเพียงใดก็ตาม แต่ก็ไม่ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษดังกล่าวเบาบางหรือลดน้อยลงไปได้² จึงมีความพยายามที่จะค้นหามาตรการใหม่ๆ เข้ามาเสริมหรือสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมรูปแบบดั้งเดิมเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงเหมาะสมและเป็นธรรม โดยอาศัยการวิเคราะห์ลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและแนวคิดด้านการบริหารงาน

---

¹ฐชาติ เทพวิระ การบังคับใช้ มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2552 กับความมั่นคงของประเทศ รายงานผลงานส่วนบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 11 สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ.2556,หน้า 1

²เพียงจิตต์ คล้ายสวน ปัญหาหลักการ ใช้ มาตรา 100/2 รายงานผลงานส่วนบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 12, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ.2555,หน้า 1-3

ยุคิธรรม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง การเพิ่มเติมมาตรา 100/2 ว่า “หากศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดได้แสดงพฤติการณ์ที่เป็นประโยชน์เพื่อการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษให้โทษกรณีมีเหตุอันสมควรเป็นการเฉพาะราย ศาลจะลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้” โดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 36 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2545 เป็นมาตรการหนึ่งที่จะเข้ามามีบทบาทสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมรูปแบบดั้งเดิมที่ไม่สามารถดำเนินการทำลายเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดให้โทษรายใหญ่ได้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษที่ถูกดำเนินคดีได้ตัดสินใจว่าจะให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน อันจะเป็นผลให้ศาลใช้ดุลพินิจกำหนดโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้³ กรณีเช่นนี้จึงควรเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษรายย่อยให้ข้อมูลเพื่อไปจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษรายใหญ่ได้ ดังจะเห็นได้จากแนวคำพิพากษาศาลฎีกา และคำสั่งศูนย์ผู้อำนวยความสะดวกต่อผู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติปี พ.ศ.2548 ที่สอดคล้องกับคำแนวพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว หากเป็นกรณีอื่นที่การให้ข้อมูลนั้นเป็นประโยชน์ในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอยู่บ้าง หรือผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษให้ข้อมูลของตนเอง ซึ่งไม่เป็นการทำลายเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดให้โทษรายใหญ่ ศาลก็สามารถใช้ดุลพินิจกำหนดโทษสถานเบาหรือลดโทษให้แก่จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ได้อยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติด และแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา

ผู้เขียนเห็นว่าการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 เกี่ยวกับกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษได้ให้หรือเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษดังกล่าวนี้ ยังมีความไม่เหมาะสมที่เป็นหลักเกณฑ์และแนวทางเดียวกัน โดยผู้เขียนเป็นผู้ปฏิบัติมาในการรับราชการศาลจังหวัดมาวิเคราะห้และเปรียบเทียบกับปัญหาข้อกฎหมายการบังคับใช้พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 100/2 ตามแนวปฏิบัติของศาล ซึ่งการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดโทษตามมาตรา 100/2 ขึ้นอยู่กับการตีความ หลักความเป็นธรรม หลักการใช้ดุลพินิจ และหลักการรับฟังพยานหลักฐานที่คู่ความกล่าวอ้างหรือนำสืบ ซึ่งยังไม่เป็นไป

³วารสารคดี อังศุพานิชย์ สดกระหน่ำซัมเมอร์เซตส์ มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 รายงานผลงานส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหาร ในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 9 สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ.2554, หน้า 1

ในแนวเดียวกัน ทำให้การทำลายเครือข่ายยาเสพติดให้โทษอันส่งผลให้การปราบปรามยาเสพติดของภาครัฐยังไม่บรรลุเป้าหมายมากนัก จึงเห็นควรกำหนดเป็นแนวทางให้ศาลยุติธรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องปรับใช้กฎหมายดังกล่าวได้อย่างถูกต้องเป็นธรรม ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ คຸ້ມครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลยตามอันสมควรจะได้รับตามความมุ่งหมายของบทบัญญัติของกฎหมายนี้

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และความเป็นมาของการตีความ หลักความเป็นธรรม และหลักการใช้ดุลพินิจของศาลเพื่อลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำกว่าบทบัญญัติการบังคับใช้มาตรา 100/2 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

2.2. เพื่อศึกษาปัญหาอันเกิดจากการพิจารณาพิพากษาคดียาเสพติดมาบังคับใช้บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในคดียาเสพติด

2.3. เพื่อศึกษาแนวทางการพิจารณาและการแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงเกี่ยวกับการให้ข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

3. สมมติฐานของการศึกษา

เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ไม่ได้กำหนดช่วงระยะเวลาการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ที่ชัดเจนทำให้ส่งผลต่อผู้รับประโยชน์ตามเจตนารมณ์ตามกฎหมายนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในต่างประเทศแล้ว การที่บังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งผู้ศึกษาจะหามาตรการทางกฎหมายมากำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแนวความคิด และความเป็นมาในเรื่องการให้ข้อมูลที่สำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยศึกษาจากแนวคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติด แนวคำพิพากษาของศาลฎีกา ตั๋วท เอกสารและกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นไปตามหลักการตีความ หลักความเป็นธรรมและหลักการใช้ดุลพินิจของศาลเพื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์หาข้อเสนอนะแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมของบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และเป็นธรรมแก่ผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด

5. วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาจากหนังสือ ตำรา กฎหมาย บทบัญญัติของกฎหมาย คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คำพิพากษาศาลฎีกา บทความวิทยานิพนธ์รายงานของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” ที่เกี่ยวข้องกับการขอรับประโยชน์ ในคดียาเสพติด ข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) เพื่อนำมาศึกษา และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1. ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และความเป็นมาของการตีความ หลักความเป็นธรรมและหลักการใช้ดุลพินิจของศาลเพื่อลงโทษให้น้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำตามที่มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 บังคับใช้

6.2. ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้บทบัญญัติของกฎหมาย ในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในคดียาเสพติด

6.3. ทำให้ทราบแนวทางการพิจารณาและการแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงเกี่ยวกับการให้ข้อมูลและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ

พ.ศ. 2522

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

1.1 แนวคิดในการให้ผลประโยชน์บางประการแก่ผู้กระทำความผิดที่ให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรม

แนวคิดในการให้ผลประโยชน์บางประการแก่ผู้กระทำความผิดที่ให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรมเป็นแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการต่อรองการรับสารภาพ ศาลจะพิจารณาถึงความสำคัญและคุณประโยชน์ในความช่วยเหลือของผู้ต้องหาหรือจำเลย ความแท้จริง ความสมบูรณ์ และความน่าเชื่อถือของข้อมูลหรือคำให้การใดๆ ของผู้ต้องหาหรือจำเลย สภาพและขอบเขตความช่วยเหลือของผู้ต้องหาหรือจำเลย อันตราย หรือความเสี่ยงใดๆ ต่อผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือครอบครัวต่อการให้ความช่วยเหลือแก่รัฐ รวมทั้งระยะเวลาที่ให้ความช่วยเหลือ

อย่างไรก็ดี อาจมองได้ว่าการที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพในชั้นของการต่อรองคำรับสารภาพ แล้วทำให้ได้รับผลประโยชน์ที่มากกว่าการให้การรับสารภาพชั้นศาลเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว การให้การรับสารภาพในชั้นของการต่อรองการรับสารภาพถือเป็นการให้ความร่วมมือและผลประโยชน์กับกระบวนการยุติธรรมที่มากกว่าการให้การรับสารภาพในชั้นศาลเพราะข้อมูลที่ได้นอกจากจะทำให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดในคดีนี้ได้ ยังขยายผลไปถึงการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดอื่นๆ อีกด้วย อีกทั้งยังเป็นการประหยัดทรัพยากรของกระบวนการยุติธรรมทั้งในด้านของศาล พนักงานอัยการ ทนายความ หรือราชทัณฑ์ รวมทั้งเป็นการให้ความคุ้มครองพยานและผู้เสียหายอีกด้วย⁴

⁴วชิราภรณ์, อังศุพานิชย์, ลดกระหน่ำซัมเมอร์เซต มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 รายงานผลงานส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ ๑, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ.2554, หน้า 6

สำหรับประเทศไทย การต่อรองการรับสารภาพนั้นเป็นเครื่องมือทางกฎหมายอีก มาตรการหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามปัญหาเสพติด โดยนอกจากเป็นการ แบ่งเบาภาระของศาลในการพิจารณาคดียาเสพติดที่ผู้กระทำความผิดอาจเป็นเพียงผู้เสพ ผู้ค้าเถียง หรือผู้ค้ารายย่อยแล้ว ยังสามารถจูงใจให้ผู้กระทำความผิดที่เป็นเพียงรายย่อยให้ข้อมูลที่สำคัณ จนทำให้อาจสามารถขยายผลการจับกุมผู้กระทำความผิดรายใหญ่ซึ่งอาจรวมถึงบุคคลที่อยู่ เบื้องหลังการค้ายาเสพติดที่แท้จริงได้ ทั้งนี้เพื่อตัดวงจรเชื่อมโยงขององค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วการปราบปรามการกระทำความผิดในลักษณะเช่นนี้ กระทำได้ยากลำบาก เนื่องจากองค์กรหรือเครือข่ายอาชญากรรมจะมีการประชุมวางแผนทางลับ การแบ่งหน้าที่กันทำเป็นทอดๆ ผู้กระทำผิดแต่ละคนจะทราบการกระทำความผิดเพียงเท่าที่จำเป็น มีตัวตายตัวแทน หรือเมื่อคนหนึ่งถูกจับกุมก็จะมีผู้อื่นมาทำงานแทนต่อไป การเปลี่ยนแปลงและ ปรับปรุงวิธีการกระทำความผิด วิธีติดต่อซื้อขาย ขาย หรือวิธีการลำเลียงยาเสพติดใหม่ๆ อยู่เสมอ และบุคคลที่อยู่เบื้องหลังซึ่งเป็นนายทุนหรือผู้บงการ ในการค้ายาเสพติดจะไม่อยู่ใกล้ชิดกับยาเสพติด หรือไม่ลงมือกระทำความผิดด้วยตนเอง แต่สั่งการบุคคลอื่นเป็นทอดๆ และมีการตัดทอนได้ และในที่สุดจะเป็นบุคคลที่คอยรับผลประโยชน์อยู่เบื้องหลัง ดังนั้น หากไม่มีเครื่องมือทางกฎหมาย เพื่อปราบปรามการกระทำผิดที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ หน่วยงานของรัฐก็ไม่สามารถแสวงหา พยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของบุคคลเหล่านี้ได้⁵

1.2 แนวคิดเรื่องกระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานของการเจรจาต่อรอง

หลักกฎหมายและทางปฏิบัติในเรื่องการให้การรับสารภาพ รวมไปถึงรูปแบบของ การกระทำที่แสดงว่าเป็นการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อื่นๆ ก็มีสภาพของการเจรจาต่อรองอยู่ใน ตัวและกลไกของศาลก็มีแนวโน้มที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงข้อนี้ เพราะจำเลยสามารถ คาดหมายผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับ หากให้ความร่วมมือกับศาล

การต่อรองคำรับสารภาพเป็นกระบวนการหนึ่งในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่วาง อยู่บนพื้นฐานของการเจรจาต่อรอง และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดผลของ คดี ทั้งพนักงานอัยการ ทนายความ จำเลย ผู้เสียหาย ศาล การนำการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ อย่าง มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการวางกรอบโครงสร้างของกระบวนการพิจารณาใหม่เพื่อประสาน หลักการพื้นฐานในการพิจารณาคดีด้วยความเป็นธรรม อาทิ หลักความโปร่งใส หลักความเสมอ ภาคและหลักความชอบด้วยกฎหมาย เข้ากับความได้เปรียบของการเจรจาต่อรอง โดยจะต้องมีการ ขยายองค์ประกอบของการมีส่วนร่วม เช่น ต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางเลือกนั้นๆ ต้องมีกระบวนการ

⁵สำนักงานศาลยุติธรรม, รายงานการวิจัยเรื่อง การนำการต่อรองการรับสารภาพมาใช้ในประเทศไทย กรณีศึกษาคดียาเสพติด, รายงานการวิจัย, กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลยุติธรรม, 2545, หน้า 99

พิจารณาที่เร็วขึ้น มีการลดโทษให้มากขึ้นตลอดจนต้องมีการสร้างหลักประกันต่างๆ ด้วย รวมทั้ง อาจต้องมีการปรับปรุงหลักการอื่นๆ ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไปด้วยในขณะเดียวกัน กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เป็นการเจรจาต่อรอง เห็นได้ชัดว่าเป็นการเสริมประสิทธิภาพ ให้กับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยในเบื้องต้นดูเหมือนจะเป็นกลไกที่ใช้กับคดีที่ยุ่ยาก ซับซ้อนหรือเพื่อจัดการกับปัญหาคดีล้นศาล แต่เมื่อพิจารณาโดยละเอียดถือเป็นการสร้างทัศนคติ หรือสถานะใหม่ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ สังคม และปัจเจกชน และเป็นส่วนหนึ่งของ สัญญาการเปลี่ยนแปลงสำคัญเช่นเดียวกับมาตรการอื่นๆ เช่น การไต่ถามทนายเป็นกระบวนการ ยุติธรรมที่เน้นการเยียวยาความเสียหาย และกระบวนการต่อรอง เป็นต้น⁶ ซึ่งมาตรการเหล่านี้ สามารถนำมาใช้เสริมกระบวนการพิจารณาคดีอาญาแบบดั้งเดิมเพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 แนวคิดการต่อรองการรับสารภาพ เพื่อเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์

การกล่าวคำรับสารภาพ มีมาตั้งแต่ยุคตะวันออกโบราณ (The Ancient East) ปรากรูหลักฐานเด่นชัดในยุค King Murairis ของ Hittites การรับสารภาพการกระทำความผิดยังได้ ถูกอ้างในพระคัมภีร์ไบเบิล ฉบับดั้งเดิม (Old Testament) โดยประเพณี Judeo-Christian ถือว่า คำรับ สารภาพนั้น เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้รับการอภัยโทษ ดังนั้นในสมัยแรกคำรับสารภาพจะปรากฏ ในรูปของคำรับสารภาพในทางศาสนา (Religious Confession) โดยการรับสารภาพต่อพระ (Priest ในโบสถ์)

กฎหมายว่าด้วยคำรับสารภาพ มีที่มาจากหลักการใหญ่ๆ สองประการคือ หลักเอก สิทธิ์ที่จะมาปรักปรำตนเอง (The Privilege Against) และหลักการว่าด้วยคำรับสารภาพโดยไม่สมัคร ใจ (Involuntariness) ภายใต้หลักกฎหมาย Common Law สำหรับที่มาของกฎหมายว่าด้วยคำรับ สารภาพที่ต้องห้ามกระทำโดยไม่สมัครใจนั้น สืบเนื่องมาจากสมัยยุคโรมันที่กระบวนการพิจารณา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงรวมถึงคำรับสารภาพเพื่อใช้พิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา นั้น จาก คริสต์ศตวรรษที่ 13 ถึง 18 ประเทศทั้งหลายในทวีปยุโรป ที่รับอิทธิพลมาจากกฎหมายโรมัน ได้ ยอมรับเอาหลัก กฎหมายว่าด้วยการทรมาน (Law of Torture) มาใช้ในการได้มาซึ่งคำรับสารภาพ โดยวิธีการทรมานร่างกาย⁷

⁶ วชิราภรณ์ อังศุพานิชย์, “อึ้งแล้ว”, หน้า 6-7

⁷ สมศักดิ์ ทิมพิทักษ์, ปัญหาและผลกระทบหากมีการนำหลักการต่อรองการรับสารภาพมาใช้ รายงาน ผลงานบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 10, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาล ยุติธรรม, พ.ศ. 2556, หน้า 4

ผู้ถูกกล่าวหาในยุโรป จึงมีชะตากรรมที่ประสบอยู่ในอังกฤษก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 14 ในประเทศอังกฤษ คำรับสารภาพที่ได้มาไม่ว่าโดยวิธีใด ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งหลักการนี้ ได้รับการยอมรับแพร่หลายในช่วงเวลาดังกล่าวในประเทศที่รับหลักกฎหมายอังกฤษ แต่ท้ายที่สุดในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ประเทศอังกฤษได้ห้ามการทรมาน หรือการใช้สภาวะกดดัน รวมทั้งการใช้กลอุบายในการโกหกจากเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพ หากฝ่าฝืน คำเหล่านั้นก็อาจถูกตัดออกจากการเป็นพยานหลักฐาน กฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นใหม่นี้อยู่บนพื้นฐานของสองหลักการคือ หลักความสมัครใจ (Voluntariness) และหลักความน่าเชื่อถือ (Trustworthiness) ซึ่งต่อมาได้รับการยอมรับในกลุ่มประเทศ Anglo-American ภายใต้หลักการนี้ คำรับสารภาพที่น่าเชื่อถือเท่านั้น จึงจะได้รับการให้คุณค่าแต่ถ้าคำรับสารภาพใดได้มาจากการล่อลวงเป็นต้นว่า ให้ความหวัง ทรมาน หรือวิธีการอันไม่สมควรแล้ว คำรับสารภาพนั้นก็จะมีคุณค่าในตัวเอง

1.3.1 การใช้คำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล⁸

ยุคแรก (ช่วง ค.ศ. 1500-1600) คำรับสารภาพใช้เป็นพยานหลักฐานได้ทั้งหมดโดยไม่มีข้อจำกัด ไม่ว่าคำรับสารภาพนั้นจะได้มาโดยวิธีการใดก็ตาม คำรับสารภาพก็ได้มาโดยการทรมานด้วยวิธีการต่างๆ จึงเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้ในยุคนี้

ยุคที่สอง (ประมาณ ค.ศ. 1700) วิธีการได้มาซึ่งคำรับสารภาพเริ่มได้รับการพิจารณาและกำหนดหลักในการรับฟังคำรับสารภาพไว้ว่า คำรับสารภาพที่ไม่น่าไว้วางใจอาจถูกปฏิเสธ เช่น คำรับสารภาพอันเป็นผลมาจากการบีบบังคับทางจิตใจด้วยความหวังหรือความกลัวจากการถูกทรมานจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้

ยุคที่สาม (ประมาณ ค.ศ. 1800) พัฒนาหลักเบื้องต้นในการรับฟังพยานหลักฐานโดยกำหนดห้ามรับฟังคำรับสารภาพที่ได้มาโดยมิชอบ และให้ความสำคัญกับการรับฟังคำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐานน้อยลง การรับฟังคำรับสารภาพกลายเป็นข้อยกเว้นของการรับฟังพยานหลักฐานที่ศาลอาจรับฟังได้เท่านั้น

ยุคที่สี่ (ประมาณ ค.ศ. 1900-ปัจจุบัน) กำหนดข้อจำกัดการรับฟังคำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐานมากยิ่งขึ้น โดยศาลไม่อาจรับฟังคำรับสารภาพที่มีน้ำหนักน้อยและน่าสงสัยเป็นพยานหลักฐาน⁹

⁸สมศักดิ์ ทิมพิทักษ์ , “อ้างแล้ว”, หน้า 5

⁹สำนักงานศาลยุติธรรม , “อ้างแล้ว”, หน้า 61-62

สำหรับประเทศไทยไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการต่อรองการรับสารภาพโดยตรง แต่ศาลไทยได้ใช้วิธีการการต่อรองการรับสารภาพในทางปฏิบัติมานาน เพียงแต่ไม่ได้มีการกำหนดให้ชัดเจนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการต่อรองการรับสารภาพเกี่ยวกับโทษ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติที่รัฐเสนอให้เห็นถึงประโยชน์ที่จำเลยจะได้รับจากการรับสารภาพและจำเลยก็ใช้โอกาสตามกฎหมายนั้นโดยการรับสารภาพ โดยถือว่าการรับสารภาพเป็นเหตุบรรเทาโทษตามที่ประมวลกฎหมายอาญา ที่กฎหมายให้อำนาจศาลในการลดโทษได้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำผิด ดังนี้ เหตุบรรเทาโทษนั้น ได้แก่ รู้สึกความผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น ลูกแก่โทษต่อเจ้าพนักงานหรือให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาหรือเหตุอื่นที่ศาลเห็นว่ามีลักษณะทำนองเดียวกัน¹⁰ นอกจากนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยังได้ใช้การรับสารภาพของจำเลยแบ่งเบาภาระของความหนาแน่นของคดีในศาลที่จะต้องทำการพิจารณาสืบพยานด้วย โดยให้อำนาจศาลที่ไม่จำต้องสืบพยานในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพ สำหรับการกระทำความผิดที่มีโทษความผิดร้ายแรงได้ อันแสดงให้เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมไทยก็ได้รับเอาแนวคิดในการบริหารคดีเพื่อบรรเทาปัญหาคดีคั่งค้างในศาลมาใช้กับการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมด้วยเช่นกัน อันมีลักษณะคล้ายเป็นการต่อรองการรับสารภาพโดยนัย หรือสถานการณ์ที่จำเลยเข้าใจว่า หากไม่ให้การรับสารภาพแล้วอาจจะต้องรับโทษที่หนักกว่าการรับสารภาพ อย่างไรก็ตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวก็ไม่อาจถือว่าเป็นการสนับสนุนการต่อรองการรับสารภาพอย่างเต็มที่ เนื่องจากอาจพิจารณาได้ว่า หลักการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาของประเทศไทยยังยึดถือหลักการแสวงหาความจริงเป็นสำคัญซึ่งเป็นกระบวนการในระบบไต่สวน โดยอาจมีข้อยกเว้นได้ในบางกรณี ดังเช่นคดีอาญาที่มีอัตราโทษไม่ร้ายแรง ดังนั้น พนักงานอัยการอาจจะไม่มีแรงจูงใจที่จะเจรจากับจำเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีอาญาที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป เนื่องจากพนักงานอัยการยังคงต้องแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยในศาลอยู่นั่นเอง ดังนั้น หากจำเป็นต้องนำเอาหลักการต่อรองการรับสารภาพมาใช้ในประเทศไทยแล้วยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาการบัญญัติกฎหมายหรือแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายที่มีอยู่เพื่อให้การต่อรองการรับสารภาพเป็นที่ยอมรับในประเทศไทยอย่างชัดเจน ดังเช่นวิธีการของประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law)

¹⁰ สมศักดิ์ ทิมพิทักษ์, “อ้างแล้ว”, หน้า 14

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

2.1 ทฤษฎีหลักความได้สัดส่วน

นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา หลักความได้สัดส่วนได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการควบคุมตรวจสอบตามรัฐธรรมนูญ นั้นเป็นการยอมรับหลักการความได้สัดส่วนเข้าสู่กระบวนการกฎหมายหากแต่การพัฒนาการและความเป็นมาของหลักความได้สัดส่วนนั้น ตามความเห็นของ Wieacker การศึกษาความเป็นมาของหลักความได้สัดส่วนนั้น อาจย้อนกลับไปสู่ประวัติศาสตร์ได้ โดย Wieacker ได้แยกพิจารณารากฐานอันเป็นที่มาของหลักความได้สัดส่วนโดยมีที่มาจาก 3 หลัก¹¹ ดังนี้ ประการแรก มาจากความยุติธรรมลักษณะของการตอบแทน (die vergeltende Gerechtigkeit) ประการที่สอง มาจากความยุติธรรมในลักษณะของการแบ่งส่วน (die zuteilende Gerechtigkeit) ประการที่สาม ที่มาจากความคิดที่ว่ากฎหมายย่อมมีความมุ่งหมายเพื่อรับใช้ประโยชน์ของปัจเจกบุคคลและประโยชน์ของส่วนรวม จึงก่อให้เกิดให้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความชอบของการดำเนินการดังกล่าวโดยพิจารณาจากวิธีการ วัตถุประสงค์ ความสัมพันธ์ หลักความได้สัดส่วน ซึ่งเป็นการแสดงถึงความสอดคล้องเหมาะสมระหว่างวิธีการและวัตถุประสงค์นั้น ความพยายามในเบื้องต้นในการกำหนดขอบเขตในทางกฎหมายและการควบคุมการกระทำของรัฐได้แสดงออกโดยทฤษฎีวัตถุประสงค์ของรัฐตามหลักเหตุผล พัฒนาไปสู่การให้เหตุผลในการกระทำของรัฐอันใดอันหนึ่ง ในทางนามธรรม แล้วค่อยๆพัฒนาไปสู่การเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการควบคุมการกระทำของรัฐ

หลักความได้สัดส่วนซึ่งมีความหมายเพื่อความยุติธรรม เป็นรากฐานของกฎหมายกฎหมายมหาชน โดยมีสาระสำคัญว่า รัฐนั้นมีสิทธิที่จะจำกัดเสรีภาพของปัจเจกบุคคลได้เท่าที่เป็นความจำเป็นเท่านั้น

G.H.von Berg เป็นบุคคลแรกที่ได้กล่าวอย่างชัดเจนถึงหลักความได้สัดส่วนสำหรับการกระทำของตำรวจ O.Mayer ซึ่งถือว่าเป็นบิดากฎหมายปกครองของเยอรมันได้เขียนถึงหลักความได้สัดส่วนหลังจากที่ G.H. von Berg ได้กล่าวไว้เกือบ 100 ปี ต่อมาโดยได้กล่าวไว้ว่า¹² การกระทำของตำรวจนั้นจะต้องมีพื้นฐานมาจากกฎหมายและจะต้องกระทำตามความจำเป็นและ

¹¹บรรเจิด สิงคะเนติ, *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*, กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2558, หน้า 273-274

¹²บรรเจิด สิงคะเนติ, “อ้างแล้ว”, หน้า 275

จะต้องได้รับสัดส่วน ถือได้ว่าความคิดในเรื่องหลักความได้สัดส่วนหรือหลักห้ามมิให้กระทำเกินกว่าเหตุนี้เป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่ได้รับการยอมรับมาเป็นเวลายาวนานแล้ว

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไทย ที่บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง ...และเท่าที่จำเป็น..”ดังกล่าวย่อมเป็นการแสดงว่ารัฐธรรมนูญได้นำหลักความได้สัดส่วน ซึ่งเป็นหลักการย่อยของหลักนิติรัฐมาบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อจำกัดการใช้อำนาจรัฐไม่ให้เกินไปโดยอำเภอใจ¹³ ซึ่งมีหลักการอยู่ 3 หลัก คือ

(1) หลักความเหมาะสม หมายความว่า มาตรการที่องค์กรนิติบัญญัติตราขึ้นกฎหมายจะต้องอยู่ในวิสัยที่จะทำให้วัตถุประสงค์ในการตรากฎหมายนั้นสามารถบรรลุผลได้ ตามที่กฎหมายซึ่งให้อำนาจได้กำหนดไว้เท่านั้น คำสั่งทางปกครองใดๆ ก็ตามที่ในความเป็นจริงแล้วไม่อาจทำให้บรรลุความมุ่งหมายตามที่กฎหมายซึ่งให้อำนาจกำหนดไว้ได้ ย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่เหมาะสม และเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย¹⁴

(2) หลักความจำเป็น หมายความว่า มาตรการที่องค์กรนิติบัญญัติตราขึ้นเป็นกฎหมายนั้นจะต้องเป็นมาตรการที่จำเป็นแก่การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยองค์กรนิติบัญญัติจะต้องนำมาตรการที่เหมาะสมหลายๆ มาตรการมาเปรียบเทียบกันว่า มาตรการใดที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนน้อยที่สุด¹⁵ และเลือกวิธีนั้นมาบัญญัติเป็นกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน แต่ถ้าเป็นคำสั่งที่ให้ประโยชน์แก่เอกชนฝ่ายปกครองต้องเลือกออกคำสั่งที่มีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์น้อยที่สุด¹⁶

(3) หลักความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ หมายความว่า มาตรการที่องค์กรนิติบัญญัติตราขึ้นเป็นกฎหมายนั้น นอกจากจะเป็นมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นแล้วการที่องค์กรนิติบัญญัติจะนำเอามาตรการนั้นมาบัญญัติเป็นกฎหมาย ก่อให้เกิดประโยชน์กับมหาชนน้อยกว่าประโยชน์ที่เอกชนจะต้องสูญเสียไป องค์กรนิติบัญญัตินั้น จะต้องละเว้นไม่ใช้มาตรการนั้นไปบังคับกับประชาชนแม้ว่ามาตรการนั้นจะมีความหมายเหมาะสมหรือจำเป็นก็ตาม

¹³บรรเจ็ด สิงคะเนติ, “อ้างแล้ว”, หน้า 287-288

¹⁴วงศ สุวรรณวัฒน์, “ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด: ศักยภาพการคัดกรองทางโทรศัพท์”, (สารนิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), คณะนิติศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, พ.ศ. 2558, หน้า 20

¹⁵บรรเจ็ด สิงคะเนติ, “อ้างแล้ว”, หน้า 275

¹⁶วงศ สุวรรณวัฒน์, “อ้างแล้ว”, หน้า 20

จากหลักเกณฑ์ของหลักความได้สัดส่วนดังกล่าว ประเทศไทยได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ตรวจสอบทั้งความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลและตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง เนื่องจากความได้สัดส่วนเป็นการย่อยของหลักนิติรัฐ และถือข้อจำกัดในระดับรัฐธรรมนูญ ดังนั้น แม้จะไม่มีการบัญญัติรับรองไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ องค์กรนิติบัญญัติจะตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลก็ต้องนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาพิจารณาในการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพ เพราะประเทศไทยเป็นรัฐเสรีประชาธิปไตยที่มีหลักรัฐเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนซึ่งในอดีตที่ผ่านมา

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าหลักความได้สัดส่วนเป็นหลักพื้นฐานที่สำคัญของแนวคิดตามหลักนิติรัฐ (Legal state) ซึ่งเป็นหลักการที่เป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจขององค์กรต่างๆของรัฐ โดยรัฐไม่อาจกระทำการใดๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนเว้นแต่เมื่อมีกฎหมายให้อำนาจ และต้องทำทุกอย่างตามกฎหมาย รวมทั้งต้องปฏิบัติตามกฎหมายโดยมีองค์กรตุลาการมีอำนาจตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองว่า ได้มีการใช้อำนาจให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ตราขึ้น¹⁷

2.2 ทฤษฎีหลักการใช้ดุลพินิจต้องไม่เป็นการอำเภอใจ

กล่าวคือ เป็นการใช้ดุลพินิจให้อยู่ในความชอบธรรม การใช้ดุลพินิจเป็นสิ่งที่จำเป็น แม้ในทางคดีอาญาก็เป็นที่ยอมรับว่าจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในเรื่องการฟังข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย หรือนโยบายในทางอาญาจะมีความแตกต่างในรายละเอียดของการยินยอมใช้ดุลพินิจก็ตาม จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงวิธีการควบคุมและการใช้ดุลพินิจว่า มีความเหมาะสมอย่างไร เพื่อไม่ให้เป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคต่อกฎหมายและไม่ได้เกิดจากการเลือกปฏิบัติ¹⁸

ความอิสระในการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองอาจทำให้เข้าใจผิดว่าฝ่ายปกครองสามารถใช้อำนาจดุลพินิจอย่างไรก็ได้โดยไม่มีขอบเขต ซึ่งความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ การที่กฎหมายกำหนดให้ฝ่ายปกครองมีอำนาจเลือกตัดสินใจได้หลายทางเพื่อต้องการให้ฝ่ายปกครองในฐานะผู้ใช้กฎหมาย สามารถปรับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง อย่างสมเหตุสมผล และเป็นธรรมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายและการให้เหตุผลประกอบการพิจารณาตัดสินใจอย่างเหมาะสม

¹⁷วงศ สุวรรณวัฒน์, “อ้างแล้ว”, หน้า 20

¹⁸ศิริประภา อ่ำรอด, “มาตรการส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่”, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พ.ศ. 2557, หน้า 31-32

ซึ่งเป็นกรอบหรือหลักทั่วไปในการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครอง ดังปรากฏในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้ผู้ทำคำสั่งทางปกครองต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง และ ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ ส่วนความอิสระในที่นี้หมายถึง ความอิสระในการตัดสินใจของฝ่ายปกครองโดยปราศจากการแทรกแซงใดๆ ต้องมีความเป็นกลาง มีความโปร่งใส และมีความเป็นธรรม ความอิสระในการใช้ดุลพินิจมิได้หมายความว่าฝ่ายปกครองมีอำนาจตัดสินใจอย่างไรก็ได้ตามอำเภอใจ การที่ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามอำเภอใจ ไม่ใช่เป็นการใช้ดุลพินิจแต่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย คือ การใช้อำนาจตัดสินใจอย่างอิสระที่จะเลือกกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีเหตุผลอันสมควรภายในขอบเขตแห่งกฎหมาย การใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย เริ่มจากการพิจารณาคำร้องหรือคำขอว่า ได้ยื่นถูกต้องตามแบบ ขั้นตอน และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ก่อนมีคำสั่งรับหรือไม่รับคำร้องหรือคำขอ เมื่อได้รับคำร้องไว้พิจารณาแล้วต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาอย่างอิสระ เป็นกลาง โปร่งใส ไม่บิดเบือนวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมาย ไม่ใช้อำนาจเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลขณะเดียวกันจะต้องสงวนและรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของส่วนรวมด้วย

2.2.1 หลักเกณฑ์ที่จะนำมาเป็นหลักในการใช้ดุลพินิจ¹⁹

- 1) ต้องมีเหตุผลและเป็นไปตามกฎหมาย ผู้ใช้ดุลพินิจตามกฎหมายจะต้องใช้ดุลพินิจอย่างมีเหตุผลพอเหมาะพอควรแห่งกรณี
- 2) หลักความสอดคล้อง หมายถึง มีความสอดคล้องต้องกันของแนวทาง การใช้ดุลพินิจในเรื่องเดียวกัน ต้องมีความมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา
- 3) หลักความได้สัดส่วนความหนักเบาแห่งกรณี การใช้ดุลพินิจนั้นจำเป็นจะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมและความพอเหมาะพอควรในแต่ละเรื่องด้วย กล่าวคือ หากมีพฤติการณ์ในแต่ละกรณีอธิบายให้เห็นความแตกต่างได้ การใช้ดุลพินิจในแต่ละกรณีก็ควรจะต้องแตกต่างกันไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหมด เช่น ในเรื่องบัญชีอัตราโทษหรือยึดถือที่ใช้ในการวางดุลพินิจในการกำหนดโทษในทางอาญา การมียึดถือกำกับเป็นการใช้ดุลพินิจของศาลในระดับ

¹⁹ชูชาติ เทพวิระ, การบังคับใช้มาตรา 100/2, แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 กับความมั่นคงประเทศ รายงานผลงานส่วนบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 11, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ.2556, หน้า 16

เดียวกันในภาคเดียวกัน ในศาลเดียวกันให้เป็นเอกภาพ ไม่ลักลั่น ไม่แปลกแยกในกรณีเดียวกัน แต่ในขณะที่เดียวกันการเคร่งครัดอยู่กับยึดถือ ก็จะทำให้เกิดช่องว่างในการที่จะทำให้คำตัดสินหรือการวินิจฉัยในแต่ละเรื่องที่มีความแตกต่างกันในรายละเอียดไม่ได้สัดส่วนพอเหมาะพอควรกับแต่ละกรณี

4) หลักการใช้ดุลพินิจต้องไม่เป็นไปตามอำเภอใจ (Discretionary) กล่าวคือเป็นการใช้ดุลพินิจให้อยู่ในกรอบของความถูกต้องชอบธรรม เป็นการใช้ดุลพินิจที่โปร่งใสสามารถให้ประชาชนคาดหมายผลสุดท้ายของการใช้ดุลพินิจในเรื่องนั้นได้พอสมควร

2.2.2 องค์ประกอบที่ศาลจะนำมาพิจารณาในการกำหนดโทษ²⁰

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของระบบกฎหมายไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันแล้วเป็นที่ยอมรับว่า มีรูปแบบตามแนวระบบประมวลกฎหมายหรือระบบซีวิลลอว์ ทั้งนี้ เพราะมีบทบัญญัติของกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษรไว้โดยจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ มีข้อความอ้างอิงถึงกันได้ แต่ในเรื่องของการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษไม่ได้มีการบัญญัติไว้โดยตรงถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการกำหนดโทษจำเลยว่าพึงต้องคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง ดังนั้น การกำหนดโทษจึงเป็นเรื่องดุลพินิจของศาล กล่าวคือ ศาลมีความเป็นอิสระที่จะลงโทษจำเลยเท่าที่ไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ซึ่งในทางปฏิบัติการกำหนดโทษจำเลยจะพิจารณาจากบัญชีระดับอัตราโทษ ข้อเท็จจริงที่ได้มาในระหว่างการดำเนินคดีและรายงานการสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงของพนักงานคุมประพฤติ ดังนี้

1) การพิจารณาจากบัญชีระดับอัตราโทษหรือยึดถือ เป็นคู่มือที่ศาลใช้ในการลงโทษจำเลยในเขตอำนาจของศาลนั้นๆ โดยเป็นการกำหนดว่าลักษณะการกระทำความผิดเดียวกันควรจะกำหนดโทษให้เป็นอย่างเดียวกัน โดยไม่เกินหรือต่ำกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้

2) การพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ได้มาในระหว่างการดำเนินคดี เช่น สภาพความผิดตามพฤติการณ์แห่งคดี มูลเหตุในการกระทำความผิดผลกระทบต่อสาธารณชน เหตุผลส่วนตัวของผู้กระทำความผิดและผู้เสียหาย การพยายามบรรเทาผลร้ายและการชดเชยค่าเสียหาย ความสามารถของผู้กระทำความผิดในการชำระค่าปรับ ลักษณะของผู้กระทำความผิด เป็นต้น

3) การพิจารณาจากรายงานสืบเสาะ ข้อเท็จจริงตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติ ซึ่งตามมาตรา 56 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ศาลมีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะข้อเท็จจริง อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ สภาวะแห่งจิตนิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อมของจำเลย สภาพความคิดและเหตุอันควรปรานี พร้อมทั้งความเห็นเกี่ยวกับ

²⁰ชชาติ เทพวีระ, “อ้างแล้ว”, หน้า 16

ความสามารถของจำเลยว่าจะปรับปรุงแก้ไขหรือฟื้นฟูตนเองได้หรือไม่เพียงใด เพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษา โดยถือว่ารายงานสืบเสาะข้อเท็จจริงเป็นส่วนหนึ่งของข้อเท็จจริงที่ศาลได้มาในระหว่างการดำเนินคดี

2.3 ทฤษฎีการต่อรองการรับสารภาพ

การต่อรองการรับสารภาพเป็นกระบวนการหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นกระบวนการทางกฎหมายที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและประสบความสำเร็จมากในสหรัฐอเมริกา มีหลักการสำคัญ คือการร่วมมือแสวงหาทางออกที่ดีที่สุดระหว่างจำเลยและพนักงานอัยการ โจทก์ เพื่อแลกกับการตั้งข้อหาที่เบาลงหรือได้รับการลดโทษ หรือเป็นการแลกเปลี่ยนกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อที่จะดำเนินคดีกับผู้ที่มีอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรมผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำ ความผิดที่จำเลยถูกฟ้องคดี²¹

การต่อรองการรับสารภาพอาจกระทำได้โดยตรงและโดยอ้อมกล่าวคือ การต่อรองการรับสารภาพโดยตรงหมายถึง การต่อรองการรับสารภาพระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยหรือทนายจำเลย ส่วนการต่อรองการรับสารภาพโดยอ้อมหมายถึงการต่อรองการรับสารภาพระหว่างศาลกับจำเลยหรือทนายจำเลย วิถีธรรมค่าพื้นฐานที่สุดของการต่อรองการรับสารภาพ คือการเจรจาต่อรองการรับสารภาพเพื่อแลกเปลี่ยนกับการลดโทษ เช่นการลดโทษจากความผิดอุกฉกรรจ์(Felony) มาเป็นความผิดลหุโทษประเภท Misdemeanor หรือการลดโทษจากความผิดอุกฉกรรจ์ที่ร้ายแรง เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ที่เบากว่าเป็นต้น

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบงานยุติธรรมทางอาญาในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ทฤษฎี คือ

ศาสตราจารย์เซอร์เบิร์ต แพกเกอร์ ได้แยกแบบของทฤษฎียุติธรรมทางอาญาเป็น 2 รูปแบบด้วยกัน คือ ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรม (Due process)²² โดยรูปแบบทั้งสองนี้แตกต่างกันในแนวความคิดและมีความขัดแย้งกันระหว่างคุณค่าทั้งสองประการดังนี้

2.4.1 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม โดยมุ่งที่จะระงับและปราบปรามอาชญากรรมเป็นส่วนใหญ่โดยคดีอาญาทั้งปวงที่เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะต้องดำเนินไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอไม่หยุดชะงักโดยที่กระบวนการกลั่นกรอง ในแต่ละขั้นตอน ดังนั้น การ

²¹สมศักดิ์ ทิมพิทักษ์, “อ้างแล้ว”, หน้า 1

²²Herbert L, Packer, The Limits of the criminal sanction, (California: Stanford University Press,1968), pp, 152 - 153

ดำเนินการในแต่ละขั้นตอนจะต้องเป็นไปอย่างรวดเร็วมีวิธีปฏิบัติที่เป็นแบบแผน ในขณะที่เดียวกันก็อาจยืดหยุ่นได้บ้าง และต้องมีความแน่นอน ทฤษฎีนี้ถือว่าเมื่อได้ตัวผู้กระทำความผิดมาแล้วให้สันนิษฐานว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดไว้ก่อน และถือว่าการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จตั้งแต่ขั้นตอนต้นๆของกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ขั้นตำรวจพนักงานอัยการ เป็นขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดอันจะทำให้ผู้ต้องสงสัยหรือผู้บริสุทธิ์ได้รับการปล่อยตัวโดยเร็ว และในขณะที่เดียวกันผู้ต้องหากระทำความผิดจริงก็จะทำให้การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาไม่พยานหลักฐานและสามารถลงโทษได้ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมเป็นทฤษฎีที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมมาก แต่กลับให้ความสำคัญแก่สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยน้อย

ความมุ่งหมายของทฤษฎีนี้ คือ ขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมจะต้องรัดกุมและมีประสิทธิภาพ และต้องยอมรับว่า การค้นหาข้อเท็จจริงในขั้นตำรวจและขั้นอัยการเพียงพอที่จะเชื่อถือว่าสามารถจะวินิจฉัยความถูกต้องของขั้นตอนได้ รูปแบบนี้จะเน้นหนักที่การควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมอย่างเต็มที่ ส่วนเรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลนั้น คือเรื่องรองลงไป หากประเทศใดให้ความสำคัญกับแนวความคิดการควบคุมอาชญากรรมนี้ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกระบวนการพิจารณาความอาญาของประเทศนั้นก็เน้นหนักไปในทางการสร้างเกณฑ์อันเป็นการให้อำนาจแก่พนักงานเพื่อทำการสืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปรามด้วยความเฉียบขาด รวดเร็ว โดยอาจไม่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคลผู้บริสุทธิ์มากนัก²³

ทฤษฎีนี้เชื่อว่าตำรวจและอัยการสามารถที่จะวินิจฉัยความถูกต้องของขั้นตอนได้ ขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมจะต้องรัดกุมและมีประสิทธิภาพ และจะต้องยอมรับว่าการค้นหาข้อเท็จจริงในขั้นตำรวจและอัยการเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่า จากแนวคิดรูปแบบนี้จะเห็นได้ว่าเน้นที่การควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมอย่างเต็มที่ ส่วนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลนั้นเป็นเรื่องรองลงไป²⁴

2.4.2 ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรม (Due process) เป็นทฤษฎีที่ยึดกฎหมายเป็นหลัก กล่าวคือ การดำเนินคดีอาญาจะต้องมีความเป็นธรรมตามขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยห้ามมิให้มีอุปสรรคในการให้ผู้ต้องหาถูกส่งผ่านไปตามขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมโดยสะดวก ทั้งนี้ ทฤษฎีนี้ถือว่าบุคคลจะไม่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดเพราะเพียงมี

²³ อิศราวุธ อ่อนน้อม, “หลักการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์), มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2540, หน้า 26

²⁴ ดวงใจ สิงหนาท, หลักการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ รายงานผลงานส่วนบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 10, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ. 2555, หน้า 9

พยานหลักฐานว่าเขาได้กระทำผิดเช่นนั้น หากแต่จะมีความผิดต่อเมื่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้พิพากษาชี้ขาดว่าเขามีความผิด นอกจากนี้ ผู้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาจะต้องปฏิบัติตามด้วยบทกฎหมายต่างๆ ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของเขาอย่างถี่ถ้วน

เป็นรูปแบบที่ยึดกฎหมายเป็นสำคัญ หรือที่เรียกว่า “ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม” ซึ่งเน้นมุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นสำคัญ กระบวนการของรัฐและอำนาจของเจ้าพนักงานจะถูกควบคุมต่อการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยการจำกัดอำนาจของรัฐ แนวคิดรูปแบบนี้มีค่านิยมเรื่องความเป็นธรรมตามขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมซึ่งตรงข้ามกับแนวความคิดในรูปแบบแรก แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าอุดมการณ์ของทฤษฎีนี้แตกต่างจากทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรมยึดถือหลักกฎหมายมากกว่าการควบคุมอาชญากรรม และไม่เชื่อว่าการควบคุมอาชญากรรมจะมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการค้นหาข้อเท็จจริงซึ่งกระทำโดยเจ้าพนักงานตำรวจ อัยการ หรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองจะเชื่อถือได้เพียงใด ดังนั้นทฤษฎีกระบวนการนิติธรรมจึงไม่เห็นด้วยกับการแสวงหาข้อเท็จจริงของทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมและต้องการให้มีการพิจารณาคดีหรือไต่สวนข้อกล่าวหาของผู้ต้องหาอย่างเปิดเผยในศาลยุติธรรมทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายต่อหน้าองค์กรผู้พิพากษาที่เป็นกลางไม่เข้ากับฝ่ายใด²⁵

ดังนั้น หากประเทศใดให้ความสำคัญแก่แนวคิดในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกระบวนการพิจารณาความอาญาของประเทศนั้นก็เน้นหนักไปในทางการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของคนบริสุทธิ์มิให้ถูกล่วงละเมิดโดยไม่เป็นธรรมจากเจ้าพนักงานของรัฐ สิทธิส่วนตัวของบุคคลได้รับความคุ้มครอง กระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอนจะถูกจำกัดและถ่วงดุล การสืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การรับฟังพยานหลักฐาน จะต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนยิ่งกว่าความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานเป็นต้น

2.5 ทฤษฎีการต่อรองการรับสารภาพกับหลักการรับฟังพยานหลักฐาน

ในการดำเนินคดีอาญา มีหลักการว่าพยานหลักฐานในคดีอาญานั้นจะต้องไม่เป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ ซึ่งในคดีอาญานั้นจะต้องให้โอกาสจำเลยอย่างเต็มที่ในการสู้คดี ดังนั้น บทบัญญัติกฎหมายจึงได้มีบทบัญญัติต่างๆ ในการคุ้มครองสิทธิของจำเลยในคดีอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยานหลักฐานที่ได้จากผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยไม่ชอบหรือไม่สมัครใจ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 135 และมาตรา 226 ซึ่งถือว่าพยานหลักฐานที่ได้มาด้วยวิธีจูงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชื้อ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่นนั้น ไม่สามารถรับฟังเป็น

²⁵ดวงใจ สิงหนาท, “อ้างแล้ว”, หน้า 9

พยานหลักฐานได้ โดยมีความคิดว่า พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบเหล่านี้มีความไม่น่าเชื่อถือ อยู่ในตัวเอง เพราะเมื่อพยานจำต้องให้การเพราะถูกขู่เช็ญ บังคับ หรือให้การโดยถูกหลอกลวงเสีย แล้ว คำพยานเหล่านั้นก็ยากที่จะเชื่อได้ว่าเป็นความจริง

ในการพิจารณาความผิดของจำเลยนั้น คำให้การรับสารภาพของจำเลยที่ว่า เป็นพยานหลักฐานสำคัญประการหนึ่งที่ศาลเห็นว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิด และศาลใช้คำรับสารภาพนั้นเป็นเหตุผลประกอบการใช้ดุลพินิจในการลงโทษจำเลยด้วย ซึ่งการต่อรองการรับสารภาพนั้น โดยความเป็นจริงแล้ว เป็นกรณีที่รัฐโดยพนักงานอัยการได้เจรจาและทำข้อตกลงกับจำเลย โดยจำเลยจะได้ประโยชน์ตอบแทนจากการรับสารภาพนั้น จึงทำให้มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า คำให้การรับสารภาพนั้นเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยกระบวนการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ในประเด็นดังกล่าว นักกฎหมายยังคงมีความคิดเห็นออกเป็นสองแนวทาง กล่าวคือ²⁶

1. ความเห็นแรก เห็นว่า การเจรจาต่อรองการรับสารภาพเพื่อจำเลยจะได้รับเหตุบรรเทาโทษตามกฎหมายไม่ถือว่าเป็นการจูงใจหรือให้คำมั่นสัญญากับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เนื่องจากในกรณีที่การให้การรับสารภาพนั้นเกิดขึ้นโดยสมัครใจ และคำให้การนั้นเป็นประโยชน์ต่อทั้งจำเลยเองและรัฐ โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ทราบถึงผลดีผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการต่อรองการรับสารภาพนั้นแล้ว ย่อมถือไม่ได้ว่าถ้อยคำนั้นเกิดจากการจูงใจหรือให้คำมั่นสัญญาแต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้ต้องหาหรือจำเลยเองยังมีสิทธิตามกฎหมายที่จะให้การหรือไม่ก็ได้และได้รับการแจ้งสิทธินั้นแล้ว เมื่อจำเลยประสงค์จะให้การก็ต่อเมื่อถือว่าคำให้การนั้นสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้

2. ความเห็นที่สอง เห็นว่า การเจรจาต่อรองการรับสารภาพเป็นการจูงใจหรือให้คำมั่นสัญญากับผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้โดยลักษณะของการเจรจาต่อรองเป็นการจูงใจหรือให้คำมั่นสัญญาอย่างเห็นได้ชัด และในประเทศของสหรัฐอเมริกาเองก็มีหลักการว่า ศาลจะยอมรับฟังคำให้การของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้จากการเจรจาต่อรองต่อเมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญแล้ว

ในประเด็นนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176 กำหนดหลักการไว้ว่า ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานต่อไปก็ได้ เว้นแต่คดีความผิดโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป จึงอาจเห็นได้ว่าระบบกฎหมายไทยได้รับรองยอมรับคำรับสารภาพของจำเลยเป็นพยานหลักฐานในการลงโทษจำเลยได้ เมื่อคำให้การรับสารภาพของ

²⁶ สมศักดิ์ ทิมพิทักษ์, “อ้าวแล้ว”, หน้า 91

จำนวนนั้นเกิดขึ้นเมื่อได้รับรู้ถึงผลทางกฎหมายของการให้การรับสารภาพ ซึ่งหลายกรณีอาจจะเกิดขึ้นจากกระบวนการต่อรองที่ไม่เป็นทางการหรือไม่ก็ตาม ข้อมติได้ว่าคำให้การนั้นเกิดจากความสมัครใจของจำเลยนั่นเอง โดยทั้งจำเลยและรัฐจะได้รับประโยชน์จากการรับสารภาพเช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้ว จำเลยเองก็ยังมีสิทธิที่จะเปลี่ยนคำให้การเป็นปฏิเสธได้ตลอดเวลา ก่อนศาลมีคำพิพากษา อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของจำเลยอยู่แล้ว หลักในการยอมรับคำรับสารภาพลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นถือว่าเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป หากแต่ประเทศต่างๆ จะสร้างกระบวนการทางกฎหมายขึ้นเพื่อรองรับกระบวนการก่อนการรับสารภาพซึ่งรวมไปถึงการเจรจาต่อรองการรับสารภาพหรือไม่ สำหรับประเทศไทยเองยังไม่มีกฎหมายที่รองรับกระบวนการเช่นนี้ หากจะพิจารณาสร้างกระบวนการตามกฎหมายขึ้นอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ก็น่าที่จะเป็นประโยชน์สำหรับทุกๆ ฝ่ายได้

3. หลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

3.1 หลักการตีความกฎหมาย

การตีความกฎหมาย คือ การค้นหาหรืออธิบายความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในตัวบทกฎหมาย โดยอาศัยการใช้เหตุผลตามหลักตรรกวิทยาและสามัญสำนึก ให้มีความหมายที่ชัดเจนขึ้น เพื่อที่จะนำกฎหมายนั้นไปใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม

ข้อสังเกตประการสำคัญของการตีความกฎหมายก็คือ การตีความกฎหมายไม่ใช่การสร้างหรือบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่ แต่เป็นเพียงการให้ความหมายที่ชัดเจนแก่บทบัญญัติของกฎหมายเท่านั้น

การตีความกฎหมายต้องพิเคราะห์ตัวอักษรให้ได้ความหมายของตัวอักษร และการจะรู้ความหมายของตัวอักษรได้ต้องพิเคราะห์เหตุผลหรือความมุ่งหมายของกฎหมายประกอบด้วยการตีความกฎหมายจึงต้องพิจารณาประกอบกันไปด้วยกัน 2 ด้าน คือ

(1) พิเคราะห์ตัวอักษร

(2) พิเคราะห์ความมุ่งหมายของกฎหมาย (เจตนารมณ์ของกฎหมาย)²⁷

²⁷ธานีรินทร์ กรวิเชียร, ความสำคัญของการตีความในวิชาชีพกฎหมาย, ดุลพาห, ปีที่ 55, เล่ม 2, (พฤษภาคม-สิงหาคม 2551), หน้า 1

3.1.1 หลักการตีความกฎหมายอาญาของระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil law)

หลักการตีความกฎหมายอาญาของระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil law) หรือระบบประมวลกฎหมาย ซึ่งประเทศไทยเป็นระบบกฎหมายดังกล่าว การที่จะตีความว่าการกระทำใดเป็นความผิดอาญาหรือไม่ ย่อมแล้วแต่ว่ามีกฎหมายลายลักษณ์อักษรบัญญัติเป็นความผิดไว้หรือไม่ ถ้าไม่มีบัญญัติไว้ก็ไม่เป็นความผิด ความผิดในทางกฎหมายอาญาของระบบกฎหมายซีวิลลอว์จึงต้องอาศัยกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติเป็นหลัก ความสำคัญจึงอยู่ที่ตัวบทกฎหมาย การตีความวางหลักเกณฑ์ของความผิดจะต้องมาจากตัวบทกฎหมายมาตรานั้น กล่าวคือ

ต้องอธิบายให้เห็นได้ว่าหลักเกณฑ์นั้นมาจากถ้อยคำใดที่ปรากฏในตัวบทกฎหมาย และจะสร้างหลักเกณฑ์นอกเหนือจากตัวบทกฎหมายไม่ได้

ดังนั้น หลักการตีความกฎหมายอาญาของระบบกฎหมายซีวิลลอว์ จึงมีหลักสำคัญอยู่ 2 ประการ²⁸ คือ

- 1) หลักการตีความตามตัวอักษร ที่เรียกว่า Grammatical (Literal) Interpretation
- 2) หลักการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ที่เรียกว่า Logical Interpretation

3.1.2 หลักการตีความตามตัวอักษร คือการตีความที่ยึดถือถ้อยคำตามตัวอักษร

เช่นเดียวกับหลักการตีความ Literal Rule ในระบบคอมมอนลอว์ เพียงแต่จะไม่ใช้วิธีพิจารณาเฉพาะแต่ถ้อยคำประการเดียว หรือไม่ใช้วิธีหาความหมายของถ้อยคำตามตัวอักษรก่อน จนเมื่อไม่สามารถที่จะค้นหาความหมายที่แท้จริงได้จึงจะไปใช้หลักการตีความที่เป็นการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายเหมือนอย่างในระบบอังกฤษ อาจกล่าวได้ว่า ระบบซีวิลลอว์นั้นจะใช้การตีความกฎหมายโดยพิจารณาถ้อยคำตามตัวอักษรควบคู่กับการค้นหาเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของกฎหมายนั้นไปพร้อมๆกัน

จากหลักการลงโทษการกระทำใดต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด หรือหลักไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย การตีความกฎหมายอาญาตามระบบประมวลกฎหมายหรือระบบซีวิลลอว์ จึงมีขอบเขตใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) การตีความที่แท้จริง กล่าวคือ การตีความตามตัวอักษรและการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งผลที่ได้รับอาจมีลักษณะจำกัดความ หรือขยายความก็ได้
- 2) การตีความที่ไม่แท้จริง เช่น การใช้กฎหมายใกล้เคียง จารีตประเพณี หรือหลักกฎหมายทั่วไป จะนำมาใช้เพื่อลงโทษจำเลยไม่ได้

²⁸ ปรีดี เกษมทรัพย์, *กฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป*, พิมพ์ครั้งที่ ๕, กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์; 2526, หน้า 62

3.2 หลักการตีความกฎหมายอาญาของไทย

การตีความกฎหมายอาญามีหลักเช่นเดียวกับการตีความในกฎหมายอื่นๆ กล่าวคือ จะต้องตีความตามตัวอักษรและตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นๆ เป็นแต่กฎหมายอาญามีหลักการตีความหมายพิเศษเพิ่มขึ้นมาอีก

และจากที่ได้มีการกล่าวไว้ว่ากฎหมายอาญาต้องมีบัญญัติโดยชัดแจ้งไว้ก็ตามแต่ว่าการที่จะให้บัญญัติให้ละเอียดและชัดเจนแน่นอนลงไปในทุกกรณีย่อมเป็นไปได้ ฉะนั้น จึงยังต้องอาศัยการตีความเช่นเดียวกับกฎหมายอื่นๆ กล่าวคือ จะต้องตีความตามตัวอักษรและตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นๆ เป็นแต่กฎหมายอาญามีหลักการตีความหมายพิเศษเพิ่มขึ้นอีก นั่นคือกฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนผู้อยู่ภายใต้การใช้บังคับกฎหมายจะได้รับความเป็นธรรมซึ่งในที่นี้จะได้แยกพิจารณาหลักการตีความ เป็น 5 หัวข้อ²⁹ ดังนี้ คือ

1) การตีความตามตัวอักษร

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 บัญญัติว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย” ซึ่งหมายความว่ากฎหมายอาญาจะต้องตีความอย่างเคร่งครัด ในเมื่อกฎหมายบัญญัติว่า การกระทำใดเป็นความผิดและต้องรับโทษในทางอาญาแล้วก็ต้องถือว่าการกระทำนั้นๆ เท่านั้นที่เป็นความผิดและผู้กระทำจะต้องถูกลงโทษ จะรวมถึงการกระทำอื่นๆ ด้วยไม่ได้ นั่นคือ จะต้องตีความตามตัวอักษร หรือตามถ้อยคำในตัวของกฎหมายอย่างเคร่งครัดนั่นเอง³⁰

การตีความตามตัวอักษรนั้น ถ้อยคำทั่วไปในตัวของกฎหมายจะต้องถือว่าผู้บัญญัติกฎหมายได้ตั้งใจจะให้ถ้อยคำนั้นๆ มีความหมายตามสามัญชนเข้าใจกันอยู่ ในกรณีใดที่ผู้บัญญัติกฎหมายเห็นว่าถ้อยคำของกฎหมายไม่ควรจะเข้าใจอย่างภาษาสามัญธรรมดา หรือที่เรียกว่าภาษาเทคนิค ผู้บัญญัติกฎหมายก็จะได้กำหนดบทวิเคราะห์ศัพท์หรือบทนิยามไว้ กรณีเช่นนี้ถ้อยคำดังกล่าวย่อมมีความหมายพิเศษตามที่ได้กำหนดไว้ในบทวิเคราะห์ศัพท์หรือบทนิยามนั้น

การตีความตามตัวอักษรอย่างเคร่งครัดอาจมีความหมายไปในทางที่เป็นโทษแก่จำเลยได้ ฉะนั้น การตีความกฎหมายอาญาจึงต้องตีความตามตัวอักษร โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วย

²⁹ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, ในเอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญา 1: ภาคบทบัญญัติทั่วไป กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2525, หน้า 103

³⁰ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, “อ้างแล้ว”, หน้า 103

2) การตีความตามเจตนารมณ์

ในบางกรณีการตีความกฎหมายอาญาตามตัวอักษรเพียงอย่างเดียว ยังไม่อาจทำให้เข้าใจความหมายที่แท้จริงของบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้ ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วย หรือในกรณีที่หากการตีความโดยเคร่งครัดตามตัวอักษรจะทำให้เกิดผลประหลาด ก็ต้องตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นอย่างเคร่งครัดเช่นกัน³¹

อย่างไรก็ตาม หากถ้อยคำในคําวาทกฎหมายชัดเจนอยู่แล้ว ก็ไม่มีทางที่จะตีความเป็นอย่างอื่นได้ และไม่สามารถจะอ้างเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อแสดงว่ากฎหมายมีความผิดไปกว่าถ้อยคำอันชัดเจนนั้นได้

กรณีเป็นที่สงสัย

ในกรณีที่บทบัญญัติกฎหมายอาญามี “กรณีเป็นที่สงสัย” กล่าวคือ อาจตีความได้เป็นหลายนัย ศาลจะตีความตามนัยที่เป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่จำเลยได้หรือไม่เพียงใด ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้มีผู้ให้ความเห็นไว้เป็น 2 ความเห็นด้วยกัน³² กล่าวคือ

ความเห็นแรก

ศาสตราจารย์พระยาอรรถกรวิญญูพันธ์ กล่าวไว้ว่า “การตีความคําวาทกฎหมายต่างกับการวินิจฉัยข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง เราพบบ่อยๆว่าศาลยกประโยชน์แก่จำเลยเพราะกรณีเป็นที่สงสัย แต่การตีความตามคําวาท ศาลจะลงความเห็นว่างสงสัยไม่แน่นอนไม่ได้ ต้องค้นหาหลักฐานและตีความไปให้เสร็จ นอกจากนี้คำใดในกฎหมายที่สงสัยศาลจะแปลไปในทางที่เป็นประโยชน์แก่จำเลยโดยขยายไปไม่ได้เพราะศาลไม่มีหน้าที่ช่วยจำเลย มีแต่ลงโทษคนผิดและไม่ลงโทษผู้ไม่ผิด...”

ความเห็นที่สอง

ศาสตราจารย์หยุด แสงอุทัย กล่าวไว้ว่า “นอกจากนี้ยังมีหลักการตีความอีกข้อหนึ่งว่า ถ้ากรณีเป็นที่สงสัย ศาลจะต้องตีความให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ต้องหา ฉะนั้น ถ้าจะมีการตีความได้สองทางและทางหนึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ต้องหา ศาลพึงจะเลือกตีความในทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ต้องหา แต่ทั้งนี้หมายความว่าความถึงเมื่อข้อสงสัยเกิดขึ้น ซึ่งศาลจะต้องตีความเช่นนั้นเท่านั้น ศาลไม่มีหน้าที่จะพิจารณาหาช่องทางช่วยเหลือผู้ต้องหาในกรณีที่ไม่มีข้อสงสัยอันจะทำให้

³¹ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, “อ้างแล้ว”, หน้า 104

³² วิสารินี เหมพิจิตรสนธิไชย, การลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำในความผิดข้ออื่น ในคดีเดียวกับความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522, ผลงานส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 13, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ. 2557, หน้า 13

ศาลต้องตีความ และแม้ศาลจะมีความเห็นว่าจำเลยไม่ควรรับโทษ แต่เมื่อปรากฏว่าตามกฎหมาย จำเลยได้กระทำความผิดและต้องรับโทษแล้ว ศาลต้องลงโทษจำเลย”

3) การเทียบเคียงกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง

สำหรับการใช้บังคับกฎหมายอาญานั้น การตีความบทบัญญัติกฎหมาย จะนำหลักการเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งมาใช้บังคับเป็นผลร้ายมิได้ ซึ่งนักนิติศาสตร์ทั้งหลายมีความเห็นเป็นแนวเดียวกัน

4) การตีความโดยขยายความ

นักนิติศาสตร์ทั้งหลายมีความเห็นในเรื่องการตีความโดยขยายความว่ากระทำ ได้หรือไม่เพียงใดนั้น³³ ดังนี้

ศาสตราจารย์พระยาอรรถกรนิพนธ์ กล่าวไว้ว่า “ทางอาญาการตีความต้องใช้ หลักเคร่งครัดไม่ใช่ต้องตีความโดยเด็ดขาดไม่ใช่ขยายความ โดยหลักนี้ศาลมีอำนาจจะค้นหาเจตนา ของผู้ร่างว่า ผู้ร่างมีความมุ่งหมายอย่างไร แต่ศาลจะตีความให้ฝ่าฝืนลายลักษณ์อักษรที่เขียนไว้ ไม่ได้ ต้องตีความภายในลายลักษณ์อักษร”

ศาสตราจารย์หยุด แสงอุทัย กล่าวไว้ว่า “ไม่หมายความว่าศาลจะต้องดำเนิน ตามตัวอักษรเป็นตรงการแปลโดยเคร่งครัดอาจทำให้ต้องตีความโดยขยายความในบางกรณีได้ หลักการตีความโดยเคร่งครัดเป็นแต่การห้ามมิให้ศาลขยายความตามใจชอบเท่านั้น แต่ถ้าการ ตีความโดยขยายความเป็นแต่ตีความตรงตามความมุ่งหมายแห่งกฎหมายตามที่ปรากฏจาก ตัวบทกฎหมายเองแล้ว ศาลยุติธรรมก็ชอบที่จะทำได้”

ศาสตราจารย์จิตติ ติงสภักดิ์ ได้ให้ความเห็นว่า “หลักที่ว่าต้องตีความกฎหมาย อาญาโดยเคร่งครัด จะขยายความไม่ได้ นั้น หมายความว่าเฉพาะกรณีที่หากขยายความในตัวบท ออกไปจะเป็นผลร้ายแก่จำเลยหรือผู้ต้องหาเท่านั้น ไม่หมายความว่าถึงการตีความโดยขยายความใน เมื่อเป็นความประสงค์ของตัวบทกฎหมายนั้นๆได้”

³³ วิสารินี เหมพิจิตรสนธิไชย, “อ้างแล้ว”, หน้า 14

4. บทบัญญัติพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ. 2522 เกี่ยวเนื่องมาตรการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

4.1 ความเป็นมาและวิวัฒนาการเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของประเทศไทย

“ยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุนิติใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ นิด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ³⁴ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการนอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ประเภทของยาเสพติด

ยาเสพติดให้โทษแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

- (1) ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin) แอมเฟตามีน และเมทแอมเฟตามีน
- (2) ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคคาอีน (Cocaine) โคเดอีน (Codeine) ฝิ่นยา (Medicinal Opium)
- (3) ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภทที่ 2 ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
- (4) ประเภทที่ 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) อาเซทิลคลอไรด์ (Acetyl Chloride)
- (5) ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึง ประเภท 4 เช่น กัญชา ฝิ่นกระท่อม

จากการศึกษาพบว่า ฝิ่นเป็นยาเสพติดชนิดแรกที่แพร่เข้ามาสู่ประเทศไทยในสมัยสุโขทัย³⁵ เมื่อประเทศไทยได้ทำการติดต่อค้าขายทางเรือกับชาวจีน แต่อย่างไรก็ตามยังไม่มีกร

³⁴ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์, *โครงการศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณี ประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษและสหรัฐอเมริกา*, สำนักปลัดกระทรวงยุติธรรม, พ.ศ.2556, หน้า 8

³⁵ เกรียงชัย จันทร์เวชเกษม, *“มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด”*, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2523, หน้า 235

กำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมครอบครองฝิ่นที่เข้ามาสู่ประเทศไทยจนกระทั่งถึงสมัยอยุธยา จึงเริ่มมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมฝิ่น จนในที่สุดได้มีการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจนกระทั่งถึงปัจจุบัน³⁶

1. สมัยกรุงศรีอยุธยา กฎหมายลักษณะโจรซึ่งตราขึ้นใน พ.ศ. 1903 มีบทบัญญัติมาตราหนึ่งที่บัญญัติว่า “ผู้สูบฝิ่น กินฝิ่น ขายฝิ่นนั้น ให้ลงพระราชอาญาจหนักหนา ริบราชบาทว์ให้สิ้นเชิง

ทเวนบกสามวัน ทเวนเรือสามวัน ให้จำใส่คุกไว้กว่าจะอดได้ถ้าอดได้แล้ว ให้เรียกเอาทานบนแก่นันญาติพี่น้องไว้แล้ว จึงปล่อยผู้สูบ ขาย กินฝิ่น ออกจากโทษ” เห็นได้ชัดว่า การลงโทษผู้สูบ ขาย กินฝิ่น ตามกฎหมายลักษณะโจร มีวัตถุประสงค์ให้ผู้กระทำได้รับความอับอาย โดยการตระเวนบก ตระเวนเรือ ประจานความผิดมิให้ผู้ใดประพฤติเป็นแบบอย่าง เป็นการลงโทษเพื่อตัดโอกาสมิให้ผู้กระทำผิดกระทำผิดขึ้นอีกโดยการจำคุกและเพื่อแยกตัวผู้กระทำผิดออกจากชุมชนและสิ่งแวดล้อม การเอาทันทบนแก่นันญาติพี่น้องก็เพื่อให้ญาติพี่น้องช่วยดูแลซึ่งกันและกัน เป็นการควบคุมตนเองโดยอัตโนมัติ

เป็นที่น่าสังเกตว่า กฎหมายลักษณะโจรมิได้บัญญัติอย่างชัดเจนว่า การมีไว้ในครอบครองซึ่งฝิ่นและการผลิตฝิ่นเป็นความผิด

2. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

2.1 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

โปรดเกล้าฯ ให้ออกกฎหมายห้ามปราม ผู้ขาย ผู้สูบ ผู้กินฝิ่น ทว่าราชอาณาจักร

2.2 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ได้กำหนดโทษรุนแรงขึ้น โดยทรงตราพระราชกำหนด ดังนี้ “ทุกวันนี้ผู้สูบฝิ่นหากแล้วพระราชกำหนดไม่ล่วงพระอาญาคบหากันสูบฝิ่น กินฝิ่นชุกชุมขึ้นเป็นอันมาก ที่ยกจนจัดสินทรัพย์หาอันจะซื้อกินไม่ได้ เกิดใจกำเริบเป็นพาล คบหากันโจรกรรม .... ที่มีทรัพย์สินอยู่แล้วก็ได้ซื้อฝิ่นกันสูบเป็นนิจ .... ถ้ามีพึงจับได้และมีการฟ้องร้อง พิจารณาเป็นสัจจะ ให้ลงพระราชอาญา เขียน 3 ยก ทเวนบก 3 วัน ทเวนเรือ 3 วัน ผู้ร้องเห็นเป็นใจ จะให้ลงพระราชอาญาเขียน 60 ....”

2.3 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์หมายประกาศห้ามสูบฝิ่นและค้าฝิ่น รวม 9,000 ฉบับ และในปีเดียวกัน ได้โปรดเกล้าฯ ให้ทหารไปดำเนินการปราบปรามฝิ่นในหัวเมืองฝ่ายใต้และฝ่ายตะวันออก ได้ยึดฝิ่นดิบและฝิ่นสุก

³⁶ สำนักงานศาลยุติธรรม, “อั้งแล้ว”, หน้า 9-13

2.4 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ได้ทรงเปลี่ยนนโยบายใหม่ในเรื่องฝิ่น โดยอนุญาตให้คนต่างด้าวในประเทศไทยสูบฝิ่นและขายฝิ่นได้โดยไม่ผิดกฎหมาย ก็ด้วยเหตุผลเพื่อ

1. ควบคุมฝิ่นได้ง่าย
2. สามารถป้องกันผู้เสพยาฝิ่นได้สะดวก
3. เป็นการปราบปรามอั้งยี่โดยไม่ต้องใช้กำลัง
4. ทำรายได้ให้กับรัฐจากการเก็บภาษี

2.5 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีผู้คนจำนวนมากเสพยาฝิ่นและติดยาฝิ่น ซึ่งมีขายตามโรงยาฝิ่นโดยถูกต้องตามกฎหมาย และภาษีฝิ่นก็เป็นรายได้ของแผ่นดิน มีพระราชบัญญัติฝิ่นขึ้นเป็นฉบับแรก โดยตอนแรกๆ มีเจ้าภาษี ต่อมาเจ้าภาษีฝิ่นขาดทุน รัฐบาลจึงเป็นเจ้าภาษี และเข้าควบคุมการจำหน่ายฝิ่นพร้อมกันนั้นก็เข้าควบคุมการเสพยาฝิ่น โดยออกใบอนุญาตให้แก่ห้างร้านที่ทำการจำหน่ายฝิ่นให้แก่ผู้เสพ ในปี พ.ศ. 2456 รัฐบาลได้สร้างโรงงานต้มและบรรจุฝิ่นตามแบบที่ทำกันในต่างประเทศ

2.6 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด 3 ฉบับ คือ

1. พระราชบัญญัติมอร์ฟินและโคเคอีน พ.ศ. 2456 มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2456 เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ ควบคุมการใช้และการซื้อขายมอร์ฟินและโคเคอีน
2. พระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ. 2464 มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2464 เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้เพื่อควบคุมการปลูกฝิ่น
3. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2465 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2465 เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ก็เพื่อปราบปรามการใช้ยาเสพติดให้โทษ

2.7 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีการตราพระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ. 2472 เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ ต้องการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ. 2464 เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเรื่องฝิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พระราชบัญญัตินี้มีการแก้ไขปรับปรุง 7 ครั้ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 ถึง พ.ศ. 2503 บทกำหนดโทษสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ. 2472 มีดังนี้

1. ปลูกฝิ่นหรือมีไร่ซึ่งพันธุ์ฝิ่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. นำฝืนหรือมูลฝืนเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือจัดส่งเข้ามาในหรือผ่านราชอาณาจักร หรือจัดให้ฝืนหรือมูลฝืนที่พาผ่านถ่ายพาหนะในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงยี่สิบปี และปรับยี่สิบเท่าราคาฝืนหรือมูลฝืนนั้นๆ แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าพันบาท

3. จัดการไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ให้ผู้อื่นมีไว้หรือทำการค้าซึ่งฝืนหรือมูลฝืน อันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท

4. มีไว้ ซื้อมี หรือขายฝืน มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงยี่สิบปี และปรับยี่สิบเท่าของราคาฝืน แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าพันบาท

5. เสพฝืนหรือมูลฝืน หรือมีไว้ซึ่งมูลฝืน มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับยี่สิบเท่าของราคาฝืน แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองพันบาท

6. มี ทำ ขาย หรือพาเข้าไปในพระราชอาณาจักร ซึ่งกึ่งสูบฝืน โดยประการอันผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้อื่นยืมหรือใช้กึ่งสูบฝืนอันตนมีอยู่ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท จำคุกไม่เกินสามเดือน

2.8 รัชสมัยพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด 2 ฉบับ

1. พระราชบัญญัติกัญชา พุทธศักราช 2477 และ
2. พระราชบัญญัติพืชกระท่อม พุทธศักราช 2486

2.9 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด 3 ฉบับ คือ

1. พระราชบัญญัติที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ซึ่งจะไม่มียาเสพติดแบ่งประเภทของวัตถุออกฤทธิ์ว่ามีกี่ประเภท แต่ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทวัตถุออกฤทธิ์ว่าวัตถุออกฤทธิ์ใดอยู่ในประเภทใด

วัตถุออกฤทธิ์ประเภท 1 ได้แก่ คีคีที ดีเอ็มเอชพี ดีเอ็มที เมสคาลิน พาราเซกซิล ไชโลซีน เอสทีพี เป็นต้น

วัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 ได้แก่ แอมเฟตามีน เดกซ์แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน เมทิลเฟนิเตด เฟนเมตราซีน เมทาควาโล เป็นต้น

2. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ การป้องกันและปราบปรามการค้าและการเสพยาเสพติดอย่างเข้มงวด โดยกำหนดมาตรการและให้อำนาจในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามให้ได้ผลอย่างเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ เช่น

ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานที่ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดจับกุมบุคคลใดๆ ที่มีเหตุสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นต้น

3. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัตินี้ มีผลให้ยกเลิกกฎหมายหลายฉบับดังกฎหมายในมาตรา 1 ซึ่งบัญญัติว่า ให้ยกเลิก

- 1) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพระพุทธศักราช 2465
- 2) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2479
- 3) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2502
- 4) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2504
- 5) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2518
- 6) พระราชบัญญัติกัญชา พุทธศักราช 2477
- 7) พระราชบัญญัติพืชกระท่อม พุทธศักราช 2486

นอกจากกฎหมายที่เป็นบทลงโทษโดยตรงแล้ว ยังมีการตรากฎหมายที่เป็นมาตรการเสริมกฎหมายที่ควบคุมยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่

1. พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534
2. พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2543 เป็นมาตรการทางกฎหมายที่มาเสริมพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ในเรื่องการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด สารสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ก็คือ ให้มีการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีหน้าที่ตรวจพิสูจน์การติดยาเสพติดและดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมีคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ อาทิ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน และกรรมการที่ประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ อธิบดีกรมตำรวจ

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหายไคต้องหาว่ากระทำความผิดฐานเสพยาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด และไม่ได้ต้องหาหรือไม่ได้อยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในข้อหาอื่นที่มีโทษจำคุกหรือต้องคำพิพากษาให้จำคุก พนักงานสอบสวนจะส่งตัวผู้นั้นไปยังศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อทำการตรวจพิสูจน์การติดยาเสพติด ขณะเดียวกันก็ดำเนินการสอบสวนต่อไป ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น

ติดยาเสพติดต้องอยู่รับการฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นเวลาไม่เกินหกเดือน และอาจได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวได้โดยมีเงื่อนไขตามระเบียบ

3. พระราชบัญญัติควบคุมโรคพิษฝิ่น พ.ศ. 2495 เนื่องจากได้มีบุคคลบางกลุ่ม ได้นำโรคพิษฝิ่นบางชนิดไปใช้ในกระบวนการผลิตยาเสพติด ซึ่งกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ โรคพิษฝิ่นที่ถูกควบคุมตามพระราชกฤษฎีกาควบคุมโรคพิษฝิ่น พ.ศ. 2522 และ พ.ศ. 2525 คือ

- น้ำยาเคมีอีเทอร์ (Ether)
- น้ำยาเคมีคลอโรฟอร์ม (Chloroform)

และใน พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 พ.ศ. 2535 ควบคุมโรคพิษฝิ่นอีก 1 ชนิด คือ กรดแอซติกกลีว (Glacial Acetic acid, CH₃COOH)

บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกรณีที่ทำความผิดซ้ำ ให้ระวางโทษเป็นสองเท่า ส่วนโรคพิษฝิ่นที่เกี่ยวข้องกับความผิดให้รับ

4. พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2534 เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจทหารเรือทำการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายต่างๆ รวมถึงกฎหมายยาเสพติด โดยชัดเจน ถือเป็นความช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอีกทางหนึ่ง ทำให้การปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศหรืออาชญากรรมข้ามชาติมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เหตุผลของการใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ ในปัจจุบันมีการลักลอบนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งยาเสพติดโดยทางทะเลที่ติดกับต่างประเทศ หรือทางลำน้ำซึ่งออกไปสู่ทะเลได้และมีการลักลอบทำการประมงทางทะเลอยู่เสมอ เจ้าหน้าที่ทหารเรือตรวจพบก็ไม่มีอำนาจที่จะทำการปราบปรามได้ เพราะมิได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด จึงเป็นการสมควรที่จะให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการ

กระทำความผิดต่อกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสืบสวนและสอบสวนได้ และมีอำนาจทำการหรือสั่งให้ทำการเฉพาะหน้า ในกรณีปรากฏว่ามีการกระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการนำเข้าสินค้าอื่นหรือยาเสพติดออกไปนอกหรือเข้ามาในราชอาณาจักร

ในปัจจุบันยาเสพติดเป็นภัยร้ายแรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติ รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจากภาษีของราษฎรเป็นจำนวนมากในแต่ละปีเพื่อใช้ในการปราบปราม³⁷ และสกัดกั้นการแพร่ระบาด รวมทั้งการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยมองผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วย แทนที่จะเอาเงินเหล่านั้นมาพัฒนาประเทศในด้านอื่น ทั้งองค์กรอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด มีเครือข่ายโยงใยทั้งในและนอกประเทศ มีอิทธิพลด้านการเงินสูง ยากยิ่งในการปราบปรามให้หมดไป ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเพียงประการเดียว การปราบปรามยากที่จะสาวไปถึงนายทุนผู้อยู่เบื้องหลัง จึงจำเป็นต้องมีวิธีการทางกฎหมายมาเป็นมาตรการ เช่น พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรการทางแพ่งในการยึดทรัพย์สินผู้ค้ายาเสพติด มาตรการทางปกครองในการตรวจสอบภาษี มาตรการทางอาญา ก็ยังไม่อาจหยุดยั้งกระบวนการค้ายาเสพติดได้ เพราะในการดำเนินคดี หรือการพิจารณาคดีของศาลจำเป็นต้องมีพยานหลักฐานชัดเจน ทำให้คนร้ายหาวิธีการต่าง ๆ นานาในการตัดตอนไม่ให้พยานหลักฐานไปถึงนายทุนผู้อยู่เบื้องหลัง จึงได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2545 ได้ให้เหตุผล ในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติไว้ว่า เนื่องจากสภาพปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในปัจจุบันนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยแก้ไขโทษในความผิดเกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครอง มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษจำนวนเล็กน้อยให้มีโทษขั้นสูงลงเพื่อให้เหมาะสมกับความผิด และให้บุคคลซึ่งต้องหาว่าเสพยาเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และให้ศาลสามารถลงโทษได้เมื่อมีคำรับสารภาพโดยพนักงานอัยการไม่ต้องสืบพยานประกอบเสมอไป และให้ศาลสามารถใช้มาตรการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษให้กว้างขวางขึ้น

โดยมีเหตุผลคือ เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลกรณีที่ถูกใส่ความบุคคลที่มียาเสพติดไว้เพื่อเสพในปริมาณที่มาก หรือบุคคลที่เสพยาเสพติด เพื่อให้ได้รับโทษลดลงจากอัตราที่กฎหมายกำหนด และจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเพื่อปราบปรามยาเสพติด

กรมการวิสามัญได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว เป็นกรณีที่ให้อำนาจศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคดีได้มากขึ้น และเป็นเหตุในการบรรเทา

³⁷ ชูชัย สุทธิสว่างวงศ์, ปัญหาการรับพิจารณาอุทธรณ์ขอรับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ที่เพิกยกขึ้นอ้างภายหลังที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา รายงานผลงานส่วนบุคคล หลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 10, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ. 2555, หน้า 4

โทษให้แก่ผู้กระทำความผิดได้ ซึ่งการกระทำของแต่ละบุคคลจะต้องคำนึงถึงสภาพ สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละคดี³⁸

นอกจากนี้สมควรมีมาตรการให้ทางราชการสามารถขออนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ และสมควรเพิ่มมาตรการในการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษโดยให้มีการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น การให้มีอำนาจ สั่งตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมียาเสพติดให้โทษอยู่ในร่างกายหรือไม่ และเพิ่ม ขอบเขตให้ผู้เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือผู้เสพและจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษที่มีจำนวนเล็กน้อย มีโอกาสสมัครใจเข้ารับการรักษาได้กว้างขวางขึ้น รวมทั้งปรับปรุงบท กำหนดโทษให้ลดหลั่นกันตามความร้ายแรงของการกระทำความผิดและใช้มาตรการโทษปรับเป็นหลักในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มุ่งหมายประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนกำหนดมาตรการ ควบคุมการครอบครองเพื่อจำหน่ายยาทั่วไปซึ่งมีส่วนผสมของยาเสพติดให้โทษ และกำหนดวิธีการ และควบคุมการโฆษณาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ การบำบัดรักษาสถานพยาบาลและผู้ประกอบ วิชาชีพในสถานพยาบาลเพื่อให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาคดียาเสพติดของศาลในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนับวัน จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นหากเปรียบเทียบกับปริมาณคดีเมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมา³⁹ นอกจากนี้ความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดมีผู้กระทำความผิดขยายวงกว้างไปในทุกช่วงอายุวัยไม่เว้นแม้กระทั่งเด็กและ เยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังหลักของชาติในอนาคตก็พบว่ามีกรกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็น จำนวนมากจึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่าคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนอกจากจะเป็นต้นเหตุแห่งการ กระทำความผิดในเรื่องอื่นตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และ ทรัพย์สินแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ จับกุมและกวาดล้างผู้จำหน่ายรายใหญ่ ก็เป็นไปได้ยากในสังคมเนื่องจากได้มีการวางรากหยั่งลึกลง ไปและผู้กระทำความผิดรายย่อยที่ถูกจับกุมก่อน ไม่ให้ความร่วมมือในการขยายผลจับกุม จึงเป็น ที่มาของการบัญญัติ มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการ ปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิด นั้นก็ได้”

³⁸ ชูชัย สุทธิสว่างวงศ์, “อ้าวแล้ว”, หน้า 5

³⁹ ชูชัย สุทธิสว่างวงศ์, “อ้าวแล้ว”, หน้า 11

หลักกฎหมายดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อจะให้จำเลยที่ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษย่อมจะต้องได้รับประโยชน์จากการกระทำดังกล่าวด้วย และศาลมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจที่จะลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้ โดยมีหลักเกณฑ์การบังคับใช้ทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

4.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มีดังนี้

1) ให้ข้อมูลชื่อ ภูมิลำเนา ที่อยู่ รูปพรรณสัณฐาน ยืนยันรูปร่างของผู้ว่าจ้างหรือผู้ร่วมกระทำความผิดจนสามารถออกหมายจับตามที่จำเลยให้ข้อมูล

2) จับจำเลยได้ยาเสพติดให้โทษของกลางบางส่วนแล้วจำเลยให้ข้อมูลนำไปยึดยาเสพติดให้โทษของกลางเพิ่มขึ้นจากที่พักหรือที่บ้าน ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจไม่อาจทราบที่พักรหรือบ้านของจำเลยมาก่อนทั้งเป็นการยากที่จะตรวจค้นเองได้ แต่หากเป็นห้องพักหรือบ้านที่เจ้าพนักงานตำรวจสามารถไปตรวจค้นตามปกติได้อยู่แล้วเนื่องจากมีที่อยู่แน่นอนหรือพบกุญแจห้องพักที่จำเลยแล้วตรวจค้นพบได้โดยง่ายเช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

3) จำเลยได้ให้ข้อมูลว่าชื่อเมทแอมเฟตามีนของกลางจากจำเลยอื่นหรือจากบุคคลอื่นเป็นเหตุให้มีการขยายผลจนกระทั่งเจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมจำเลยอื่นหรือบุคคลอื่นหรือเป็นสายลับล่อซื้อจนสามารถจับกุมบุคคลอื่น มาดำเนินคดีหรือพร้อมด้วยของกลางเพิ่ม

คำสั่งของศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไว้ดังนี้

1) ต้องเป็นกรณีที่ผู้ให้ข้อมูล ได้เปิดเผยข้อมูลด้วยตนเองและด้วยความสมัครใจ
2) ข้อมูลที่ให้หรือเปิดเผยนั้น จะต้องเป็นข้อมูลที่เจ้าพนักงานของรัฐไม่เคยล่วงรู้มาก่อน

3) ข้อมูลที่ได้รับนั้น ต้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจับกุมหรือเป็นพยานหลักฐานในทางคดีได้

4) ข้อมูลที่ได้รับ จะต้องสามารถนำไปสู่การจับกุมหรือดำเนินการกับผู้ร้ายรายอื่นได้

ในส่วนของศาลฎีกา⁴⁰ ได้เคยมีการวางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ไว้ดังนี้

- 1) การให้ข้อมูลนั้น ต้องเป็นข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เคยรู้มาก่อน ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนของข้อมูลที่ได้รับจากผู้กระทำความผิด
- 2) การให้ข้อมูล ต้องเป็นไปโดยสมัครใจ กล่าวคือ ถ้าผู้กระทำความผิดเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะให้ข้อมูลหรือไม่ก็ได้ จึงจะถือว่ากระทำโดยสมัครใจ
- 3) การให้ข้อมูล ต้องมีความเหมาะสมที่จะนำไปสู่การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กล่าวคือ การให้ข้อมูลนั้น จะต้องระบุตัวผู้ร่วมกระทำความผิดและต้องสามารถพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ร่วมกระทำความผิดนั้นได้ด้วย
- 4) แม้ข้อมูลที่ถูกเปิดเผยมีความเหมาะสมแต่กรณีของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นถือเป็นอำนาจของศาลที่จะใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษ⁴¹

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทในการใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตามบทบัญญัติมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาในสังคมประเทศไทย เนื่องจากยังมีการผลิตตามแนวชายแดนที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำเข้าสู่ประเทศไทยในหลายช่องทาง และกระจายไปสู่ผู้ค้า ผู้เสพทุกส่วนของประเทศ นอกจากนี้ผู้เสพในกลุ่มเยาวชนและกลุ่มเด็กมีจำนวนเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีการลักลอบส่งยาเสพติดออกไปยังต่างประเทศ จึงเป็นปัญหาสำคัญของทุกรัฐบาลที่จะเร่งรัดปราบปรามการค้ายาเสพติด ลดปริมาณผู้เสพและป้องกันมิให้กลุ่มเสี่ยงเข้าไปเป็นเหยื่อของยาเสพติด โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่กับมาตรการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม และใช้มาตรการทาง

⁴⁰ วารสารตำรวจ บทความพิเศษ ความจำเป็นในการใช้มาตรการ“การต่อรองการรับสารภาพ (Plea Bargaining) กับคดียาเสพติด” โดย พันตำรวจโท บันดล สุขะเพียง

⁴¹ ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานในคดียาเสพติด โดยศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติด สนับสนุนการจัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม, 2552

กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมต่อช่องทางทางการเงินทุจริตของผู้มีอิทธิพลในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการตัดไม้ทำลายป่า การค้ามนุษย์และการเป็นเจ้ามือการพนัน⁴² เป็นต้น

มาตรการปราบปรามเป็นมาตรการที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่า การปราบปรามยาเสพติดจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์สูงสุดได้นั้น ย่อมหมายความว่ารวมถึงการดำเนินคดีในชั้นสอบสวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง บริสุทธิ์ยุติธรรมด้วย ดังนั้น มาตรการในการปราบปรามยาเสพติดจึงเริ่มต้นที่กระบวนการสืบสวน จับกุมของหน่วยงานที่มีอำนาจ เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมศุลกากร และหน่วยงานอื่นๆ ที่มีอำนาจ สืบสวนตรวจค้น จับกุม ผู้กระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเมื่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจได้จับกุมผู้ต้องหาพร้อมของกลางยาเสพติดแล้ว ก็จะต้องดำเนินการนำผู้ต้องหาและของกลางที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งพนักงานสอบสวนเพื่อสอบปากคำผู้เกี่ยวข้องพร้อมทั้งรวบรวมพยานหลักฐานและทำความเข้าใจกับพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลต่อไป และเมื่อพนักงานอัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลแล้วจึงถือว่าเป็นการสิ้นสุดกระบวนการสอบสวน และการดำเนินคดีต่อไปจะอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาคดีในชั้นอัยการและศาล ดังนั้น การดำเนินคดีผู้กระทำความผิดซึ่งถือเป็นขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมจึงหมายความว่า ตั้งแต่ชั้นจับกุม ชั้นสอบสวน ชั้นฟ้องคดีชั้นพิจารณา และการลงโทษผู้กระทำความผิดในเรือนจำด้วย ซึ่งถ้าการดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องแล้วก็จะนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดอันเป็นผลสำเร็จของมาตรการปราบปรามยาเสพติดได้ทางหนึ่งด้วย ซึ่งมีหน่วยที่เกี่ยวข้องตามบริบทมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ดังนี้

5.1 สำนักงานศาลยุติธรรม

ผู้ซึ่งดำเนินการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 จากพยานหลักฐานต่างๆ ที่นำส่งมายังศาล จากพนักงานฝ่ายปกครองในชั้นสอบสวน และในชั้นพนักงานอัยการ จนเป็นที่ยุติว่าได้กระทำความผิดจริงตามฟ้อง เพื่อให้รับโทษตามความผิดนั้น

⁴² สำนักกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส. , การประสานงานและการรวบรวมพยานหลักฐานคดียาเสพติด: กระบวนการยุติธรรม, 2551

5.1.1 แนวคิดสำหรับการกำหนดโทษตามฐานความผิด⁴³

การกำหนดโทษตามแนวทางนี้นั้นให้ความสำคัญเน้นหนักไปในทางกำหนดโทษผู้กระทำความผิดให้ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด โดยมีแนวความคิดที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

5.1.2 แนวคิดที่คำนึงถึงผลของการกระทำ

ถ้าผลของการกระทำเกิดขึ้นร้ายแรงมาก การลงโทษก็หนักขึ้นตามส่วนของผลที่จะกระทำ ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลของการกระทำเกิดขึ้นเป็นผลเล็กน้อยการลงโทษก็ลดน้อยลงตามสัดส่วน

5.1.3 แนวคิดที่คำนึงถึงจิตใจของผู้กระทำ

ถ้าผู้กระทำคนใดมีจิตใจที่ชั่วร้ายมาก กฎหมายก็จะกำหนดโทษหนักเบาตามส่วนของความชั่วร้ายในจิตใจ ดังนั้น แม้ว่าการกระทำความผิดอย่างเดียวกันอาจได้รับโทษหนักเบาต่างกันตามแต่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดผลร้ายเพียงใดหรือไม่

5.1.4 แนวคิดที่คำนึงถึงภัยอันจะเกิดขึ้น

การกระทำที่แม้ว่าผลของความผิดยังไม่เกิดขึ้นหรือเจตนาของผู้กระทำความผิดไม่มีเช่นนั้น แต่ผลของการกระทำอาจเกิดขึ้นได้

5.2 สำนักงานอัยการสูงสุด

เรื่องการแจ้งรายละเอียดความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับความเห็นในการสั่งคดีว่าสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง และ ในการรวบรวมพยานหลักฐานประสานงานกับพยานบุคคล และร่วมวางแผนทางในการดำเนินคดีในชั้นพิจารณาของศาลทำให้การดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ

การบรรยายฟ้องเพื่อให้จำเลยได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 100/2 นั้น พนักงานอัยการโจทก์ควรจะต้องบรรยายข้อเท็จจริงในส่วนนี้มาในคำฟ้องเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงต่อศาล และต้องมีคำขอทนายคำฟ้องมาด้วย และหากมีหนังสือรับรองของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมระบุข้อเท็จจริงในส่วนการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากจำเลยแนบท้ายคำฟ้องมาด้วย ก็จะเป็นประโยชน์แก่จำเลยในการพิจารณาและพิพากษาโทษของผู้พิพากษา⁴⁴

⁴³ ชูชาติ เทพวิระ , “อ้างแล้ว”, หน้า 16

⁴⁴ สำนักกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส . , “อ้างแล้ว”, หน้า 9

5.3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พนักงานสอบสวนมีหน้าที่จับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในการจับกุมหรือตรวจค้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือของกลางไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้คดีนั้นมีพยานหลักฐานที่มั่นคง ก่อนส่งพนักงานอัยการมีความเห็นสั่งฟ้องต่อศาลต่อไป

ในส่วนคำให้การของจำเลยนั้น นอกจากจะระบุในคำให้การว่า จำเลยให้การรับสารภาพแล้วยังต้องระบุอีกด้วยว่า จำเลยได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอย่างไร และได้ให้ข้อมูลต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนซึ่งมีชื่อ ชื่อสกุล ตำแหน่งว่าอะไร รวมถึงสถานที่ทำงานประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์หากมีกรณีที่จำเลยจะต้องนำพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนมาเป็นพยานในการสืบพยานหรือไต่สวนต่อไป⁴⁵

5.4 กรณราษฎรทัณฑ์

เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการบังคับโทษเมื่อมีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย และเป็นแหล่งที่รวบรวมรายละเอียดการต้องโทษของผู้ต้องโทษ จึงมีการได้อันเป็นการทำให้เกิดการขยายผลในการสืบสวนสอบสวนหรือจับกุมในคดียาเสพติดอื่นๆ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการปราบปราม⁴⁶

6. ขั้นตอนการดำเนินการวิธีพิจารณาอาญาในการใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตามบทบัญญัติมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

การที่ผู้กระทำความผิด ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามยาเสพติดตามมาตรา 100/2 นั้น ไม่ใช่เป็นบทบัญญัติว่าศาลต้องลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าอัตราโทษตามกฎหมายทุกกรณี แต่เป็นดุลยพินิจของศาล โดยเฉพาะในการที่จะพิจารณาเห็นสมควรลงโทษผู้กระทำความผิดตามอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้หรือลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าอัตราโทษที่กำหนดไว้ก็ได้

⁴⁵ สำนักกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส. , “อ้างอิงแล้ว”, หน้า 9

⁴⁶ สำนักกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส. , “อ้างอิงแล้ว”, หน้า 9

1. ข้อเท็จจริงที่ศาลนำมาประกอบการพิจารณา เพื่อลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษตามที่กฎหมายกำหนด เช่น

- 1) ตำรวจยึดยาเสพติดจำนวนไม่มากนักเป็นของกลาง
- 2) ผู้กระทำความผิดไม่เคยกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษร้ายแรงมาก่อน
- 3) ผู้กระทำความผิด ต้องไม่ต่อสู้ขัดขวางการจับกุมของเจ้าพนักงาน
- 4) จากการที่ผู้กระทำความผิดได้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นเหตุให้เจ้าพนักงาน จับกุมผู้กระทำความผิดได้หรือมีการยึดยาเสพติดจำนวนมากได้อีก หรือมีการออกหมายจับผู้กระทำความผิดที่มีตัวตนอยู่จริง

2. ข้อเท็จจริงที่ศาลนำมาประกอบการพิจารณาลงโทษ ตามอัตราโทษตามกฎหมาย เช่น

- 1) เจ้าพนักงานยึดยาเสพติดจากผู้กระทำความผิดจำนวนมากเป็นของกลาง
- 2) ผู้กระทำความผิดเคยกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษร้ายแรงมาก่อน
- 3) ผู้กระทำความผิด ได้ต่อสู้ขัดขวางการจับกุมเป็นเหตุให้เสียหายแก่เจ้าพนักงานของทางราชการ

4) ข้อมูลที่ผู้กระทำความผิดให้ขึ้น แม้เป็นข้อมูลสำคัญ แต่เจ้าพนักงาน ไม่อาจดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอื่นได้เลย

วิธีการที่จำเลยได้รับการพิจารณาลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา 100/2 หลังจากให้ข้อมูลสำคัญละเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำความผิดจนนำไปสู่การจับกุมและยึดยาเสพติดจำนวนมากได้หรือมีการออกหมายจับผู้กระทำความผิดเป็นดังนี้ด้วย

1. โจทก์นำสืบในเรื่องดังกล่าวในการพิจารณาคดีต่อศาลเอง
2. ทนายจำเลยได้ซักค้านตำรวจหรือพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเบิกความมาเป็นพยานต่อศาลได้ชัดเจน
3. จำเลยนำสืบพยานหลักฐานในเรื่องการให้ข้อมูลนั้นต่อศาลชั้นต้น ก่อนมีคำพิพากษา แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพก็ตาม จำไว้ว่าถ้าเป็นการให้ข้อมูลที่มีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดและไม่อาจนำไปสู่การจับกุมได้หรือเจ้าพนักงานทราบข้อมูลของผู้กระทำความผิดรายใหญ่จากการสืบสวนของเจ้าพนักงานจับกุมผู้กระทำความผิดอื่นหรือยึดยาเสพติดที่ซุกซ่อนอยู่ในสถานที่อื่นได้เองตามหน้าที่หรือวิปฏิบัติโดยไม่ได้อาศัยถ้อยคำของจำเลย ย่อมมิใช่ผลที่เกิดจากถ้อยคำของจำเลย จำเลยย่อมไม่ได้รับประโยชน์ตามมาตราดังกล่าว

6.1 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาตั้งนั้นการพิจารณาในคดีอาญาพิเคราะห์ผู้ต้องหาจะให้การอย่างไรหรือไม่เป็นสิทธิของผู้ต้องหาแต่หากปรากฏว่าในการถามคำให้การของผู้ต้องหา นั้น พนักงานสอบสวนได้ปฏิบัติฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 135⁴⁷ กล่าวคือ พนักงานสอบสวนได้ทำหรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลัง บังคับหรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการใดๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างไรในเรื่องที่ต้องหา นั้น กรณียอมเข้าหลักเกณฑ์ที่ต้องถือว่าคำให้การของผู้ต้องหาที่พนักงานสอบสวนบันทึกไว้เป็นพยานชนิดที่เกิดขึ้นโดยมิชอบ ต้องห้ามมิให้นำสืบและรับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญาพิเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 226 ซึ่งบัญญัติว่า “พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคลซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีผิดหรือบริสุทธิ์ให้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องเป็นพยานชนิดที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากการจูงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบประการอื่น” ดังนั้นในคดีอาญาพิเคราะห์ถ้าผลของถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การต่อพนักงานสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใดๆ อันมิชอบด้วยมาตรา 135 ซึ่งต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานตาม มาตรา 226

ในกรณีที่ผู้ต้องหาเสนอพยานหลักฐานอะไรที่เป็นประโยชน์แก่ตนมาพนักงานสอบสวนก็ต้องยอมรับที่จะทำการสอบสวนหรือรับพยานหลักฐานนั้นไว้ ซึ่งเป็นหลักการที่แตกต่างไปจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเดิม เพราะแต่ก่อนนี้พนักงานสอบสวนไม่จำเป็นต้องสอบสวนพยานของผู้ต้องหา แม้แต่ประมวลระเบียบเกี่ยวกับคดีของพนักงานสอบสวนก็ระบุห้ามมิให้สอบสวนพยานของฝ่ายผู้ต้องหา คือ จะสอบสวนเฉพาะที่จะพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องถือว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี พ.ศ. 2547 นั้นได้เปลี่ยนหลักการในเรื่องนี้ให้ความเป็นธรรมกับทางฝ่ายผู้ต้องหามากขึ้น

หลักการที่ให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องตรวจสอบทั้งความผิดและความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา นี้ หากนำมาปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ย่อมจะช่วยยกฐานะของพนักงานสอบสวนจากความเชื่อเดิมที่ถือว่าตนเป็นผู้ดำเนินคดีแทนผู้เสียหายให้ขึ้นมาอยู่ในฐานะ “เจ้าหน้าที่กึ่งตุลาการ” ซึ่งมีหน้าที่อำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยการแสวงหาพยานหลักฐาน

⁴⁷ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 135 บัญญัติว่า ในการถามคำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลัง บังคับ หรือกระทำโดยมิชอบ ด้วยประการใดๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างไรในเรื่องที่ต้องหา นั้น

มาพิสูจน์ความจริงให้เห็นว่า ผู้ต้องหาจะเป็นคนร้ายหรือเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการคดีอาชญากรรมแก่ประชาชนผู้บริสุทธิ์ในชั้นศาลลดจำนวนลงไปได้อีกทางหนึ่งด้วย

กรณีการรับฟังพยานหลักฐานของศาลนั้น โดยทั่วไปแล้วพยานหลักฐานทุกชนิดทุกประเภท ได้แก่ พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญาได้ทั้งหมด ยกเว้นแต่จะมีกฎหมายบทใดบทหนึ่งห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานนั้นไว้ พยานหลักฐานชั้นนั้นจึงจะต้องห้ามมิให้รับฟังและเราเรียกว่าเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังไม่ได้ ฉะนั้นเวลาจะวิเคราะห์ว่าพยานหลักฐานชั้นใดรับฟังได้หรือไม่ก็ต้องพิจารณาก่อนว่ามีกฎหมายบทใดบทหนึ่งห้ามรับฟังพยานหลักฐานชั้นนั้นหรือไม่ ถ้าไม่มีก็แสดงว่าพยานหลักฐานชั้นนั้นเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้ แต่ถ้ามีกฎหมายบทใดบทหนึ่งบัญญัติห้ามมิให้รับฟัง พยานหลักฐานชั้นนั้นก็ถูกตัดออกไปห้ามมิให้รับฟังและเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังไม่ได้ บทกฎหมายที่บัญญัติห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานเรียกว่า “บทตัดพยานหลักฐาน”⁴⁸

บทตัดพยาน มาตรา 226 ซึ่งบัญญัติว่า “พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล ซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีผิดหรือบริสุทธิ์ ให้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องเป็นพยานชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบประการอื่น และให้สืบตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยาน” เป็นบทตัดพยานกรณีที่พยานหลักฐานนั้นเกิดขึ้นโดยมิชอบซึ่งไม่ว่าจะเกิดขึ้นในชั้นจับกุมหรือในชั้นสอบสวนหรือในชั้นศาลก็ย่อมต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน ด้วยเหตุผลที่ว่าเพื่อเป็นการคุ้มครองให้จำเลยได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรม และศาลไม่ควรรับรู้และสนับสนุนวิธีการที่มีชอบด้วยกฎหมายซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้

- (1) พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นจากการจงใจและให้คำมั่นสัญญาโดยมิชอบ
- (2) พยานหลักฐานที่ได้จากการล่อซื้อ ล่อจับ และล่อให้กระทำผิด
- (3) พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นจากการหลอกลวง
- (4) พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นจากการชูเชิญ ทรมาน ใช้กำลังบังคับ

พยานหลักฐานที่มีได้เกิดขึ้นโดยสมัครใจ ตามมาตรา 226,135 หมายถึงพยานหลักฐานที่เกิดจากการจงใจ ให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง เหตุที่ห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานดังกล่าว เพราะการกระทำต่าง ๆ นั้น อาจทำให้พยานให้การโดยไม่เป็นความจริง อาจเป็นการให้การโดยความที่เป็นคนใจอ่อน หลงผิด เกรงกลัว หรือหวังจะได้ผลประโยชน์หรือสิ่งตอบแทน เช่น กรณีพยานเกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับ

⁴⁸ธานี สิงหนาท, *คำอธิบายพยานหลักฐานคดีแพ่งและคดีอาญา*, พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์กรุงสยาม พับลิสซิ่ง จำกัด, 2553, หน้า 324.

ก็เช่น ในคดีข่มขืนเจ้าหน้าที่ตำรวจกล่าวหาว่าหากผู้ต้องหาไม่ให้การรับสารภาพจะถูกรีดน้ำอสุจิออกไปตรวจเปรียบเทียบกับคราบอสุจิที่ตกค้างอยู่ในอวัยวะเพศของผู้เสียหายผู้ต้องหาทราบว่าวิธีการดังกล่าวต้องเจ็บปวดมากจึงยอมรับสารภาพ ถือว่าคำรับสารภาพดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นโดยสมัครใจ จึงไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ (ฎีกาที่ 1839/2544) แต่หากปรากฏว่าผู้ต้องหาให้โดยการตัดสินใจเอง มิใช่เกิดจากการล่อลวง ชูเชิญ หรือให้สัญญาของเจ้าพนักงาน ศาลรับฟังคำให้การดังกล่าวได้⁴⁹

แต่ในกรณีที่พนักงานสอบสวนให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนแก่จำเลย โดยไม่รู้ว่าไม่เป็นความจริง

ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาฎีกาที่ 924/2544 ว่าไม่ถือเป็นการหลอกลวงหรือจูงใจให้จำเลยรับสารภาพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 135 จึงไม่ต้องห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226

พยานหลักฐานที่ไม่ได้เกิดขึ้นโดยสมัครใจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจจับผู้มียาเสพติดไว้ในครอบครองได้คนหนึ่ง แล้วพูดกับผู้ถูกจับคนนั้นว่า ถ้ายอมบอกว่าซื้อยาเสพติดจากใครและพาเจ้าหน้าที่ไปปล่อยซื้อได้ก็จะไม่ดำเนินคดีกับเขา ผู้ถูกจับก็เลยรับสารภาพว่าซื้อมาจากจำเลยและพาคำรวจไปปล่อยซื้อยาเสพติดจากจำเลยได้มา จำเลยให้การปฏิเสธ ในชั้นศาลโจทก์นำสืบผู้ที่พาไปปล่อยซื้อคนนี้เป็นพยานในศาลกรณีดังกล่าวนี้ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การที่ตำรวจพูดกับพยานคนนี้ว่า ถ้ายอมรับสารภาพและพาไปปล่อยซื้อได้จะไม่ดำเนินคดีนั้น เท่ากับเป็นการจูงใจ มีคำมั่นสัญญาโดยมิชอบ ถือว่าถ้อยคำของพยานปากนี้เกิดขึ้นโดยมิชอบ ต้องห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐาน

การพิจารณาพยานหลักฐานที่เกิดจากการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

การที่พนักงานสอบสวนสอบปากคำผู้กระทำความผิดเพื่อขยายผลการจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายอื่น โดยการอธิบายข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษให้ผู้กระทำความผิดทราบหากให้การที่เป็นประโยชน์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจในการสืบสวนขยายผลจะได้รับโทษน้อยลง ดังนี้ ถ้อยคำของผู้กระทำความผิดถือเป็นพยานหลักฐานที่เกิดจากการจูงใจหรือให้คำมั่นสัญญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 หรือไม่ เห็นว่า การสอบปากคำของพนักงานสอบสวนดังกล่าว เพื่อขยายผลโดยอธิบายกฎหมายและประโยชน์ให้ผู้กระทำความผิดทราบจนผู้กระทำความผิดได้ให้ข้อมูลกับพนักงานสอบสวนดังกล่าวนี้ไม่ถือว่า

⁴⁹ อุดม รัฐอมฤต, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน, โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ, 2551, หน้า 222

เป็นการจงใจ หรือให้คำมั่นสัญญา โดยถือว่าเป็นการแจ้งสิทธิ์ให้จำเลยทราบ ซึ่งจำเลยมีอิสระและมีอำนาจอย่างเต็มที่ ที่จะตัดสินใจเองได้ว่าจะเชื่อคำพูดของเจ้าพนักงานดังกล่าวหรือไม่ก็ได้

กรณีดังกล่าวนี้ ได้มีคำพิพากษาของศาลฎีกาสืบสนุน คือ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4327/2556 พันตำรวจโท ว. เบิกความว่า ได้ทำการสอบปากคำ ส. เพื่อขยายผลโดยอธิบายข้อกฎหมายตามมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษว่า หากให้การที่เป็นประโยชน์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจในการสืบสวน ขยายผล จะได้รับโทษน้อยลงจากคำเบิกความของพันตำรวจโท ว. ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เป็นการแจ้งถึงการได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ให้ ส. ทราบซึ่งเป็นเรื่องที่ ส. จะตัดสินใจเองว่าจะกระทำการให้ข้อมูลสำคัญอันเป็นประโยชน์ในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษหรือไม่ จึงมิใช่กรณีที่พันตำรวจโท ว. กระทำการจงใจและให้คำมั่นสัญญาแก่ ส. ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226

จะเห็นได้ว่า พยานหลักฐานที่ได้มาจากการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ของผู้กระทำความผิดแก่เจ้าพนักงานตำรวจ โดยการแจ้งถึงผลประโยชน์ของเจ้าพนักงานตำรวจให้แก่ผู้กระทำความผิดทราบ จึงมิใช่การกระทำที่เกิดจากการจงใจ หรือให้คำมั่นสัญญาดังกล่าว ดังนั้นศาลย่อมรับฟังคำให้การดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานได้

6.2 ประมวลกฎหมายอาญา

สำหรับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78⁵⁰ ในเรื่องเหตุบรรเทาโทษที่จะนำมาพิจารณาในการลดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ในเรื่องเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งนั้นเป็นการให้อำนาจศาลที่จะใช้ดุลพินิจลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดหรือไม่นั้นต้องคำนึงถึงพฤติการณ์ของข้อเท็จจริงนั้นเป็นรายคดีไป และไม่เป็น การบังคับศาลว่าต้องลดโทษให้เสมอทุกกรณีไป ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ในเรื่องเหตุบรรเทาโทษ มีหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

⁵⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 บัญญัติว่า เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษ ไม่ว่าจะได้มีการเพิ่มหรือการลดโทษตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นแล้วหรือไม่ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้

เหตุบรรเทาโทษนั้น ได้แก่ ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใจเลอาเบาปัญญาตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส มีคุณความดีมาแต่ก่อน รู้สึกความผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น ลุแก่โทษต่อเจ้าพนักงานหรือให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาหรือเหตุอื่นที่ศาลเห็นว่า มีลักษณะทำนองเดียวกัน

1. เป็นผู้โศกเศร้าปัญญา
2. ตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส
3. มีคุณความดีมาก่อน
4. รู้สึกความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น
5. ลุแก่โทษต่อเจ้าพนักงาน
6. ให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา
7. เหตุอื่นศาลเห็นว่ามิทำนองเดียวกัน

สำหรับหลักเกณฑ์การลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะนำมาปรับใช้กับคดีอาชญาเสพคดีในเรื่องของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตามมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติอาชญาเสพคดีให้โทษ พ.ศ. 2522 ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ซึ่งถือว่าเป็นหลักทั่วไปในการพิจารณาคดีเพื่อลดโทษในคดีอาญาทุกประเภท โดยเฉพาะในเรื่องการลุแก่โทษต่อเจ้าพนักงานและการให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาซึ่งแนวทางการตัดสินในคำพิพากษา ส่วนใหญ่จะพิจารณาลดโทษให้กับจำเลยที่ให้การรับสารภาพ⁵¹ ไม่ว่าจะให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวน หรือจำเลยให้การรับสารภาพต่อศาลว่าได้กระทำความผิดจริงหลักข้อนี้ใช้ได้อยู่เป็นปกติ ธรรมดาที่ได้แก่ จำเลยให้การรับสารภาพต่อศาลว่าได้กระทำความผิดจริงดังฟ้องศาลพิพากษาลงโทษได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176 เว้นแต่คดีโทษเกินกว่าที่ระบุไว้ให้ศาลฟังพยาน โงทกก่อนจนกว่าจะพอใจว่าจำเลยกระทำความผิดจริง หลักข้อนี้มีข้อสังเกตว่า ที่ว่า “ให้ความรู้” แก่ศาลนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นคำรับสารภาพเสมอไปถ้าคำของจำเลยในคดีใดทำให้ศาลรับฟังข้อเท็จจริงข้อหนึ่งข้อใดได้ แม้เพียงส่วนหนึ่งของข้อเท็จจริงทั้งหมดในคดี ก็ถือได้ว่าเป็นการให้ความรู้แก่ศาล อย่างไรก็ตามก็เพียงแต่ให้อัยการเป็นความรู้แก่ศาลเท่านั้นยังไม่พอเป็นเหตุบรรเทาโทษยังต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ต่อไปว่าต้องเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาของศาลด้วย ด้วยเหตุนี้จึงมีตัวอย่างที่ศาลไม่ลงโทษ เพราะคำรับมีข้อต่อสู้หรือเบี่ยงบ่ายขัดทอดผู้อื่นเพื่อเอาตัวรอดทั้งนี้คงจะเป็นเพราะคำรับนั้นไม่เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาในคดีนั้น เช่น มีคำพยานอื่นในข้อที่รับนั้นมีอยู่เพียงพอแล้ว

การให้ความรู้นั้น หมายถึง ให้ความรู้แก่ศาลตามปกติย่อมได้แก่คำให้การหรือคำแถลงหรือคำเบิกความเป็นพยานซึ่งเป็นการที่จำเลยแสดงข้อเท็จจริงต่อศาล อย่างไรก็ตามแม้จะเป็นการให้ความรู้แก่โจทก์โดยทางอ้อม ศาลก็ยอมรับว่าเป็นเหตุบรรเทาโทษได้ เช่น คำรับต่อเจ้าพนักงานหรือพนักงานสอบสวน แม้จะปฏิเสธในชั้นศาลถ้าเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาก็เป็น

⁵¹ ัญพล เรื่องนุ่ม “การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในคดีอาชญาเสพคดี” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 118

เหตุบรรเทาโทษได้ คำของจำเลยที่ให้ความรู้แก่ศาลนั้นต้องเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา กล่าวคือ ศาลชี้ขาดข้อเท็จจริงให้ทั้งหมดหรือบางข้อ โดยอาศัยคำของจำเลยนั้นอย่างน้อยก็บางส่วน เพราะฉะนั้นถ้าโจทก์มีพยานหลักฐานมั่นคง ศาลชี้ขาดข้อเท็จจริงโดยไม่ต้องอาศัยคำของจำเลยก็ไม่เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอันจะพึงลดโทษให้จำเลยได้ เหตุนี้คำรับสารภาพเพราะจำนนแก่พยานหลักฐานจึงไม่ถือว่าเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา ปัญหาว่าจำเลยรับสารภาพเพราะจำนนแก่พยานหลักฐานหรือไม่ก็น่าจะปรากฏจากรูปคดี

กรณีของเหตุบรรเทาโทษของผู้กระทำความผิด ในเรื่องของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตามมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 กล่าวคือ หลังจากศาลวางโทษสุทธิในเรื่องดังกล่าวแล้ว จำเลยจะได้รับประโยชน์จากการรับสารภาพอีกโดยศาลจะลดโทษให้ได้อีกไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้

จากการศึกษาของผู้เขียน แนวทางปฏิบัติของศาลในแผนกคดียาเสพติดโดยทั่วไปนั้นศาลจะพิจารณาว่าจำเลยให้การรับสารภาพและเป็นประโยชน์ที่สำคัญอย่างยิ่งแก่การพิจารณาคดีของศาลหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดีของศาลแล้ว ศาลก็จะลดโทษให้อีกกึ่งหนึ่ง ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78

7. แนวปฏิบัติการพิจารณาพิพากษาคดียาเสพติดในศาล

7.1 ลักษณะและประเภทของคดี

คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 นั้น⁵² มีทั้งคดีที่ต้องพิจารณาคดีในศาลแขวงและศาลจังหวัด ซึ่งสำหรับศาลแขวงนั้นพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มาตรา 17 และมาตรา 25 (5) บัญญัติไว้ว่า คดีที่มีอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อันได้แก่ความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษตามมาตรา 57, 91 เป็นต้น

สำหรับคดีที่ต้องพิจารณาในศาลจังหวัดนั้น คือ คดีที่มีอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกเกิน 3 ปี หรือปรับเกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งยาเสพติดให้โทษ ตามมาตรา 15, 65, 66, 67 เป็นต้น

⁵² ชูชาติ เทพวีระ, “อ้าวแล้ว”, หน้า 14-15

7.2 กระบวนพิจารณาคดียาเสพติด

แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 จำเลยให้การรับสารภาพ

สำหรับคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพนั้น ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2550 มาตรา 13 บัญญัติว่า “ในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง หรือคดีที่มีข้อหาในความผิด ซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตลอดชีวิต หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลต้องฟังพยานหลักฐานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง” ย่อมหมายความว่าในคดีที่มีอัตราโทษไม่ถึงให้จำคุกตลอดชีวิต หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้นเมื่อจำเลยให้การรับสารภาพ ศาลย่อมพิพากษาไปได้ทันที ซึ่งมีความแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไปซึ่งได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176 วรรคหนึ่งว่า “ในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาต่อไป โดยไม่สืบพยานก็ได้ เว้นแต่คดีที่มีข้อหาในความผิดซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง”

กรณีที่ 2 จำเลยให้การปฏิเสธ

สำหรับกรณีที่จำเลยให้การปฏิเสธ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2550 ไม่ได้มีการบัญญัติไว้เป็นพิเศษอย่างเช่นในกรณีที่ให้การรับสารภาพ ดังนั้น การดำเนินกระบวนพิจารณาในกรณีนี้จึงต้องดำเนินกระบวนพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ ต้องมีการตรวจพยานหลักฐาน สืบพยาน และพิพากษาคดีต่อไป

อย่างไรก็ตาม ในการสืบสวนและสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้มีการบัญญัติ ในส่วนรายละเอียดของการสืบสวนและสอบสวนไว้เป็นการเฉพาะตามมาตรา 7 ถึงมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2550

บทที่ 3

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูล เป็นประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

ในบทที่ 3 ผู้ศึกษาจะอธิบายถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ตลอดจนจะได้อธิบายเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของต่างประเทศ ดังนี้

1. กฎหมายไทย

1.1 เจตนารมณ์ในการตราบทบัญญัติ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมานานแล้ว และมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย สมควรปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้เกิดการป้องกันและการปราบปรามยาเสพติดให้โทษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยยาเสพติดให้โทษซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกอยู่⁵³

1.1.1 สาระสำคัญของกฎหมาย

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มีมาตราทั้งหมด 106 มาตรา โดยมีมาตราที่เกี่ยวข้องกับคำนิยามศัพท์ที่สำคัญกำหนดไว้ในมาตรา 4 ได้แก่

คำว่า “ยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรือ

⁵³ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์, โครงการศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษและสหรัฐอเมริกา, สำนักปลัดกระทรวงยุติธรรม, พ.ศ.2556, หน้า 16

อาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่ รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

“ผลิต” หมายความว่า เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปรง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป สั้งเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

“เสพ” หมายความว่า การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด

“ติดยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า เสพเป็นประจำติดต่อกันและตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งยาเสพติดให้โทษนั้น โดยสามารถตรวจพบสภาพเช่นว่านั้นได้ตามหลักวิชาการ

“หน่วยการใช้” หมายความว่า เม็ด ซอง ขวด หรือหน่วยอย่างอื่นที่ทำขึ้นซึ่งโดยปกติสำหรับการใช้เสพนั้งครั้ง

“การบำบัดรักษา” หมายความว่า การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษซึ่งรวมถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพและการติดตามผลหลังการบำบัดรักษาด้วย

“สถานพยาบาล” หมายความว่า โรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานพักฟื้นหรือสถานอื่นใดเฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นสถานที่ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

“ข้อความ” หมายความว่า รวมถึงการกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“โฆษณา” หมายความว่า รวมถึงกระทำการไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า แต่ไม่หมายความรวมถึงเอกสารทางวิชาการหรือตำราที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.1.2 ประเภทของยาเสพติด

สารเคมีหรือวัตถุนิตใด ๆ ที่เสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าโดยรับประทาน ดม สูด นิต หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องการเพิ่ม

เป็นลำดับ มีอาการถอนยาหรือเมายา เมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา ซึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แบ่งออกเป็น 5 ประเภท⁵⁴ คือ

ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin) แอมเฟตามีน และเมทแอมเฟตามีน

ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคคาอีน (Cocaine) โคเดอีน (Codeine) ฝิ่นยา (Medicinal Opium)

ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) อาเซทิลคลอไรด์ (Acetyl Chloride)

ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา ฝิ่นกระท่อม

นอกจากนี้ คำว่า ฝิ่นยา (Medicinal Opium) หมายถึง ฝิ่นที่ได้ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่งโดยมีความมุ่งหมายเพื่อใช้ในทางยา⁵⁵

1.1.3 คณะกรรมการ

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษ” ประกอบด้วย⁵⁶ ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน อธิบดีกรมอัยการหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือผู้แทน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม

และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และให้เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้ากองควบคุมวัตถุเสพติด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ส่วนพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข⁵⁷ แต่ให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข รายงาน

⁵⁴ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7

⁵⁵ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์ , อ้างแล้ว, หน้า 17

⁵⁶ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 6

⁵⁷ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 5

การรับ การจ่าย การเก็บรักษา และวิธีการปฏิบัติอย่างอื่นที่เกี่ยวกับการควบคุมยาเสพติดให้โทษ ให้คณะกรรมการทราบทุกหกเดือน แล้วให้คณะกรรมการเสนอพร้อมทั้งให้ความเห็นต่อรัฐมนตรี เพื่อสั่งการต่อไป

รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา⁵⁸

- (1) ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษว่า ยาเสพติดให้โทษชื่อใดอยู่ในประเภทใด
- (2) เพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงชื่อหรือประเภทยาเสพติดให้โทษตาม (1)
- (3) กำหนดมาตรฐานว่าด้วยปริมาณ ส่วนประกอบ คุณภาพ ความบริสุทธิ์ หรือลักษณะอื่นของยาเสพติดให้โทษตลอดจนการบรรจุและการเก็บรักษายาเสพติดให้โทษ
- (4) กำหนดจำนวนและจำนวนเพิ่มเติมซึ่งยาเสพติดให้โทษที่จะต้องใช้ในการทางการแพทย์และทางวิทยาศาสตร์ที่ราชอาณาจักรประจำปี
- (5) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดปริมาณยาเสพติดให้โทษที่ผู้อนุญาตจะอนุญาตให้ผลิต นำเข้า จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองได้
- (6) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในประเภท 3
- (7) จัดตั้งสถานพยาบาล
- (8) กำหนดระเบียบข้อบังคับ เพื่อควบคุมการบำบัดรักษาและระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาล

1.1.4 อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

ด้านอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522⁵⁹ ให้มีอำนาจดำเนินการ ดังนี้

- (1) ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีตามมาตรา 5
- (2) ให้ความเห็นชอบต่อรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติการตามมาตรา 8
- (3) ให้ความเห็นชอบต่อผู้อนุญาตในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (4) ให้ความเห็นชอบต่อรัฐมนตรีในการกำหนดตำแหน่งและระดับของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (5) ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรี เพื่อวางระเบียบปฏิบัติการราชการในการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และกระทรวงทบวงกรมอื่น

⁵⁸ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 8

⁵⁹ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 13

(6) ให้ความเห็นชอบต่อรัฐมนตรีในการอนุญาตให้ผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออกหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 4 และในประเภท 5

(7) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

1.1.5 กระบวนการ/วิธีการบังคับใช้ บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522⁶⁰ หากผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษ⁶¹ เสพและมีไว้ในครอบครอง เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือเสพและจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษตามลักษณะ ชนิด ประเภทและปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง และได้สมัครใจขอเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลก่อนความผิดจะปรากฏต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจอีกทั้งได้ปฏิบัติตามครบถ้วน

ตามระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุมการบำบัดรักษา และระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาลดังกล่าว จนได้รับการรับรองเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีกำหนดแล้ว ให้พ้นจากความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงกรณีความผิดที่ได้กระทำไปภายหลังการสมัครใจเข้ารับการ บำบัดรักษาการรับเข้าบำบัดรักษาในสถานพยาบาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

1.2 เจตนารมณ์ของการร่างกฎหมาย บทบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 100/2

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ได้ให้เหตุผลในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติว่า เนื่องจากสภาพปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในปัจจุบันนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยแก้ไขโทษในความผิดเกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครอง มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษจำนวนเล็กน้อยให้มีโทษขั้นสูงลดลงเพื่อให้เหมาะสมกับความผิด และให้บุคคลซึ่งต้องหว่านเสพเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และให้ศาลสามารถลงโทษได้เมื่อมีคำรับสารภาพโดยพนักงานอัยการไม่ต้องสืบพยานประกอบเสมอไป และให้ศาลสามารถใช้มาตรการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษได้กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้สมควรมีมาตรการให้ทางราชการสามารถขออนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ และสมควรเพิ่มมาตรการในการป้องกัน

⁶⁰ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์ , อ้างแล้ว, หน้า 19

⁶¹ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 94

และปราบปรามยาเสพติดให้โทษโดยให้มีการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น การให้มีอำนาจสั่งตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมียาเสพติดให้โทษอยู่ในร่างกายหรือไม่ และเพิ่มขอบเขตให้ผู้เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือผู้เสพและจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษที่มีจำนวนเล็กน้อย มีโอกาสสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาได้กว้างขวางขึ้น รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษให้ลดหลั่นกันตามความร้ายแรงของการกระทำความผิดและใช้มาตรการโทษปรับเป็นหลักในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มุ่งหมายประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนกำหนดมาตรการควบคุมการครอบครองเพื่อจำหน่ายยาทั่วไปซึ่งมีส่วนผสมของยาเสพติดให้โทษ และกำหนดวิธีการและควบคุมการโฆษณาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ การบำบัดรักษา สถานพยาบาลและผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล เพื่อให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้⁶²

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 เป็นบทบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 36 โดยในชั้นยกร่างมีการประชุมคณะกรรมการวิสามัญ เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2545 มีผู้เสนอขอแปรญัตติมาตราดังกล่าว ดังนี้

มาตรา 36 ไม่มีการแก้ไข

วรรคแรก ให้ใช้ข้อความ “มาตรา 100/1 และมาตรา 100/2” แทนข้อความ “มาตรา 100/1” เพิ่มวรรคที่สี่ มีข้อความดังนี้

“มาตรา 100/2 ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หากศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดใดได้แสดงพฤติการณ์ที่เป็นประโยชน์เพื่อการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษให้โทษกรณีมีเหตุอันสมควรเป็นการเฉพาะราย ศาลจะลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้”

โดยมีเหตุผล คือ เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลในกรณีที่ถูกไล่ความ บุคคลที่มียาเสพติดไว้เพื่อเสพในปริมาณที่มาก หรือบุคคลที่เสพยาเสพติด เพื่อให้ได้รับโทษลดลงจากอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดและจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเพื่อปราบปรามยาเสพติด

หลังจากมีแปรญัตติในที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญแล้ว มีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ดังกล่าว โดยคณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาและมีมติ ดังนี้

⁶² ธนพล วงศ์ปายนันทกุล, ปัญหาการใช้ดุลพินิจตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2, ใน: รายงานส่วนบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 6, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม, กรุงเทพฯ; 2551, หน้า 2-4

มาตรา 36 วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างของสภาผู้แทนราษฎร เป็นดังนี้

“มาตรา 36 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 100/1 และมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

“มาตรา 100/1 ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษจำคุกและปรับ ให้ศาลลงโทษจำคุกและปรับด้วยเสมอ โดยคำนึงถึงการลงโทษในทางทรัพย์สินเพื่อป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

ถ้าศาลเห็นว่าการกระทำความผิดของผู้ใดเมื่อได้พิจารณาถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด ฐานะของผู้กระทำความผิดและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว กรณีมีเหตุอันสมควรเป็นการเฉพาะราย ศาลจะลงโทษปรับน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้

“มาตรา 100/2 ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้”

ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2560 โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายปัจจุบันมีบทบัญญัติบางส่วนที่กำหนดว่าบุคคลใดซึ่งกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ 1 ประเภทที่ 2 ประเภทที่ 4 และประเภทที่ 5 โดยมียาเสพติดให้โทษเกินปริมาณที่กำหนดไว้ ให้ถือเป็นเด็ดขาดว่าผู้นั้นกระทำเพื่อจำหน่ายโดยไม่เปิดโอกาสให้พิจารณาจากพฤติการณ์หรือคำนึงเจตนาที่แท้จริงของผู้กระทำความผิดและไม่ได้ให้สิทธิผู้ต้องหาหรือจำเลยในการพิสูจน์ความจริงในคดี สมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้มีลักษณะเป็นเพียงข้อสันนิษฐาน เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีโอกาสพิสูจน์ความจริงได้ นอกจากนี้ อัตราโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ที่กำหนดโทษให้จำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต ยังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขปรับปรุงบทกำหนดโทษดังกล่าวเพื่อให้การลงโทษผู้กระทำความผิดมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ในการแก้ไข พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2560 นั้นยังมีได้มีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมในบทบัญญัติมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 เรื่องของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด จึงให้ใช้บังคับตาม

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ต่อไป

โดยหลักกฎหมายดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อจะให้จำเลยที่ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ย่อมจะต้องได้รับประโยชน์จากการกระทำดังกล่าวด้วย และศาลมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจที่จะลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้ โดยมีหลักเกณฑ์การบังคับใช้ทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ดังนี้

การให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สามารถแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้⁶³

1. การให้ข้อมูลของผู้อื่น

1) กรณีที่ถือว่าเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

จำเลยได้ให้ข้อมูลว่าชื่อเมทแอมเฟตามีนของกลางจากจำเลยอื่นหรือจากบุคคลอื่นเป็นเหตุให้มีการขยายผลจนกระทั่งเจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมจำเลยอื่นหรือบุคคลอื่นแม้ไม่ได้ของกลางหรือเป็นสายลับล่อซื้อจนสามารถจับกุมบุคคลอื่นมาดำเนินคดีหรือพร้อมด้วยของกลางเพิ่ม ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2777/2547, และ 1904/2551

2) กรณีที่ถือว่าไม่เป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งฯ

(1) จำเลยเพียงแต่กล่าวอ้างข้อเท็จจริงดังกล่าวขึ้นลอยๆ โดยจำเลยมิได้มีพยานหลักฐานสนับสนุนข้ออ้างของจำเลยให้ศาลเห็นว่า จำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงานสอบสวน ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7264/2547

(2) จำเลยได้ให้ข้อมูลว่าจำเลยซื้อยาเสพติดให้โทษของกลางมาจากใครให้เบอร์โทรศัพท์และนำไปที่บ้าน แต่ไม่ปรากฏว่ามีการขยายผลจนจับกุมได้ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3749/2547 และ 3516/2549

(3) ข้อเท็จจริงที่จำเลยแจ้งดำเนินรูปพรรณ ก. และ ป. ให้พนักงานสอบสวนทราบจนมีการออกหมายจับ บุคคลทั้ง 2 แต่ทางนำสืบของโจทก์และจำเลยไม่ปรากฏว่าพนักงานสอบสวนสามารถจับกุม ก. และ ป. มาดำเนินคดีได้หรือไม่อย่างไร คำให้การในชั้นสอบสวนของจำเลยจึงยังไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะรับฟังว่าจำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็น

⁶³วัชรินทร์ สุขเกื้อ, การให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในการสัมมนาวิชาการ“ครบรอบ 119 ปี ศาลอุทธรณ์” เรื่อง ข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา : มุมมองศาลอุทธรณ์ 16 สิงหาคม 2545 ณ ห้องประชุมสัณฐานธรรมศักดิ์ ชั้น 7 สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม, 2554, หน้า 26

ประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานสอบสวน จึงไม่มีเหตุสมควรที่จะกำหนดโทษจำเลยให้น้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3072/2553

(4) จำเลยได้ให้ข้อมูลแล้วพาเจ้าพนักงานตำรวจไปจับกุมผู้กระทำความผิดในข้อหาเสพยาเสพติดให้โทษ ซึ่งไม่ใช่บุคคลที่จำหน่ายยาเสพติดให้โทษ ผู้เสพลือเป็นผู้ป่วยอย่างหนึ่งมิใช่อาชญากรที่จะต้องปราบปราม ไม่เป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ตามแนวคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ มีปัญหาว่าจำเลยได้ให้ข้อมูลแล้วพาเจ้าพนักงานตำรวจไปจับกุมผู้กระทำความผิดในข้อหาเสพยาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเท่านั้น ในความเห็นของผู้เขียนเห็นว่าน่าถือเช่นเดียวกับข้อหาเสพยาเสพติดให้โทษเพราะไม่ใช่ผู้ค้ายาเสพติดให้โทษ⁶⁴

ข้อสังเกต ปัจจุบันมีการขยายผลไปจับกุมเด็กซึ่งมีอายุเพียง 10 – 12 ปี แต่ได้ยาเสพติดเป็นของกลางพอสมควร เช่นนี้ต้องด้วยมาตรา 100/2 หรือไม่ เพราะปกติเด็กไม่ใช่ผู้ค้า เพียงแต่เป็นผู้ถูกหลอกใช้ แต่การได้ยาเสพติดมาจำนวนมากก็เป็นการป้องกันไม่ให้แพร่กระจายต่อไปได้เช่นกันอันเป็นประโยชน์ในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

นอกจากนี้มีบิดามารดาจำเลยหรือทนายความอ้างว่าจำเลยเป็นผู้ให้ข้อมูลแล้วไปแจ้งเจ้าพนักงานให้ดำเนินการขยายผลไปจับกุมได้พร้อมของกลาง หรือเพียงให้ข้อมูลถึงชื่อและที่อยู่แต่เจ้าพนักงานตำรวจไปใช้สายลับในการล้อมจับกุมได้พร้อมของกลาง เช่นนี้ต้องด้วยมาตรา 100/2 หรือไม่ กรณีแรกอาจถือว่าเป็นการให้ข้อมูลของจำเลยก็นำต้องด้วยมาตรา 100/2 กรณีหลังการจับกุมได้เพราะสายลับมิใช่เพราะจำเลยให้ข้อมูล จึงนำไม่ต้องด้วยมาตรา 100/2 หากกรณีนี้มีมูลจะเข้ามาตรา 100/2 แต่ไม่ชัดเจนพอก็สามารถไต่สวนข้อเท็จจริงโดยให้โอกาสโจทก์คัดค้านด้วย⁶⁵

2. การให้ข้อมูลของตนเอง

1) กรณีที่ถือว่าเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งๆ

จับจำเลยพร้อมยาเสพติดของกลางบางส่วนหรือไม่ได้ของกลางแล้วจำเลยได้ให้ข้อมูลนำไปยึดยาเสพติดของกลางเพิ่มขึ้นจากที่บ้านพักหรือที่อื่น ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจไม่

⁶⁴วาริณี เหมพิจิตรสนธิไชย, การลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำในความคิดข้อหาอื่นในคดีเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ผลงานส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 13, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ.2557, หน้า4,

⁶⁵วัชรินทร์ สุขเกื้อ, อ้างแล้ว, หน้า 27

อาจทราบบ้านพักของจำเลยหรือที่ซุกซ่อนยาเสพติดมาก่อน หรือเป็นการยากที่จะไปตรวจค้นเองได้ ตามปกติเนื่องจากซุกซ่อนไว้อย่างมิดชิด ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 928/2548, 526/2551

2) กรณีไม่ถือเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

จับจำเลยได้ยาเสพติดของกลางบางส่วนแล้วจำเลยให้ข้อมูลนำไปยึดยาเสพติดของกลางเพิ่มขึ้นจากที่พักหรือที่บ้าน หากเป็นห้องพักหรือบ้านที่เจ้าพนักงานตำรวจสามารถไปตรวจค้นตามปกติได้อยู่แล้ว เนื่องจากมีที่อยู่แน่นอนหรือพบกุญแจห้องพักที่จำเลยและตรวจค้นพบได้โดยง่าย ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4870/2547, 4941/2550 และ 2049/2551⁶⁶

3. ข้อพิจารณาในการนำมาตรา 100/2 มาใช้บังคับ ดังนี้

1) การนำมาตรา 100/2 ดังกล่าวมาใช้นั้น ใช้กับทั้งคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพ และคดีที่จำเลยให้การปฏิเสธ

2) ข้อเท็จจริงที่ว่าเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ได้มาจาก

(1) คำฟ้องของโจทก์ซึ่งโจทก์บรรยายมาในคำฟ้อง แนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6804/2550

(2) บันทึกการจับกุมหรือบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวนหรือจากคำเบิกความของเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมหรือพนักงานสอบสวนในคดีนั้น ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 987/2551

(3) หนังสือรับรองของเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าพนักงานปราบปรามยาเสพติด ซึ่งรับรองว่าจำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9871/2550, 1904/2551

3) ศาลยกขึ้นวินิจฉัยได้เองโดยจำเลยไม่ต้องกล่าวอ้างหรืออุทธรณ์ฎีกา ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2769/2550

4) เป็นเหตุอยู่ในส่วนลักษณะคดี ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาย่อมมีอำนาจพิพากษาลงไปถึงจำเลยที่ไม่ได้อุทธรณ์ฎีกาด้วยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 213 ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6408/2549

⁶⁶พชร พาณิชวราร์, การให้ข้อมูลอันนำไปสู่การลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 รายงานส่วนบุคคลของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 10, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, 2555, หน้า 11-13

5) จำเลยต้องให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหลังจากการกระทำ ความผิดแล้ว และต้องให้ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา ส่วนการยกข้อเท็จจริงการให้ข้อมูลนั้นต้อง เป็นการยกขึ้นกล่าวอ้างเมื่อใด มีความเห็นเป็น 2 แนว

แนวแรกเห็นว่า ในกรณีให้ข้อมูลตั้งแต่ในชั้นสอบสวน จำเลยจะยกขึ้น กล่าวอ้างเมื่อใดก็ได้ก่อนคดีถึงที่สุด ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1904/2551, 742/2554

แนวที่สองเห็นว่า หากมิได้มีการยกขึ้นกล่าวอ้างมาในศาลชั้นต้น การที่ เพิ่งยกขึ้นเป็นข้ออุทธรณ์เพื่อที่จะได้รับการวางโทษให้ต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือเบาลงกว่าที่ ศาลชั้นต้นวางโทษแก่จำเลยนั้น เป็นการต้องห้ามอุทธรณ์ เพราะไม่ได้เป็นข้อที่ไต่ยกขึ้นว่ากัน มาแล้วในศาลชั้นต้น ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12018/2547

4. อำนาจศาลในการกำหนดโทษตาม มาตรา 100/2

1. ลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น
2. ลดโทษน้อยกว่าหลักเกณฑ์ปกติทั่วไปโดยไม่จำเป็นต้องน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายบัญญัติ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2769/2550 และ 1904/2551
3. ไม่ลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำและไม่กำหนดโทษให้น้อยลงกว่า หลักเกณฑ์ปกติ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8971/2550
4. ลงโทษจำคุกโดยไม่ลงโทษปรับไม่ได้หากความผิดนั้นกฎหมายบัญญัติให้ จำคุกและปรับด้วย เหตุผลประการแรกตามมาตรา 100/2 ใช้คำว่าให้ลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำ โดยไม่ใช่คำว่าให้ลดโทษปรับก็ได้ เหตุผลประการที่สองตามมาตรา 100/1 วรรคหนึ่งแห่ง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 บัญญัติให้ศาลลงโทษจำคุกและปรับด้วยเสมอจึงไม่สามารถงดโทษปรับได้ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3054/2547 และ 2613/2549⁶⁷

แนวคิดที่ให้ผู้กระทำความผิดให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิด นั้นก็ได้ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 นับว่าเป็นแนวคิดในการให้ ประโยชน์แก่ผู้กระทำความผิดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดร้ายแรงให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรม

5. จำเลยต้องให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อพนักงานฝ่าย ปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนเมื่อใด

การให้ข้อมูลดังกล่าวจำเลยจะให้ในระหว่างพิจารณาในชั้นศาลใดก็ได้รวมทั้ง ในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาเพราะตามบทบัญญัติดังกล่าวมิได้บัญญัติไว้ว่า

⁶⁷วาริณี เหมพิจิตร, สนทไชย, อ้างแล้ว, หน้า 6-7,

จะต้องให้ข้อมูลเมื่อใด ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8971/2550 และ 1904/2551 จำเลยแนบหนังสือของเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งรับรองว่าจำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในชั้นศาลฎีกาได้

6. การให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงานสอบสวนนำไปใช้เพื่อลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำในความผิดกรรมอื่นที่ไม่ใช่ความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษได้หรือไม่

จำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ศาลฎีกาใช้มาตรา 100/2 เฉพาะข้อห้ามมีแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายส่วนข้อห้ามมีคีตามีน อันเป็นวัตถุประสงค์ต่อจิตและประสาท ศาลฎีกาพิจารณาว่าศาลล่างลงโทษหนักไปสมควรวางโทษใหม่ โดยศาลฎีกาไม่ใช้มาตรา 100/2 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 928/2548

1.3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตามเจตนาทบบัญญัติพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550⁶⁸

หลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมาย

เนื่องจากในปัจจุบันการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้เปลี่ยนแปลงไปสู่อาชญากรรมที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กร และมีลักษณะพิเศษมากยิ่งขึ้น โดยผู้กระทำความผิดอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและข้อจำกัดของกฎหมายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ

ยาเสพติดประกอบกับมีคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดขึ้นสู่การพิจารณาของศาลเป็นจำนวนมาก ซึ่งคดีดังกล่าวมีลักษณะพิเศษและซับซ้อนแตกต่างจากการกระทำความผิดอาญาทั่วไป สมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดียาเสพติด โดยเฉพาะเพื่อกำหนดหลักการสืบสวนสอบสวนโดยการใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น การอุทธรณ์ ฎีกาและอายุความ รวมทั้งกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับชำระค่าปรับตามคำพิพากษา เพื่อให้ศาลพิจารณาพิพากษาและบังคับโทษคดียาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

⁶⁸ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์, โครงการศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษและสหรัฐอเมริกา, สำนักปลัดกระทรวงยุติธรรม, พ.ศ.2556, หน้า 37-40,

2. สาระสำคัญของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติทั้งหมด 24 มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) คำนิยามศัพท์

“พนักงานอัยการ” หมายความว่า รวมถึงอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วย
 ธรรมนูญศาลทหาร

“ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ
 ปราบปรามยาเสพติด

“กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า กฎหมายว่าด้วยการป้องกัน
 การใช้สารระเหย กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยมาตรการใน
 การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ และกฎหมาย
 ว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

“ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า ความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน
 กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน
 และปราบปรามยาเสพติด และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
 ความอาญา

“ศาลอุทธรณ์” หมายความว่า ศาลอุทธรณ์ซึ่งมิใช่ศาลอุทธรณ์ภาค

2) หลักกฎหมายสำคัญ

ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตาม
 พระราชบัญญัติ⁶⁹ โดยให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกกระเปียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและ
 นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และ
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

3. อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

เจ้าพนักงานผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี มี
 อำนาจปฏิบัติการอำนาจเพื่อการสืบสวนความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด⁷⁰

⁶⁹ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 6

⁷⁰ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 7

การอำพราง หมายความว่า การดำเนินการทั้งหลายเพื่อปิดบังสถานะหรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินการโดยลวงผู้อื่นให้เข้าใจไปทางอื่น หรือเพื่อมิให้รู้ความจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนและมีเหตุอันสมควร ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจปฏิบัติการอำพรางเพื่อการสืบสวนความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดไปก่อนแล้วรายงานผู้มีอำนาจอนุญาตตามวรรคหนึ่งโดยเร็ว

การอนุญาตและการอำพรางตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการดำเนินการตามวรรคสามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ในกฎกระทรวงดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจด้วย

การกระทำและพยานหลักฐานที่ได้มาจากการอำพรางของเจ้าพนักงานตามมาตรานี้ให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี มีอำนาจครอบครองหรือให้มีการครอบครองยาเสพติดภายใต้การควบคุมทั้งในและนอกราชอาณาจักรเพื่อการสืบสวนความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดได้⁷¹

ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องนั้นโดยในการมอบหมายให้คำนึงถึงระดับความรับผิดชอบของผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

การครอบครองยาเสพติดภายใต้การควบคุม หมายความว่า การครอบครองชั่วคราวซึ่งยาเสพติดเพื่อส่งต่อแก่ผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ คำสั่ง หรือการสะกดรอยติดตามของเจ้าพนักงาน ทั้งนี้ การส่งต่อนั้นให้รวมถึงการนำเข้าหรือส่งออกเพื่อการส่งต่อในหรือนอกราชอาณาจักรด้วย

การขออนุญาต การอนุญาต การครอบครอง ระยะเวลาในการครอบครองหรือการให้มีการครอบครองยาเสพติดภายใต้การควบคุม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ในกฎกระทรวงดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจด้วย

การกระทำและพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำของเจ้าพนักงานตามมาตรานี้ ให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

⁷¹ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 8

เจ้าพนักงานอาจร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐาน ในการพิสูจน์ความผิดและการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด⁷²

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ได้รับการร้องขอดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการตามคำร้องขอ โดยปฏิบัติตามวิธีการในกฎหมายดังกล่าว

ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งพนักงาน สอบสวนได้ยึดสิ่งของไว้ตามกฎหมายและอ้างว่าเป็นยาเสพติด ให้พนักงานสอบสวนส่งสิ่งของ ที่ยึดนั้นภายในสามวันทำการนับแต่เวลาที่พนักงานสอบสวนได้รับสิ่งของนั้นไว้เป็นของกลางใน คดี เพื่อให้ผู้ชำนาญการพิเศษตรวจพิสูจน์และทำความเห็นเป็นหนังสือรวมไว้ในสำนวนการ สอบสวน เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ไม่อาจส่งสิ่งของที่ยึดนั้น ภายใน กำหนดเวลาดังกล่าวได้โดยให้บันทึกเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นที่ไม่อาจดำเนินการดังกล่าวไว้ใน สำนวนการสอบสวนด้วย⁷³

คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งจำเลยมีทนายความ ถ้าปรากฏว่าจำเลยคนใด จงใจไม่มาศาลหรือหลบหนี และมีความจำเป็นเพื่อมิให้พยานหลักฐานสูญหายหรือยากแก่การนำมา สืบในภายหลัง เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรก็ให้ศาลมีอำนาจสืบพยานหลักฐานลับหลังจำเลย แต่ต้องให้โอกาสทนายความของจำเลยที่จะถามค้านและนำสืบหักล้างพยานหลักฐานนั้นได้⁷⁴

ชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบ พยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่กรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดหรือคดีที่มี ข้อหาในความผิดซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้นกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตลอดชีวิต หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลต้องฟังพยานหลักฐานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำ ผิดจริง⁷⁵

⁷² พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 10

⁷³ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 11

⁷⁴ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 12

⁷⁵ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 13

1) กระบวนการ/วิธีการบังคับใช้

ให้จัดตั้งแผนกคดียาเสพติดขึ้นในศาลอุทธรณ์ โดยให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นและตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้⁷⁶

ศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งโดยมิชักช้า และภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติมาตรา 16 และมาตรา 19 คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์เฉพาะการกระทำซึ่งเป็นการผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้เป็นที่สุด⁷⁷

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ในการกระทำความผิดอื่นซึ่งมิใช่ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดคู่ความอาจฎีกาได้ภายใต้บทบัญญัติว่าด้วยการฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษปรับ ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องโทษแทนค่าปรับได้⁷⁸

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจตรวจสอบทรัพย์สินและให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

บทบัญญัติมาตรานี้ ไม่กระทบต่อการที่ศาลจะมีคำสั่งขังผู้ต้องโทษแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา

คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด สำหรับฐานความผิดซึ่งต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดสามสิบปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ⁷⁹

ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้วผู้กระทำความผิดวิกลจริตและศาลสั่งงดการพิจารณาหรือหลบหนีจนเกินกำหนดตามวรรคหนึ่งแล้วนับแต่วันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา หรือนับแต่วันที่ผู้นั้นหลบหนี แล้วแต่กรณี ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน

⁷⁶ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 14

⁷⁷ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 18

⁷⁸ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 21

⁷⁹ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 22

คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตผู้ใด และผู้นั้นยังมีได้รับโทษหรือได้รับโทษแต่ยังไม่ครบถ้วนเพราะหลบหนี⁸⁰

ถ้ายังมีตัวผู้นั้นมาเพื่อรับโทษเกินกำหนดเวลาสามสิบปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดหรือนับแต่วันที่ผู้นั้นหลบหนี แล้วแต่กรณี เป็นอันล่วงเลยการลงโทษ จะลงโทษผู้นั้นมิได้

เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา พ.ศ. 2550 ในเรื่องการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งไม่ได้บัญญัติกำหนดระยะเวลาเอาไว้ว่าต้องเป็นการให้ข้อมูลในชั้นของศาลใด ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าวแล้วทำให้เห็นว่าสามารถให้ข้อมูลภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วก็ได้แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในเรื่องของการอุทธรณ์แล้วพบว่า การพิจารณาคดีอาญาของประเทศไทยต้องเป็นไปตามลำดับชั้นศาล ซึ่งปัจจุบันการพิจารณาคดีอาญาแบ่งออกเป็น 2 ชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น และ ศาลอุทธรณ์เท่านั้น ไม่รวมถึงศาลอุทธรณ์ภาค ซึ่งเป็นไปตามบทนิยามของ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา พ.ศ. 2550 เว้นแต่จะมีการขออนุญาตฎีกา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอ การพิจารณา และมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ฎีกาในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2551 ประกอบกับมีบทบัญญัติเกี่ยวกับอุทธรณ์ไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 ซึ่งเป็นหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการห้ามอุทธรณ์ในข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาในศาลชั้นต้น โดยบทบัญญัติดังกล่าวผู้อุทธรณ์จะยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นขึ้นในชั้นอุทธรณ์ไม่ได้ และข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ผู้อุทธรณ์จะยกขึ้นกล่าวอ้างในอุทธรณ์ได้นั้นจะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในอุทธรณ์และต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นด้วย มิใช่เป็นเรื่องเพิ่งยกขึ้นมาใหม่ให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยเป็นศาลแรก ดังนั้น การที่ผู้กระทำความผิดไม่ได้ยกเรื่องการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งขึ้นกล่าวอ้างไว้ในศาลชั้นต้นแต่เพิ่งมายกขึ้นในชั้นอุทธรณ์ จึงต้องห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นให้อุทธรณ์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคสองซึ่งเมื่อประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 และตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา พ.ศ. 2550 มาตรา 3 แล้ว ย่อมนำมาใช้ในการพิจารณาคดีอาญาได้ อีกทั้งการอุทธรณ์ขอรับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ที่เพิ่งยกขึ้นอ้างภายหลังที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา อาจเป็นการพิจารณาชี้ขาดประเด็นปัญหาดังกล่าวโดยศาลอุทธรณ์แผนกคดีอาญาเพียงศาลเดียว โดย

⁸⁰ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550 มาตรา 23

ไม่ผ่านการพิจารณาของศาลชั้นต้น และเป็นข้อที่พึงระวังในการใช้บทบัญญัติ มาตรา 100/2 ดังกล่าว เพราะอาจเป็นช่องทางให้มีการแสวงหาผลประโยชน์หรือช่วยเหลือจำเลยได้

1.3.1 มาตรการพิเศษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรม พ.ศ. 2550

เนื่องจากยาเสพติดเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อีกทั้งในปัจจุบันการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปสู่อาชญากรรมที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กรและมีลักษณะพิเศษมากขึ้น⁸¹ โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ประกอบการกระทำความผิดทำให้คดียาเสพติดมีความซับซ้อนและแตกต่างจากการกระทำความผิดอาญาทั่วไป ในขณะที่ข้อจำกัดของกฎหมายไม่เอื้ออำนวยต่อการปราบปรามการผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการสืบสวนโดยใช้เทคนิค การสืบสวนสอบสวนพิเศษ ขึ้น⁸² โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรม พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้พนักงานมีอำนาจในการใช้เทคนิคสืบสวนพิเศษ ดังนี้

1) การค้นยานพาหนะ

อำนาจในการค้นยานพาหนะถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 (2)⁸³ มีอำนาจในการค้นยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามียาเสพติดซุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ และให้ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติการค้นยานพาหนะเป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา⁸⁴

2) การดักฟัง⁸⁵

ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประกอบกับมีเหตุผลและความจำเป็น

⁸¹ วรพล จรัสกิตติกร, “การใช้มาตรการพิเศษในการแสวงหาพยานหลักฐานในความผิดเกี่ยวกับคดีเลือกตั้ง”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย บริหารศาสตร์ พ.ศ. 2558, หน้า 142

⁸² หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2550

⁸³ มาตรา 14 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519

⁸⁴ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 15

⁸⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 จัตวา

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา พ.ศ. 2550 ยังกำหนดให้เจ้าพนักงานอาชญากรรมขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดและการดำเนินการคดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมได้⁸⁶ หากการดำเนินการนั้นเป็นกรณีจำเป็นและเป็นประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้⁸⁷

1.3.2 ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมเป็นภัยร้ายแรงที่เกิดขึ้นในระดับโลก และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศไทยที่ยังคงมีปัญหาในการปราบปรามอาชญากรรมอยู่ โดยการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมแต่เดิมนั้นมีลักษณะของการกระทำความผิดที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน เช่น ความผิดฐานอาชญากรรม ความผิดฐานครอบครองอาชญากรรม ทำให้การแสวงหาพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ไม่มีความยุ่งยาก เช่น จับกุมผู้กระทำความผิดได้ในขณะเสพหรือครอบครองอาชญากรรม แต่ในปัจจุบัน การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่อาชญากรรมที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กรหรือเป็นเครือข่ายที่มีความซับซ้อน โดยมีนายทุนหรือผู้มีอิทธิพลคอยบงการอยู่เบื้องหลัง รวมถึงมีลักษณะการกระทำโดยแบ่งหน้าที่และตัดตอนการทำงานเป็นช่วงๆ กล่าวคือ มีการร่วมมือกันกระทำความผิดฐาน ผลิต นำเข้า ส่งออก ครอบครองเพื่อจำหน่าย จำหน่าย ซึ่งเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดได้เฉพาะผู้ที่ครอบครองหรือลำเลียงอาชญากรรมเท่านั้น โดยไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดที่เป็นหัวหน้าหรือตัวการใหญ่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดได้ อีกทั้งผู้กระทำความผิดยังได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการกระทำความผิดด้วย พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาชญากรรม พ.ศ. 2550 จึงจำเป็นต้องบัญญัติให้มีการนำมาตรการพิเศษในการแสวงหาพยานหลักฐาน เช่น การปฏิบัติการอำพราง การครอบครองอาชญากรรมภายใต้การควบคุม มาใช้เพื่อยืนยันให้เห็นถึงความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันภายในองค์กรอาชญากรรม⁸⁸

⁸⁶ วรพล จรัสกิตติกร, อ้างแล้ว, หน้า 143,

⁸⁷ พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. 2550 มาตรา 10

⁸⁸ วรพล จรัสกิตติกร, อ้างแล้ว, หน้า 178,

1.4 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการต่อรองคำรับสารภาพ

สำหรับประเทศไทยไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพโดยตรง⁸⁹ แต่ศาลไทยใช้วิธีการต่อรองรับสารภาพมานานแล้ว เพียงแต่มิได้หยิบยกมาให้ชัดเจน เช่นการต่อรองรับสารภาพเกี่ยวกับโทษ ที่ศาลชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จำเลยจะได้รับจากการรับสารภาพและจำเลยก็ใช้โอกาสนั้น ตามที่ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 78 ที่บัญญัติว่า เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษ ไม่ว่าจะได้มีการเพิ่มโทษหรือลดโทษ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้และกฎหมายอื่นแล้วหรือไม่ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดโทษ ไม่เกินโทษกึ่งหนึ่งที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ได้ นอกจากนี้ยังปรากฏตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176 ว่าในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่ต้องสืบพยานต่อไปก็ได้เว้นแต่...จะเห็นว่าวิธีการดังกล่าวก็คล้ายกับการต่อรองรับสารภาพโดยนัย ที่นำมาใช้ในการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรม⁹⁰

1.5 แนวคำพิพากษาเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตามเจตนาบทบัญญัติมาตรา 100/2 ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

จากการศึกษาแนวคำพิพากษาศาลฎีกาและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์พบว่าทั้งสองศาลดังกล่าวมีแนวปฏิบัติในการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดตามนัยมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 อย่างกว้างขวาง เช่น⁹¹

การที่จำเลยที่ 1 ยอมรับว่าได้ร่วมกับจำเลยที่ 2 ไปปรับเมทแอมเฟตามีน 4,000 เม็ด จาก ส.ที่ห้างสรรพสินค้า โดยจำเลยที่ 2 ได้แบ่งเมทแอมเฟตามีนมาให้จำเลยที่ 1 จำนวน 400 เม็ด เพื่อส่งมอบให้แก่ พ. และพาเจ้าพนักงานตำรวจไปจับกุมจำเลยที่ 2 ได้พร้อมเมทแอมเฟตามีนของกลางอีก 3,600 เม็ด นับเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อเจ้าพนักงานตำรวจตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2 สมควรกำหนดโทษจำเลยที่ 1 ให้น้อยลง⁹²

⁸⁹ สมศักดิ์ ทิมพิทักษ์, ปัญหาและผลกระทบหากมีการนำหลักการต่อรองการรับสารภาพมาใช้ รายงานผลงานบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 10, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม, พ.ศ. 2556, หน้า 14

⁹⁰ สมศักดิ์ ทิมพิทักษ์, อ่างแล้ว, หน้า 14,

⁹¹ วชิราภรณ์ อังศุพานิชย์, ลดกระหน่ำซัมเมอร์เซลล์ มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 รายงานผลงานส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 9, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, พ.ศ.2554, หน้า 8

⁹² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6047/2550

สำเนาบันทึกการจับกุมและสำเนาคำให้การของเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมจำเลยที่ 2 กับพวก เอกสารแนบท้ายฎีกาของจำเลยที่ 2 ซึ่งโจทก์มิได้โต้แย้งคัดค้านปรากฏข้อเท็จจริงว่าในวันเกิดเหตุหลักจากที่จำเลยที่ 2 กับพวกถูกเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมพร้อมด้วยเมทแอมเฟตามีนของกลางแล้ว จำเลยที่ 2 กับพวกให้การรับสารภาพว่าซื้อเมทแอมเฟตามีนของกลางจาก ถ. และสมัครใจเป็นสายลับล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนจนเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถล่อซื้อจับกุม ถ. พร้อมด้วยเมทแอมเฟตามีนอีกจำนวน 570 เม็ด จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นผู้กระทำความผิดผู้ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจหรือพนักงานสอบสวน จึงเป็นสมควรวางโทษจำเลยที่ 2 น้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นตามนัยแห่ง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2⁹³

จำเลยให้การรับสารภาพพร้อมทั้งแจ้งข้อเท็จจริงว่าซื้อเมทแอมเฟตามีนของกลางจาก ณ. และ พ. เป็นเหตุให้มีการติดตามจับกุม ณ. และ พ. มาดำเนินคดีพร้อมเมทแอมเฟตามีนประมาณ 2,000 เม็ด ดังนั้น จำเลยเป็นผู้กระทำความผิดผู้ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจหรือพนักงานสอบสวน เห็นสมควรลงโทษจำเลยน้อยกว่าเกณฑ์ที่ลงโทษโดยทั่วไปสำหรับความผิดนั้นตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2⁹⁴

โจทก์ได้บรรยายมาในคำฟ้องว่า ภายหลังจากจำเลยถูกจับกุม จำเลยได้ให้ความร่วมมือต่อเจ้าพนักงานและพนักงานสอบสวน โดยให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ และเป็นสายลับล่อซื้อให้แก่เจ้าพนักงาน จนสามารถจับกุม น. ซึ่งเป็นผู้ค้ายาเสพติดให้โทษรายใหญ่ อันเป็นประโยชน์แก่ทางราชการได้พร้อมเมทแอมเฟตามีนอีก 109 เม็ด และระบุ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2 มาในคำขอท้ายฟ้องด้วย ซึ่งตามกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติว่า ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้ ดังนี้ ข้อเท็จจริงตามคำฟ้องดังกล่าวนี้ได้ว่าจำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิด

⁹³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1904/2551

⁹⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2769/2550

เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งศาลจะลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นได้ตามบทกฎหมายดังกล่าว⁹⁵

จำเลยที่ 2 ให้การในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนว่า จำเลยที่ 2 รับจ้างขนเมทแอมเฟตามีนของกลางจากจำเลยที่ 3 และยื่นยันภาพถ่ายของจำเลยที่ 3 ที่เจ้าพนักงานตำรวจนำมาให้ดูเป็นเหตุให้จับกุมจำเลยที่ 3 มาดำเนินคดีได้ นับว่าจำเลยที่ 2 ได้ให้ข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อเจ้าพนักงานตำรวจตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2 แต่สำหรับจำเลยที่ 1 นั้น ในชั้นสอบสวนนอกจากจำเลยที่ 1 ให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหาแล้ว จำเลยที่ 1 ยังให้การด้วยว่า ไม่เห็นการส่งมอบและผู้ส่งมอบเมทแอมเฟตามีนให้จำเลยที่ 2 และไม่ทราบว่ามี การส่งมอบเมทแอมเฟตามีนกันอย่างไร ทั้งไม่รู้จักจำเลยที่ 3 แต่อย่างไร การที่จำเลยที่ 1 อ้างในฎีกาว่าจำเลยที่ 1 เป็นชาวเขาเผ่าม้ง มีความรู้เพียงเขียนชื่อตนเองได้ แต่อ่านหนังสือไม่ออก และไม่ค่อยเข้าใจภาษาไทยมากนัก ทำให้ไม่ค่อยได้ตอบคำถามของพนักงานสอบสวน จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นภรรยาเข้าใจภาษาไทยได้ดีกว่าจะเป็นคนตอบแทน โดยจำเลยที่ 1 และที่ 2 ได้ปรึกษากันเป็นภาษาม้งก่อนแล้วนั้น จำเลยที่ 1 มิได้มีพยานหลักฐานมาสนับสนุนข้ออ้างดังกล่าว ทั้งยังขัดกับคำให้การปฏิเสธของจำเลยที่ 1 ในชั้นสอบสวนจึงถือไม่ได้ว่าจำเลยที่ 1 ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อเจ้าพนักงานตำรวจร่วมกับจำเลยที่ 2 ย่อมไม่อาจลงโทษจำเลยที่ 1 น้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามบทบัญญัติดังกล่าวได้⁹⁶

จำเลยที่ 1 ได้ให้ข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานสอบสวนตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2 ซึ่งบทมาตราดังกล่าวแม้จะให้ศาลมีอำนาจที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นได้ก็ตาม แต่ก็เป็นดุลพินิจของศาลที่จะไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นให้น้อยกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้⁹⁷

ในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนจำเลยทั้งสามได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิสำเนาที่อยู่รูปพรรณสัณฐานและรายละเอียดอื่นๆ ของ ข. ผู้ที่ว่าจ้างให้จำเลยทั้งสามขนยาเสพติดให้โทษของกลางไปส่งให้แก่ลูกค้า เมื่อพนักงานสอบสวนให้ดูรูปถ่ายของ ส. จำเลยทั้งสามยืนยันว่าเป็นบุคคลเดียวกับ ข. จริง จนเป็นเหตุให้มีการออกหมายจับ ส. จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ว่าจำเลยทั้งสามได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับ

⁹⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6804/2550

⁹⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2495/2550

⁹⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8971/2550

ยาเสพติดให้โทษต่อเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวน จึงเห็นสมควรวางโทษต่ำกว่าที่ศาลล่างทั้งสองกำหนดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2 เมื่อเหตุที่ศาลฎีกาลดโทษให้จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นเหตุอยู่ในส่วนลักษณะคดี แม้ศาลฎีกาอนุญาตให้จำเลยที่ 1 ถอนฎีกาซึ่งมีผลเท่ากับจำเลยที่ 1 มิได้ฎีกาก็ตาม ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจพิพากษาไปถึงจำเลยที่ 1 ที่มีได้ฎีกาด้วยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 213 ประกอบด้วยมาตรา 225⁹⁸

การค้ายาเสพติดให้โทษรายใหญ่มีเครือข่ายหลายระดับและมีขั้นตอนซับซ้อนยากที่จะสืบทราบและหาพยานหลักฐานดำเนินคดีผู้เกี่ยวข้องได้ ข้อมูลที่จำเลยให้ต่อเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวนเป็นข้อมูลโดยละเอียดของผู้นำเข้าเมทแอมเฟตามีนเพื่อจำหน่ายรายใหญ่ 4 คน เป็นเหตุให้เจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวนมั่นใจในข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดที่มีอยู่ว่าถูกต้องจึงติดตามจับกุมบุคคลเหล่านั้นและจับกุมได้บางคนในเวลาต่อมา ดังนั้นแม้เมทแอมเฟตามีนของกลางจะมีเป็นจำนวนมาก กรณีก็มีเหตุผลสมควรที่จะลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดฐานนี้ตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2⁹⁹

หลังจากเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยได้พร้อมด้วย 3, 4-เมทิลลีน ไดออกซีเมทแอมเฟตามีน จำนวน 10 เม็ด และคีตามีน 1 ขวด เป็นของกลางที่บริเวณหน้าห้อง 237/36 อาคารศรีวรา และนำจำเลยไปที่สถานีตำรวจ เจ้าพนักงานตำรวจตรวจพบกุญแจห้องพัก 1 ดอก ที่ตัวจำเลยจำเลยอ้างว่าเป็นกุญแจห้องพักที่ห้อง 403 เจริญพาร์ทเมนท์ และที่ห้องดังกล่าวยังมี 3, 4-เมทิลลีน ไดออกซีเมทแอมเฟตามีนและคีตามีนอีกจำนวนหนึ่ง เจ้าพนักงานตำรวจจึงนำจำเลยไปที่ห้องพักนั้น และตรวจพบ 3, 4-เมทิลลีน ไดออกซีเมทแอมเฟตามีนอีกจำนวน 210 เม็ด และคีตามีนอีกจำนวน 15 ขวด จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ว่าจำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อเจ้าพนักงานตำรวจ สมควรลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2¹⁰⁰

ชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนจำเลยให้การว่า ได้ซื้อเมทแอมเฟตามีนของกลางมาจาก ว. ในราคาถุงละ 6,000 บาท เพื่อนำไปจำหน่ายในราคาถุงละ 8,000 บาท เจ้าพนักงานตำรวจจึงนำสำเนาภาพถ่ายตามบัตรประจำตัวประชาชนของ ว. ให้จำเลยดู จำเลยรับรองว่าเป็นภาพถ่ายของ ว. จริง จนเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานตำรวจได้ออกหมายจับ ว. ไว้ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ว่าจำเลย

⁹⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6408/2549

⁹⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2613/2549

¹⁰⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 928/2548

ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อเจ้าพนักงานตำรวจ สมควรลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา 100/2¹⁰¹

...จำเลยมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย 180 เม็ด แต่คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้เพียง 2.771 กรัม และพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน 50 เม็ด ซึ่งไม่สามารถคำนวณเป็นน้ำหนักสารบริสุทธิ์ได้แน่ชัด แม้จะเป็นภัยต่อประชาชนและสังคมโดยส่วนรวมก็ตาม แต่เนื่องจากข้อเท็จจริงฟังได้ตามฟ้องว่าจำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อขยายผลจับกุมจนจับกุมนายสิทธิชัยหรือกุ่ม บุญมาประเสริฐ ผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญได้พร้อมเมทแอมเฟตามีน 196 เม็ด ซึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 100/2 ศาลจะลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้...¹⁰²

...จากข้อมูลที่จำเลยให้กับเจ้าพนักงานตามเอกสารท้ายอุทธรณ์หมายเลข 1 ถึง 5 เป็นเหตุให้เจ้าพนักงานสามารถติดตามจับกุมผู้ต้องหาได้อีก 2 ราย และยึดยาไอซ์ได้จำนวน 9 กรัม และยึดเมทแอมเฟตามีนได้จำนวน 400 เม็ด ตามลำดับ ถือได้ว่าจำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 100/2 กรณีมีเหตุสมควรให้ลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 66 วรรคสาม¹⁰³

2. กฎหมายต่างประเทศ

2.1 ประเทศเยอรมัน

กฎหมายยาเสพติดของประเทศเยอรมันได้รับการแก้ไขให้มีบทลงโทษภาคบังคับขั้นต่ำสำหรับผู้กระทำผิดในคดียาเสพติดที่ร้ายแรง เช่น การลักลอบค้ายาเสพติด และการผลิตสารควบคุมหรือสารที่ผิดกฎหมายในปริมาณมาก การปฏิรูปกฎหมายดังกล่าวของประเทศเยอรมันทำให้นานาประเทศที่สนับสนุนวิธีการที่เข้มงวดมากขึ้นพอใจ¹⁰⁴

¹⁰¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3312/2548

¹⁰² คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ 3283/2553

¹⁰³ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ 4166/2553

¹⁰⁴ วิสารินี เหมพิจิตร สนธิไชย, อ้างแล้ว, หน้า 13-15.

ประเทศเยอรมันร่วมเป็นสมาชิกในอนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ (the Single Convention on Narcotic Drugs) นโยบายยาเสพติดของประเทศเยอรมันอยู่ภายใต้การควบคุมในระดับชาติโดย Betaubungsmittelgesetz (BtmG) ได้รับการบัญญัติเป็นกฎหมายในตอนต้นทศวรรษที่ 1970 และต่อมาได้รับการแก้ไขในปี ค.ศ. 1982, 1994 และ 2009 BtmG ได้เปลี่ยนการให้ความสำคัญจากการบังคับใช้กฎหมายมาเป็นมาตรการลดอันตราย (harm reduction) และการบำบัดแทน

BtmG ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายยาเสพติดที่สำคัญในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด BtmG ได้ให้อำนาจกับอัยการโดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากศาล ที่จะไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดที่เล็กน้อย ไม่เป็นอันตรายต่อผู้อื่น และไม่กระทบต่อความปลอดภัยของสาธารณะ ผลโดยตรงของการแก้ไขกฎหมายนี้ โดยเนื้อหาแล้วเป็นการทำให้การเสพยาเสพติดส่วนบุคคลเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายโดยพฤตินัยในประเทศเยอรมัน

ผลที่ตามมาทำให้ผู้ที่กระทำความผิดส่วนใหญ่จำนวนมาก (มากกว่าร้อยละ 90) ที่มีัญชาต่ำกว่า 10 กรัมไว้ในครอบครองไม่ถูกดำเนินคดีภายใต้กฎหมายเยอรมัน อย่างไรก็ตามการลงโทษภาคบังคับขั้นต่ำยังคงอยู่สำหรับการกระทำความผิดที่ศาลพิจารณาว่าร้ายแรง เช่นการลักลอบค้ายาเสพติด หรือการผลิตยาเสพติดในปริมาณที่มาก การขายยาเสพติดให้กับผู้เยาว์ การมียาเสพติดไว้ในครอบครองขณะที่พกอาวุธ และสถานการณ์อื่นๆที่สื่อให้เห็นถึงอันตรายต่อชีวิตและสวัสดิภาพของผู้อื่น อาจทำให้ได้รับโทษอย่างน้อยในขั้นต่ำสุดของโทษภาคบังคับ

การลงโทษตามกฎหมายยาเสพติดของเยอรมัน (BtmG) ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของความผิด ดังนี้

ภายใต้มาตรา 29 อนุมาตรา 1 ผู้ใดปลูก ผลิต จำหน่าย หรือ นำเข้า ส่งออก มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับ

มาตรา 29 อนุมาตรา 3 ผู้ใดจำหน่ายยาเสพติดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อื่น มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี

มาตรา 29a อนุมาตรา 1 ผู้ใดอายุเกินกว่า 21 ปี จัดหายาเสพติดให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือมีส่วนร่วมในการจำหน่าย ผลิต แจกจ่ายยาเสพติด มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี

มาตรา 30 อนุมาตรา 1 ผู้ใดปลูก ผลิต แจกจ่ายยาเสพติดในลักษณะของแก๊ง หรืออายุเกินกว่า 21 ปี จัดหายาเสพติดให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อการค้า หรือแจกจ่ายให้ผู้อื่นเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิตโดยประมาท หรือนำเข้ายาเสพติดโดยผิดกฎหมายในจำนวนพอสมควร (illegally imports narcotics in a not insignificant quantity) มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี

มาตรา 30a อนุมาตรา 1 ผู้ใดปลูก ผลิต จำหน่าย แจก นำเข้า ส่งออก ยาเสพติดในลักษณะของแก๊ง หรือผู้ใดอายุเกินกว่า 21 ปี ทำให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าร่วมในการจำหน่ายยาเสพติด หรือผู้ใดกระทำโดยมีอาวุธหรือวัตถุอื่นใดที่สามารถทำอันตรายต่อร่างกายผู้อื่นได้ มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี

นอกจากนั้น กฎหมายยาเสพติด มาตรา 31a (1) ยังบัญญัติให้อำนาจอัยการอาจสั่งไม่ฟ้องผู้กระทำความผิดได้หากปริมาณยาเสพติดมีจำนวนน้อย และการฟ้องนั้นมิได้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือมีไว้เพื่อใช้ส่วนตัว หรือ มาตรา 31a (2) กรณีมีการดำเนินการสั่งฟ้องไปแล้ว ศาลอาจยุติกระบวนการพิจารณาได้โดยความยินยอมของอัยการและผู้กระทำความผิด

สำหรับความรับผิดทางอาญานั้น กฎหมายยาเสพติดของเยอรมัน กำหนดให้สามารถลดโทษได้ หากศาลพบว่าความผิดดังกล่าว “ไม่รุนแรง” หากเป็นเช่นนั้น ศาลอาจลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดได้ เช่น น้อยกว่า 2 ปี หรือ 5 ปี ใน มาตรา 30 หรือ มาตรา 30a แล้วแต่กรณี ซึ่งศาลฎีกาเยอรมัน เคยมีคำพิพากษาว่าความผิดที่เข้าข่าย “ไม่ร้ายแรง” นั้น ขึ้นอยู่กับการพิจารณาสถานะแวดล้อมที่แสดงถึงความแตกต่างจากสภาพการณ์ทั่วไป อันทำให้ศาลเห็นได้ว่า การลงโทษที่ใช้ตามปกตินั้นไม่สมเหตุสมผล

กรณีความผิดมีความรุนแรง เช่น ในส่วนของการค้ายาเสพติด หากกระทำในลักษณะเป็นอันตรายต่อบุคคลหลายคนที่เป็นเยาวชน และยาเสพติดมีปริมาณมาก มีโทษจำคุก 1-15 ปี

หากกระทำในลักษณะกลุ่มอาชญากรรมหรือกลุ่มแก๊ง เพื่อค้ากำไร ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตผู้อื่น มีการนำเข้ายาเสพติดปริมาณมาก มีโทษจำคุก 2-15 ปี

หากมีการกระทำในหลายลักษณะรวมกันดังกล่าวข้างต้น มีโทษจำคุก 5-15 ปี (มาตรา 12, -38 –German Criminal Code)

ประเทศเยอรมันไม่มีโทษจำคุกตลอดชีวิตในคดียาเสพติด แต่มีโทษจำคุกตลอดชีวิตในคดีประเภทอื่น (มาตรา 38 –German Criminal Code) และไม่มีโทษประหารชีวิต¹⁰⁵

นอกจากนี้ กฎหมายยาเสพติดของเยอรมัน ยังกำหนดให้ศาลสามารถลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดได้ ในกรณีผู้กระทำความผิดได้มาให้ข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และรัฐได้รับประโยชน์จากการให้ข้อมูลดังกล่าว ไว้ใน BMG มาตรา 31 ซึ่งบัญญัติว่า “ศาลสามารถใช้ดุลพินิจลดโทษตามมาตรา 49 อนุมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน หรือยกเว้นโทษสำหรับความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หากผู้กระทำความผิด

¹⁰⁵ สักคีชัย เลิศพานิชย์, การศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ : ศึกษาเฉพาะกรณีประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษและสหรัฐอเมริกา, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : สำนักกิจการในพระตำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ; 2556, หน้า 109.

1. ด้วยความสมัครใจเปิดเผยความรู้ที่เป็นการสนับสนุนอันสำคัญที่จะทำให้ความคิดที่เขามีส่วนร่วมในการกระทำความผิคนั้นได้รับการเปิดเผยออกมา

2. ด้วยความสมัครใจเปิดเผยความรู้ของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับแผนการการกระทำความผิดแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตามมาตรา 29 อนุมาตรา 3, มาตรา 29a อนุมาตรา 1, มาตรา 30 อนุมาตรา 1, มาตรา 30a อนุมาตรา 1 ซึ่งยังอยู่ในช่วงเวลาที่จะสามารถขัดขวางการกระทำความผิดดังกล่าวได้

ให้นำมาตรา 46b อนุมาตรา 2 และ 3 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

โดยประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน มาตรา 49 อนุมาตรา 1 บัญญัติว่า “ถ้าหากจะต้องลดโทษตามบทบัญญัติกฎหมายที่อนุญาตในเรื่องการลดโทษ ศาลจะต้องพิจารณาโดยใช้หลักต่อไปนี้

1. โทษจำคุกตลอดชีวิตให้ลดโทษลงเป็นจำคุกไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. ในกรณีโทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลาให้ลดโทษไม่เกิน 3 ใน 4 ของอัตราโทษขั้นสูงตามกฎหมาย และในกรณีที่โทษปรับให้ใช้หลักเดียวกันปรับใช้สำหรับอัตราขั้นสูง
3. การเพิ่มระยะเวลาโทษจำคุกขั้นต่ำจะลดโทษดังต่อไปนี้
  - 3.1 ระยะเวลาโทษจำคุกขั้นต่ำ 10 ปี หรือ 5 ปี ให้ลดโทษจำคุกเป็น 2 ปี
  - 3.2 ระยะเวลาโทษจำคุกขั้นต่ำ 3 ปี หรือ 2 ปี ให้ลดโทษจำคุกเป็น 6 เดือน
  - 3.3 ระยะเวลาโทษจำคุกขั้นต่ำ 1 ปี ให้ลดโทษจำคุกเป็น 3 เดือน

ในกรณีอื่นต้องเป็นอัตราโทษขั้นต่ำตามกฎหมาย”

นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันยังบัญญัติไว้เป็นบททั่วไปในมาตรา 46a อนุมาตรา 1 ให้ศาลใช้ดุลพินิจลดโทษตามมาตรา 49 อนุมาตรา 1 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดให้ความช่วยเหลือต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันในข้อหาที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน มาตรา 100a(2) อีกด้วย

ด้วยเหตุที่กฎหมายเยอรมันมีบทบัญญัติเรื่องการลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำไว้ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นบททั่วไปดังได้กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้น ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษได้กระทำความผิดข้อหาอื่นร่วมด้วยในคดีเดียวกัน เมื่อผู้กระทำความผิดให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรมโดยเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดศาลก็ใช้ดุลพินิจลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำในความผิดข้อหาอื่นได้ แต่ข้อหาที่ศาลใช้ดุลพินิจลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำนั้นต้องเป็นข้อหาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการกระทำความผิดที่ถูกเปิดเผย

ดังนั้น แม้ผู้กระทำความผิดเปิดเผยข้อมูลของการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ศาลก็ไม่อาจนำมาเป็นเหตุให้ลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำในความผิดข้อหาอื่นได้

2.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในการนำหลักการต่อรองการรับสารภาพมาใช้ในการบริหารจัดการคดี ในระบบการพิจารณาคดีนับแต่ผู้ต้องหาถูกจับจนถึงชั้นพิจารณาคดีของศาล โดยวิธีการต่อรองทำได้หลายรูปแบบดังนี้

2.2.1 Charge bargaining วิธีการต่อรองคำรับสารภาพ โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยยอมรับสารภาพเพื่อแลกกับการที่พนักงานอัยการจะสั่งไม่ฟ้องคดี หรือลดจำนวนข้อหาที่จะไม่ฟ้องหรือไม่ฟ้องข้อหาเพิ่มเติม ที่ปฏิบัติกันเป็นส่วนมากคือ การรับสารภาพในข้อหาหนึ่งเพื่อแลกกับการที่พนักงานอัยการจะสั่งไม่ฟ้องข้อหาอีกข้อหาหนึ่ง หรือในกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาที่มีโทษเบากว่าที่พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องไว้

2.2.2 Sentence bargaining วิธีการต่อรองคำรับสารภาพ โดยจำเลยยอมรับสารภาพในข้อหาที่พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องไว้เพื่อแลกกับการที่พนักงานอัยการจะมีคำรับรองต่อศาลขอให้ศาลลงโทษจำเลยต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด

ต่อมาศาลสูงของสหรัฐอเมริกาได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) คำรับสารภาพของจำเลยจะรับฟังได้ต่อเมื่อในขณะที่จำเลยให้การรับสารภาพนั้นจำเลยมีทนายความแก้ต่างดำเนินคดีให้แล้ว
- 2) คำรับสารภาพของจำเลยซึ่งเกิดจากคำแนะนำของทนายความ เป็นเหตุอันควรลดหย่อนผ่อนโทษ เว้นแต่คำแนะนำของทนายนั้นจะไม่ถูกต้องสมควรชัดเจน
- 3) ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามข้อหาด้วยความสมัครใจและรู้สำนึกในการกระทำก็ไม่มีผลเป็นการผูกมัดศาลที่จะต้องยินยอมให้จำเลยถอนคำรับสารภาพเพียงเพราะเหตุผลที่ว่าทนายจำเลยได้ว่าความแก้ต่างให้จำเลยร่วมกับคนอื่นซึ่งมีส่วนร่วมกระทำผิดและมีผลประโยชน์ขัดกันกับจำเลย
- 4) การที่อัยการไม่สามารถรักษาข้อตกลงในการเจรจาโดยจงใจให้จำเลยยื่นคำให้การรับสารภาพ ในสภาวะการณ์เช่นนี้ถือว่าเป็นคำรับสารภาพที่ไม่ได้เจจากความสมัครใจของจำเลย

5) เมื่อกฎหมายของมลรัฐอนุญาตให้จำเลยให้การรับสารภาพได้โดยไม่เสียสิทธิที่จะอุทธรณ์ฎีกาตามรัฐธรรมนูญของสหรัฐ เช่น ความสมัครใจในการรับสารภาพ เป็นต้น จำเลยสามารถยื่นคำร้องว่าคำรับสารภาพของตนกระทำโดยไม่ได้สมัครใจจึงอุทธรณ์หรือฎีกาในศาลสหรัฐได้

6) การที่ศาลจะยอมรับคำให้การรับสารภาพของจำเลยหรือไม่เป็นดุลพินิจของศาลตามรัฐธรรมนูญได้บังคับให้ศาลต้องยอมรับคำรับสารภาพของจำเลย

การต่อรองการรับสารภาพเป็นกระบวนการที่ได้รับการสนับสนุนและการคัดค้านควบคู่กันไปแต่ก็ยังคงเป็นที่ยอมรับของกระบวนการยุติธรรมในเชิงอาญา ทั้งนี้ทั้งนั้นอาจเนื่องจากปัจจัยที่แตกต่างกันไป ตั้งแต่ระบบของกฎหมาย สังคม ไปจนถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในทางปฏิบัติ โดยที่การต่อรองการรับสารภาพในระบบคอมมอนลอว์ เป็นกระบวนการยุติธรรมในระบบกล่าวหา ซึ่งถือว่าคู่ความมีฐานะเท่าเทียมกัน และต่อสู้เพื่อหาพยานหลักฐานหักล้างกันและพิสูจน์ความจริงในศาล¹⁰⁶

นอกจากนี้การต่อรองคำรับสารภาพในสหรัฐอเมริกาได้มีการกำหนดไว้ใน The Federal Rules of Criminal Procedure ข้อที่ 11 ซึ่งว่าด้วยคำให้การ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) ทางเลือกของจำเลย จำเลยอาจให้การปฏิเสธ หรือให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหาหรือให้การรับสารภาพบางข้อหา และถ้าจำเลยไม่ยอมให้การหรือไม่มาศาลศาลจะถือว่าจำเลยให้การปฏิเสธโดยปริยาย

2) ในกรณีที่มีการให้คำรับสารภาพบางข้อหา โดยศาลให้ความยินยอมซึ่งในกรณีเช่นนี้ศาลจะยอมรับฟังคำรับสารภาพของจำเลยดังกล่าวได้ต่อเมื่อได้สอบถามความเห็นของคู่ความทั้งสองฝ่ายแล้ว และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเท่านั้น

3) ข้อเสนอแนะสำหรับจำเลย ก่อนที่ศาลจะยอมรับคำให้การรับสารภาพตลอดข้อหาหรือคำให้การรับสารภาพบางข้อหาเช่นนี้ ศาลต้องแจ้งให้จำเลยทราบและกระทำอย่างเปิดเผยโดยให้จำเลยเข้าใจกล่าวคือ

(1) สภาพของข้อหาตามที่จำเลยให้การรับสารภาพโทษต่ำสุดและโทษสูงสุดตามกฎหมายที่จำเลยอาจได้รับ รวมถึงผลกระทบของการทำทัณฑ์บนหรือการควบคุมจำเลยภายหลังการปล่อยตัวภายใต้เงื่อนไข และข้อเท็จจริงที่ว่าแม้ศาลถูกเรียกร้องให้ปฏิบัติตามแนว

¹⁰⁶ซูชาติ เทพวิระ, การบังคับใช้มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 กับความมั่นคงของประเทศ รายงานส่วนบุคคลของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 11, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม, สำนักงานศาลยุติธรรม, 2556, หน้า 4-5

ทางการลงโทษ แต่อาจไม่เป็นไปตามนั้นภายใต้ข้อเท็จจริงบางประการ ซึ่งศาลอาจสั่งให้จำเลยชดใช้ความเสียหายให้กับเหยื่อในการกระทำความผิดของจำเลยได้

(2) ถ้าจำเลยไม่มีทนายความแก้ต่างต่อผู้คดีให้จำเลยมีสิทธิที่จะมีทนายความว่าความแก้ต่างให้ทุกขั้นตอนของกระบวนการพิจารณา และในกรณีจำเลยร้องขอและศาลเห็นเป็นกรณีจำเป็น ศาลอาจแต่งตั้งทนายความคนหนึ่งให้จำเลยก็ได้

(3) จำเลยมีสิทธิให้การปฏิเสธหรือยืนยันตามคำให้การปฏิเสธที่เคยให้การมาแล้วและจำเลยมีสิทธิที่จะขอพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุน และในการพิจารณาคดีนั้นจำเลยมีสิทธิที่จะมีทนายความ มีสิทธิที่จะเผชิญหน้ากับคู่ความฝ่ายตรงข้ามเพื่อที่จะซักถามค้านพยานฝ่ายตรงข้าม เพื่อประโยชน์ต่อคดีของตนและมีสิทธิที่จะไม่ถูกบังคับเพื่อให้การปรักปรำเป็นผลร้ายต่อตนเอง และ

(4) ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตลอดข้อหา หรือให้การรับสารภาพบางข้อหาและศาลให้ความเห็นชอบในการรับสารภาพนั้น ย่อมส่งผลให้ไม่ต้องมีการพิจารณาคดีต่อไป เพราะโดยการให้การรับสารภาพตลอดข้อหาหรือบางข้อหาที่มีผลเท่ากับจำเลยได้สละสิทธิที่จะให้มีการพิจารณาคดีต่อไป และ

(5) ศาลอาจซักถามจำเลยถึงรายละเอียดเกี่ยวกับความผิดที่ได้ให้การ และถ้าจำเลยตอบคำซักถามของศาลและทนายความร่วมอยู่ในการตอบข้อซักถามนั้น ภายหลังจากการสาบานตน และมีกรบันทึกคำให้การไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาแล้ว คำให้การดังกล่าวอาจถูกนำมาใช้เป็นผลร้ายแก่จำเลยในการดำเนินคดีในข้อหาเบ็ดความเท็จ หรือแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน

(6) ในกรณีที่มีการต่อรองการรับสารภาพ ห้ามมิให้มีการอุทธรณ์ได้แย้งคำพิพากษาของศาลในภายหลัง

4) เพื่อให้แน่ใจว่าคำให้การของจำเลยกระทำด้วยความสมัครใจ ศาลจะไม่ยอมรับคำให้การรับสารภาพตลอดข้อหา หรือคำให้การรับสารภาพบางข้อหาของจำเลย หากคำรับสารภาพเช่นนั้นได้รับมาโดยมิได้มีการแจ้งให้จำเลยทราบอย่างเปิดเผยในศาลก่อนว่าคำให้การรับสารภาพนั้นต้องกระทำด้วยความสมัครใจและมีได้เป็นผลมาจากการบีบบังคับ หรือข่มขู่ หรือประนีประนอมยอมความอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการต่อรองคำรับสารภาพ นอกจากนี้ศาลจะถามจำเลยอีกว่าความสมัครใจของจำเลยที่ให้การรับสารภาพตลอดข้อหา หรือรับสารภาพบางข้อหา เป็นผลมาจากการเจรจาตกลงกันมาก่อนระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยหรือทนายจำเลยหรือไม่

5) การต่อรองคำรับสารภาพ

(1) โดยทั่วไป เมื่อมีการดำเนินคดี พนักงานอัยการและจำเลยหรือทนายจำเลยอาจจะเจรจากันเพื่อทำความเข้าใจว่า จำเลยจะให้การรับสารภาพตลอดข้อหาหรือรับสารภาพในข้อหาที่ถูกฟ้อง หรือในข้อหาใหม่ที่เบากว่า หรือข้อหาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พนักงานอัยการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ดังนี้

ก. ถอนฟ้องข้อหาอื่นๆหรือ

ข. ขอให้ศาลลงโทษหรือไม่ลงโทษจำเลยตามคำร้องของพนักงานอัยการที่เสนอต่อศาลเพื่อให้รับทลงโทษเป็นพิเศษ ซึ่งต้องทำความเข้าใจว่าการขอให้ศาลลงโทษหรือไม่ลงโทษตามคำร้องเป็นพิเศษในกรณีดังกล่าวนี้จะไม่ผูกมัดผู้พิพากษา หรือ

ค. ตกลงกับจำเลยว่า บทลงโทษพิเศษก็คือการดำเนินคดีอย่างเหมาะสม ศาลจะไม่มีส่วนร่วมในการเจรจาตกลงดังกล่าวนี้

(2) ข้อสังเกตเกี่ยวกับความตกลงการต่อรองคำรับสารภาพ กล่าวคือ ถ้าคู่ความสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายในการทำความเข้าใจการต่อรองคำรับสารภาพนั้นได้ ศาลจะต้องบันทึกข้อตกลงนั้นไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาคดีระหว่างมีการพิจารณาคดี หรือในเวลาที่ได้มีการทำความเข้าใจกันนั้น โดยศาลอาจจะยอมรับหรือปฏิเสธข้อตกลงนั้น หรืออาจจะหน่วงเหนี่ยวไม่ยอมรับหรือปฏิเสธจนกว่าจะมีโอกาสพิจารณารายงานเกี่ยวกับข้อตกลงที่เสนอมานี้

(3) การยอมรับข้อตกลงการต่อรองคำรับสารภาพของศาลนั้น ศาลจะต้องแจ้งให้จำเลยทราบว่า ศาลจะบันทึกข้อตกลงของจำเลยหรือทนายจำเลยกับพนักงานอัยการไว้ในคำพิพากษาและจะตัดสินตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงการต่อรองคำรับสารภาพ

(4) การปฏิเสธข้อตกลงการต่อรองคำรับสารภาพของศาลนั้น ศาลจะบันทึกไว้ในสำนวนคดีพร้อมทั้งแจ้งให้คู่ความทราบและให้คำแนะนำแก่จำเลยเป็นส่วนตัวในศาลว่า ศาลจะไม่ผูกพันตามข้อตกลงการต่อรองคำรับสารภาพนั้น และให้โอกาสจำเลยถอนคำให้การและแนะนำจำเลยว่า ถ้าจำเลยยืนยันให้การรับสารภาพตลอดข้อหาหรือให้การรับสารภาพบางข้อหาแล้ว การดำเนินคดีต่อไปอาจจะเป็นประโยชน์แก่จำเลยน้อยกว่าที่จำเลยคาดหมายว่าจะได้รับจากข้อตกลงของการต่อรองคำรับสารภาพ

(5) ระยะเวลาของการทำความเข้าใจการต่อรองคำรับสารภาพ นอกจากเวลาที่ได้ทำความเข้าใจการต่อรองคำรับสารภาพกันแล้ว ศาลอาจบันทึกการทำข้อตกลงกันนั้น ในเวลาที่นำตัวจำเลยมาฟ้องศาล หรือในเวลาใดก่อนการพิจารณาคดีแล้วแต่ศาลจะกำหนด

(6) ในกรณีที่ศาลไม่ยอมรับคำให้การของจำเลย คำร้องขอยื่นคำให้การและคำแถลงที่เกี่ยวข้อง นอกจากสิ่งดังกล่าวมาแล้วข้างต้น พยานหลักฐานของคำให้การรับสารภาพ

การถอนฟ้องในภายหลัง คำให้การรับสารภาพบางข้อหา หรือคำร้องขอให้การรับสารภาพตลอดข้อหาหรือให้การรับสารภาพบางข้อหาในข้อหาที่ถูกฟ้องหรือข้อหาอื่นๆ หรือคำแถลงที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับคำให้การหรือคำร้องข้อใดๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วจะนำมาใช้ในการดำเนินคดีลงโทษผู้ที่ได้ยื่นคำให้การหรือคำร้องขอเช่นนั้น ไม่ว่าจะเป็ทางแพ่งหรือทางอาญาก็ตาม แต่อาจนำมาใช้ในการดำเนินคดีอาชญาฐานเบกความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ถ้าคำแถลงนั้นจำเลยได้กระทำภายหลังมีการสาบานตนแล้ว หรือโดยมีทนาย

(7) ในกรณีเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องแน่นอนของคำให้การรับสารภาพศาลจะไม่พิพากษาตามคำให้การรับสารภาพนั้นจนกว่าจะได้มีการไต่สวนคู่ความจนเป็นที่พอใจว่าคำให้การรับสารภาพนั้นได้กระทำด้วยความสัตย์จริง

(8) การบันทึกการพิจารณา ศาลจะต้องบันทึกถ้อยคำและทุกขั้นตอนที่จำเลยให้การรับสารภาพ และในกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพตลอดข้อหา หรือให้การรับสารภาพบางข้อหา บันทึกดังกล่าวของศาลนี้จะต้องบันทึกรวมไปถึงคำแนะนำของศาลที่ให้แก่จำเลยด้วยการไต่สวนเกี่ยวกับความสมัครใจในการให้คำให้การรับสารภาพของศาลนั้นให้รวมถึงข้อตกลงใดๆ ที่เกี่ยวกับคำให้การรับสารภาพ และการไต่สวนความถูกต้องแน่นอนของคำให้การรับสารภาพด้วย

ศาลสูงสหรัฐอเมริกาได้กำหนดว่า The Federal Rules of Criminal Procedure ข้อ 11 มีวัตถุประสงค์ 2 ประการดังนี้

- 1) เพื่อช่วยผู้พิพากษาในการกำหนดว่า คำให้การรับสารภาพของจำเลยได้กระทำด้วยความสมัครใจหรือไม่
- 2) เพื่อให้สามารถบันทึกคำให้การรับสารภาพที่สมบูรณ์ในเวลาเดียวกันกับที่จำเลยให้การรับสารภาพอย่างมีเหตุผลด้วยความสมัครใจ

ศาลสูงสหรัฐอเมริกายังถือว่า การไม่ปฏิบัติตาม The Federal Rules of Criminal Procedure ข้อ 11 นี้จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดซึ่งมีผลทำให้จำเลยมีสิทธิที่จะให้การใหม่อีกครั้งหนึ่งดังนั้น ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีจะต้องแจ้งให้จำเลยซึ่งต้องการให้การรับสารภาพทราบโดยตรง ดังนี้

- 1) คำให้การรับสารภาพนั้น จำเลยได้กระทำด้วยความสมัครใจหรือไม่
- 2) จำเลยเข้าใจสภาพแห่งข้อหาหรือไม่และ
- 3) จำเลยทราบถึงอัตราโทษต่ำสุดและสูงสุดที่จะได้รับหรือไม่

The Federal Rules of Criminal Procedure ข้อ 11 คงมีผลใช้บังคับในศาลสหรัฐเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ในมลรัฐก็ยึดหลักในการทำงานเดียวกัน กล่าวคือ คำรับสารภาพที่ไม่มีหลักประกันที่เหมาะสม

แล้วยอมเชื่อถือไม่ได้ คำรับสารภาพที่ถือเป็นหลักในคำพิพากษาของศาลจะต้องกระทำด้วยความสมัครใจ (boykin v. Alabama, 1969)

โดยทั่วไปพนักงานอัยการจะนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้เมื่อเห็นว่าพยานหลักฐานในคดีไม่เพียงพอที่จะทำให้ลูกขุน (jury) เชื่อว่า จำเลยกระทำผิดจริงโดยปราศจากข้อสงสัย พนักงานอัยการจะเริ่มเจรจากับจำเลยหรือทนายจำเลย เพื่อให้จำเลยรับสารภาพในความผิดที่มีโทษเบากว่า ในช่วงเวลาก่อนที่จะยื่นฟ้องคดีนั้นต่อศาล ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ พนักงานอัยการก็จะฟ้องในข้อหาที่เบากว่าตามที่ตกลงกันตามคำรับสารภาพของจำเลย นอกจากนี้ การต่อรองคำรับสารภาพอาจกระทำได้โดยตรงและโดยอ้อมกล่าวคือ การต่อรองคำรับสารภาพโดยตรงหมายถึง การต่อรองคำรับสารภาพระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยหรือทนายจำเลย ส่วนการต่อรองคำรับสารภาพโดยอ้อมหมายถึงการต่อรองคำรับสารภาพระหว่างศาลกับจำเลยหรือทนายจำเลย วิธีธรรมดาพื้นฐานที่สุดของการต่อรองคำรับสารภาพ คือการเจรจาต่อรองคำรับสารภาพเพื่อแลกเปลี่ยนกับการลดโทษ เช่นการลดโทษจากความผิดอุกฉกรรจ์ (Fecony) มาเป็นความผิดลหุโทษประเภท Misdemeanor หรือการลดโทษจากความผิดอุกฉกรรจ์ที่ร้ายแรงเป็นความผิดอุกฉกรรจ์ที่เบากว่า) เป็นต้น

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการต่อรองคำรับสารภาพไม่มีรูปแบบที่แน่นอนและแตกต่างกันไปในแต่ละมลรัฐ แต่ก็ได้มีการพยายามที่จะกำหนดรูปแบบมาตรฐานของการต่อรองคำรับสารภาพไว้เพื่อให้เป็นแบบมาตรฐานอย่างเดียวกัน

The American Bar Association A.B.A (ได้กำหนดว่า) การต่อรองคำรับสารภาพจะต้องประกอบด้วยส่วนประกอบอันเป็นสาระสำคัญ 3 ประการใหญ่ๆ ดังนี้

- 1) การยอมรับคำให้การรับสารภาพในความผิดใหม่ที่เกิดจากการต่อรองคำรับสารภาพที่มีเหตุผลสมควรอันเกี่ยวกับผลที่จำเลยยอมให้การรับสารภาพในความผิดที่มีโทษน้อยกว่าข้อหาเดิม
- 2) ต้องมีการสั่งให้ฟ้อง (Bropped Charged) ในความผิดอื่นหรือข้อหาอื่นที่ค้างอยู่ในคดี
- 3) เนื้อหาสาระของคำพิพากษาต้องระบุให้ชัดเจนถึงโทษ เช่น จำคุก ปรับ คุมประพฤติ ความหนักเบาของความผิด

ส่วนในมลรัฐ California ได้กำหนดเกณฑ์ที่สำคัญของการต่อรองคำรับสารภาพไว้ 3 ประการดังนี้

1) นายจำเลยมีหน้าที่จะต้องเปิดเผยการต่อรองคำรับสารภาพต่อศาล และการต่อรองคำรับสารภาพจำต้องเกี่ยวพันกับข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยนอกศาล

2) คำให้การรับสารภาพที่เกิดจากการต่อรองคำรับสารภาพระหว่างจำเลยกับมลรัฐให้ถือว่าเป็นคำให้การรับสารภาพโดยสมัครใจ

3) ศาลมีอิสระที่จะใช้อำนาจที่มีอยู่ในการใช้ดุลพินิจยอมรับคำรับสารภาพของจำเลยในความผิดที่มีโทษเบากว่าข้อกล่าวหา หรือความผิดที่เบากว่า ความผิดตามที่ปรากฏในข้อเท็จจริงที่จำเลยได้กระทำจริง ๆ

ในการต่อรองคำรับสารภาพนั้น คำรับสารภาพของจำเลยจะมีผลเท่ากับการยอมรับว่าได้กระทำผิดจริง และในขณะเดียวกันก็เท่ากับเป็นการสละสิทธิของตนที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญด้วย อันได้แก่สิทธิดังต่อไปนี้

1) สิทธิที่จะไม่ให้การปรักปรำตนเอง หรือให้การเป็นประจักษ์ต่อตนเอง (Fifth Amendment)

2) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยลูกขุน (Sixth Amendment)

3) สิทธิที่จะเผชิญหน้ากับพยานฝ่ายตรงข้าม หรือพยานที่เป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง (Sixth Amendment)

การสละสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญทั้ง 3 ประการนี้จะต้องมีปรากฏในบันทึกรายงานกระบวนการพิจารณาของศาล โดยชัดแจ้งว่า จำเลยได้สละสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวอย่างมีเหตุผล มิฉะนั้นแล้วคำรับสารภาพนั้นย่อมรับฟังไม่ได้ ศาลสูงอเมริกาได้กล่าวไว้ว่า “เป็นความผิดพลาดของผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาพิพากษาคดีที่ยอมรับคำให้การรับสารภาพของจำเลยโดยมิได้แสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่าคำรับสารภาพนั้นได้กระทำอย่างฉลาด และด้วยสมัครใจ ความโง่เขลา และความไม่เข้าใจ การขู่เข็ญ ความทารุณ โหดร้าย สิ่งจูงใจ เล่ห์เหลี่ยม และการบีบบังคับใดๆอาจป็นสิ่งปิดกั้นความไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ” (Boykin v. Alabama, 1969)

คำรับสารภาพอันเป็นผลเนื่องมาจากการต่อรองคำรับสารภาพ จะต้องเป็นคำให้การรับสารภาพอย่างมีเหตุผลและมีความน่าเชื่อถือ กล่าวคือคำรับสารภาพที่เกิดขึ้นนอกจากจะต้องกระทำด้วยความสมัครใจแล้ว ยังจะต้องกระทำในขณะที่มีความรู้สึกผิดชอบในเวลาขึ้นคำให้การด้วย

คำรับสารภาพที่เกิดจากความสมัครใจ (Voluntariness) หมายถึงคำรับสารภาพที่มีคุณค่าพอที่จะผูกมัดจำเลยต่อศาล โดยปราศจากการชักชวน โดยการให้สัญญา หรือการหลอกลวงด้วยประการใดๆ (The Federal Rules of Criminal Procedure)

ส่วนคำรับสารภาพด้วยความรู้สึกรู้สีกฝืดชอบ (intelligence) ของจำเลยที่มีอยู่ในขณะให้การ หมายถึง การที่จำเลยได้รู้และเข้าใจถึงผลของการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และการตัดสินใจของจำเลยนี้เองที่นำไปสู่ผลที่เกิดขึ้นตามมา¹⁰⁷

กล่าวโดยสรุปแล้ว การต่อรองคำรับสารภาพในประเทศสหรัฐอเมริกา มีลักษณะเนื่องมาจากความจำเป็นของพนักงานอัยการ¹⁰⁸ ในด้านพยานหลักฐาน เมื่อพนักงานอัยการไม่มีความมั่นใจเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่ตนมีอยู่จะเพียงพอในการฟ้องเพื่อให้ศาลหรือคณะลูกขุนรับฟังเพียงพอต่อการลงโทษจำเลย จึงได้ทำการต่อรองคำรับสารภาพกับจำเลยหรือทนายจำเลยเพื่อให้จำเลยให้การรับสารภาพซึ่งคำรับสารภาพของจำเลยนั้นเท่ากับเป็นการสละสิทธิ์ที่จะได้รับการพิจารณาคดีต่อไป ดังนั้นภาระหน้าที่ในการนำสืบเกี่ยวกับพยานหลักฐานเพื่อยืนยันการกระทำ ความผิดตามข้อกล่าวหาที่พนักงานอัยการจะต้องรับผิดชอบนั้นย่อมไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป และศาลจะพิพากษาตัดสินโดยอาศัยจากการรับสารภาพของจำเลยนั้นได้โดย

จะเห็นได้ว่ามาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มุ่งเน้นการลดโทษเป็นสำคัญ ไม่ได้กำหนดขั้นตอนของวิธีพิจารณา ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของพนักงานอัยการและคู่ความที่เกี่ยวข้องดังเช่น การต่อรองการรับสารภาพตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา¹⁰⁹

การให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตามกฎหมายไทยให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจที่จะวินิจฉัยว่าพฤติการณ์และข้อเท็จจริงแห่งคดีใดที่จะถือว่าจำเลยได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือไม่ เพียงใดนั้น โดยพิจารณาจากคำฟ้องซึ่งโจทก์บรรยายมา บันทึกการจับกุมหรือบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวน หรือจากคำเบิกความของเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมหรือพนักงานสอบสวนในคดีนั้น หนังสือรับรองของเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าพนักงานสำนักงาน

¹⁰⁷ สมศักดิ์ ทิมพิทักษ์, ปัญหาและผลกระทบหากมีการนำหลักการต่อรองการรับสารภาพมาใช้รายงานส่วนบุคคลของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 10, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, 2555, หน้า 15-11.

¹⁰⁸ ณัฐพล เรืองนุ่ม, อ้างแล้ว, หน้า 88.

¹⁰⁹ ชูชาติ เทพวีระ, อ้างแล้ว, หน้า 9.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งรับรองว่าจำเป็นได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง¹¹⁰ ที่ปรากฏอยู่ในสำนวน

ส่วนในกฎหมายต่างประเทศ กรณีของประเทศเยอรมัน การที่ผู้กระทำความผิดได้มาให้ข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และได้รับประโยชน์จากการให้ข้อมูลดังกล่าว มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ฉบับด้วยกัน คือ

1. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกันไว้เป็นพยาน (das Kronzeugengesetz) แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2000

2. พระราชบัญญัติยาเสพติด (BtMG) ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 1982 ซึ่งมาตรา 31 บัญญัติไว้ว่า “ศาลสามารถใช้ดุลพินิจลดโทษ(ตามมาตรา 49 Abs.2 ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน) หรือยกเว้นโทษ(ตามมาตรา 29 Abs.1,2,4 หรือ6)หากผู้กระทำความผิด 1.ด้วยความสมัครใจเปิดเผยความรู้ที่เป็นการสนับสนุนอันสำคัญที่จะทำให้ความผิดที่เขามีส่วนร่วมในการกระทำผิดนั้นได้รับการเปิดเผยออกมา 2. ด้วยความสมัครใจเปิดเผยความรู้ของผู้กระทำผิดแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (มาตรา 29 Abs.3, 29a Abs.1, 30 Abs.1, 30a Abs.1) ซึ่งตนได้รับรู้มาถึงแผนการดังกล่าวยังอยู่ในช่วงเวลาที่จะสามารถขัดขวางการกระทำความผิดดังกล่าวได้”

สำหรับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ของไทยนั้นมีเนื้อหาทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษของเยอรมัน (Betaubungsmittelgesetz หรือ BtmG) มาตรา 31 ที่กำหนดให้ศาลสามารถลดโทษน้อยกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดได้ ในกรณีผู้กระทำความผิดได้มาให้ข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมัน มาตรา 49 อนุมาตรา 1 วางหลักในการลดโทษไว้ว่า ศาลสามารถลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดได้อย่างไรบ้าง เช่น โทษจำคุกตลอดชีวิตให้ลดโทษลงเป็นจำคุกไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือในกรณีโทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลาให้ลดโทษไม่เกิน 3 ใน 4 ของอัตราโทษขั้นสูงตามกฎหมาย หรือระยะเวลาโทษขั้นต่ำ 10 ปี หรือ 5 ปี ให้ลดโทษจำคุกเป็น 2 ปี เป็นต้น นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมันยังบัญญัติไว้เป็นบททั่วไปในมาตรา 46a อนุมาตรา 1 ให้ศาลใช้ดุลพินิจลดโทษตามมาตรา 49 อนุมาตรา 1 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดให้ความช่วยเหลือต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันในข้อหาที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน มาตรา 100a(2)อีกด้วย

¹¹⁰ ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานในคดียาเสพติด, ศาลอุทธรณ์ แผนกคดียาเสพติด สนับสนุนการจัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม, 2552, หน้า 56-57.

แม้กฎหมายเยอรมันมีบทบัญญัติเรื่องการลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำไว้ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นบททั่วไปในกรณีผู้กระทำความผิดให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรมโดยเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดก็ตาม แต่ข้อหาที่ศาลใช้ดุลพินิจลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำนั้นต้องเป็นข้อหาเกี่ยวกับข้อมูลการกระทำความผิดที่ถูกเปิดเผย ดังนั้น ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดข้อหาอื่น เช่น ข้อหาฆ่าผู้อื่น เปิดเผยข้อมูลเป็นเหตุให้ปราบปรามยาเสพติดได้ แต่ไม่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายอาชญากรรม ผู้กระทำความผิดก็ไม่ได้รับประโยชน์ที่จะรับโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำตามกฎหมายอาชญากรรมไปด้วย¹¹¹

---

¹¹¹ วิสารินี เหมพิจิตร สนิทไชย, อ้างแล้ว, หน้า 25-26

บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีตลอดถึงหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ตามกฎหมายของประเทศไทย และกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและกฎหมายประเทศเยอรมันแล้วนั้น ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและเสนอแนวทางแก้ไข ปัญหา ซึ่งพบว่ากรณีดังกล่าวตามบทบัญญัติมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ไม่ได้ให้ประโยชน์เฉพาะแก่จำเลยซึ่งเป็นผู้กระทำผิดเท่านั้น แต่ทำให้ประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการควบคุม และปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไม่ให้แพร่กระจายเข้าสู่สังคม หรือเป็นการตัดวงจรของกลุ่มที่มุ่งจะกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้ลดน้อยลงไปหรือหมดไป อันส่งผลให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงแก่ประเทศ

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

เมื่อผู้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศเยอรมันแล้ว จะพบว่า แต่ละประเทศก็มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งมีสาระสำคัญปรากฏตามตารางเปรียบเทียบต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย

เรื่อง	ประเทศไทย	ประเทศเยอรมัน	ประเทศสหรัฐอเมริกา
บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวข้อง	พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 บัญญัติ	BtMG มาตรา 31 “ศาล	The Federal Rules of Criminal Procedure
กับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ	ว่า “ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำ ความผิดผู้ใดได้ให้	สามารถใช้ดุลพินิจลดโทษ	ข้อที่ 11 ซึ่งว่าด้วยการ โดยสรุปสาระสำคัญได้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เรื่อง	ประเทศไทย	ประเทศเยอรมัน	ประเทศสหรัฐอเมริกา
การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการ	ตามมาตรา 49 อนุมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา	ดังนี้) ทางเลือกของจำนวน
กระบวนการปรับใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ	กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงาน	เยอรมัน หรือยกเว้นโทษสำหรับความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หากผู้กระทำความผิดประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน หรือยกเว้นโทษสำหรับความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หากผู้กระทำความผิด	จำนวนอาจให้การปฏิเสธหรือให้การรับสารภาพ ตลอดจนข้อกล่าวหาหรือให้การรับสารภาพบางข้อหา และถ้าจำนวนไม่ยอมให้การหรือไม่มาศาล ศาลจะถือว่าจำนวนให้การปฏิเสธโดยปริยาย
การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	สอบสวน ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้” หลักเกณฑ์ในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไว้ดังนี้	1. ด้วยความสมัครใจเปิดเผยความรู้ที่เป็น การสนับสนุนอันสำคัญที่จะทำ ให้ความคิดที่เขามีส่วนร่วม ในการกระทำความผิดนั้น ได้รับการเปิดเผยออกมา	2) ในกรณีที่มีการให้คำรับสารภาพบางข้อหา โดยศาลให้ความยินยอม ซึ่งในกรณีเช่นนี้ศาลจะยอมรับฟังคำรับสารภาพของจำนวนดังกล่าวได้ต่อเมื่อได้สอบถามความเห็นของกลุ่มความทั้งสองฝ่ายแล้ว และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเท่านั้น
	1. การให้ข้อมูลนั้น ต้องเป็น ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เคยรู้มาก่อน ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน ข้อมูลที่ได้รับจากผู้กระทำความผิด	2. ด้วยความสมัครใจเปิดเผย ความรู้ของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับแผนการการกระทำความผิดแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วย การกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	3) ข้อเสนอแนะสำหรับจำนวนก่อนที่ศาลจะยอมรับคำให้การรับสารภาพตลอดข้อหาหรือคำให้การรับสารภาพบางข้อหาเช่นนี้ ศาลต้องแจ้งให้จำนวนทราบ และกระทำอย่างเปิดเผย
	2. การให้ข้อมูล ต้องเป็น ไปโดยสมัครใจ กล่าวคือ ถ้าผู้กระทำความผิด เชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะให้ข้อมูลหรือไม่ก็ได้ จึงจะถือว่ากระทำโดยสมัครใจ	ที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วย การกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	ศาลต้องแจ้งให้จำนวนทราบ และกระทำอย่างเปิดเผย
	3. การให้ข้อมูล ต้องมีความเหมาะสมที่จะนำไปสู่การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กล่าวคือ การให้ข้อมูลนั้น จะต้องระบุตัวผู้ร่วมกระทำความผิดและต้องสามารถ	ตามมาตรา 29 อนุมาตรา 3, มาตรา 29a อนุมาตรา 1, มาตรา 30 อนุมาตรา 1, มาตรา 30a อนุมาตรา 1 ซึ่งยังอยู่ในช่วงเวลาที่จะสามารถ ชัดขวางการกระทำความผิดดังกล่าวได้	การดำเนินการจะต้องแจ้งให้จำนวนซึ่งต้องการให้การรับสารภาพทราบโดยตรง ดังนี้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เรื่อง	ประเทศไทย	ประเทศเยอรมัน	ประเทศสหรัฐอเมริกา
ผลของการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	<p>พิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ร่วมกระทำผิดนั้นได้ด้วย</p> <p>4. แม้ข้อมูลที่ถูกเปิดเผยมีความเหมาะสมแต่กรณีของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นถือเป็นอำนาจของศาลที่จะใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น</p> <p>2. ลดโทษน้อยกว่าหลักเกณฑ์ปกติทั่วไปโดยไม่จำเป็นต้องน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>3. ไม่ลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำและไม่กำหนดโทษให้น้อยลงกว่าหลักเกณฑ์ปกติ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8971/2550</p> <p>4. ลงโทษจำคุกโดยไม่ลงโทษปรับไม่ได้หากความผิดนั้นกฎหมายบัญญัติให้จำคุกและปรับด้วย เหตุผลประการแรกตามมาตรา 100/2 ใช้คำว่าให้ลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำโดยไม่ใช้คำว่าให้ลดลงโทษปรับก็ได้ เหตุผลประการที่สองตามมาตรา 100/1 วรรคหนึ่งแห่ง</p>	<p>กฎหมายอาญาเยอรมัน มาตรา 49 อนุมาตรา 1 บัญญัติว่า “ถ้าหากจะต้องลดโทษตามบทบัญญัติกฎหมายที่อนุญาตในเรื่องการลดโทษศาลจะต้องพิจารณาโดยใช้หลักต่อไปนี้</p> <p>1. โทษจำคุกตลอดชีวิตให้ลดโทษลงเป็นจำคุกไม่น้อยกว่า 3 ปี</p> <p>2. ในกรณีโทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลาให้ลดโทษไม่เกิน 3 ใน 4 ของอัตราโทษขั้นสูง ตามกฎหมาย และในกรณีที่ เป็นโทษปรับให้ใช้หลักเดียวกันปรับใช้สำหรับอัตราขั้นสูง</p> <p>3. การเพิ่มระยะเวลาโทษจำคุกขั้นต่ำจะลดโทษดังต่อไปนี้</p> <p>ระยะเวลาโทษจำคุกขั้นต่ำ 10 ปี หรือ 5 ปี ให้ลดโทษจำคุกเป็น 2 ปี</p> <p>ระยะเวลาโทษจำคุกขั้นต่ำ 3 ปี หรือ 2 ปี ให้ลดโทษจำคุกเป็น 6 เดือน</p> <p>ระยะเวลาโทษจำคุกขั้นต่ำ 1 ปี ให้ลดโทษจำคุกเป็น 3 เดือน</p>	<p>1) ทำให้การรับสารภาพนั้น จำเลยได้กระทำด้วยความสมัครใจหรือไม่</p> <p>2) จำเลยเข้าใจสภาพแห่งข้อหาหรือไม่และ</p> <p>3) จำเลยทราบถึงอัตราโทษต่ำสุดและสูงสุดที่จะได้รับหรือไม่พนักงานอัยการจะนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้เมื่อเห็นว่าพยานหลักฐานในคดีไม่เพียงพอที่จะทำให้ลูกขุน (jury) เชื่อว่า จำเลยกระทำความผิดจริงโดยปราศจากข้อสงสัย พนักงานอัยการจะเริ่มเจรจากับจำเลยหรือทนายจำเลย เพื่อให้จำเลยรับสารภาพในความผิดที่มีโทษเบากว่า ในช่วงเวลา ก่อนที่จะยื่นฟ้องคดีนั้นต่อศาล ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพพนักงานอัยการก็จะฟ้องในข้อหาที่เบากว่าตามที่ตกลงกันตามคำรับสารภาพของจำเลย</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เรื่อง	ประเทศไทย	ประเทศเยอรมัน	ประเทศสหรัฐอเมริกา
	พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 บัญญัติให้ศาลลงโทษ จำคุกและปรับด้วยเสมอจึงไม่สามารถงดโทษ ปรับได้	ในกรณีอื่นต้องเป็นอัตราโทษ ขั้นต่ำตามกฎหมาย”	

เมื่อพิจารณาจากตารางเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 กฎหมายประเทศเยอรมัน สหรัฐอเมริกาและของประเทศไทย ผู้เขียนสามารถสรุปหลักเกณฑ์ของแต่ละประเทศได้ดังนี้

1.1 หลักเกณฑ์การพิจารณาลดโทษของศาล

หลักเกณฑ์การพิจารณาลดโทษของศาลประเทศไทยในคดียาเสพติดได้นั้น เห็นว่ามีข้อพิจารณาอยู่ 2 ประการกล่าวคือ

1.1.1 การให้ข้อมูลของตนเอง

กล่าวคือ ถ้าเป็นกรณีจำเลยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เช่น เมื่อจำเลยถูกจับกุม ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษซึ่งอาจชุกซ่อนอยู่ทำให้เจ้าพนักงานตำรวจค้นพบยาเสพติดให้โทษได้จำนวนมากขึ้น แม้การให้ข้อมูลดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของตนเองก็ตาม แต่ถ้าจำเลยไม่แจ้งให้ทราบก็คงยากที่เจ้าพนักงานตำรวจจะค้นพบความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของกลางนั้นได้ และ

การให้ข้อมูลของตนเอง กรณีที่จะถือว่าเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งนั้นต้องเป็นการได้ของกลางของผู้กระทำความผิดเพิ่มเติมซึ่งเจ้าพนักงานไม่อาจทราบและเป็นการยากที่จะไปตรวจค้นเองได้ตามปกติมีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาสนับสนุนหลักเกณฑ์ดังกล่าว คือ

เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยพร้อมด้วยเมทแอมเฟตามีนของกลางจำนวน 50 เม็ด ที่จำเลยร่วมกับพวกจำหน่ายให้แก่สายลับผู้ล่อซื้อและตรวจค้นจำเลยพบเมทแอมเฟตามีนอีกจำนวน 5 เม็ด ซึ่งจำเลยรับว่าเป็นของตนที่มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายแล้ว จำเลยได้แจ้งด้วยว่ายังมีเมทแอมเฟตามีนอีกจำนวนหนึ่งชุกซ่อนอยู่ที่บ้านของจำเลย และพาเจ้าพนักงานตำรวจไปตรวจ

ค้นจนสามารถยึดเมทแอมเฟตามีนได้อีกจำนวน 1,170 เม็ด ซึ่งฝังไว้ใต้ต้นปาล์มจากบ้านของจำเลย ประมาณ 300 เมตร เป็นของกลาง เป็นเหตุให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถดำเนินคดี แก่จำเลยในข้อหาร่วมกับพวกมีเมทแอมเฟตามีน จำนวน 1,225 เม็ด น้ำหนัก 117.19 กรัม มีปริมาณ คำนวณเป็นน้ำหนักสารบริสุทธิ์ได้ 27.905 กรัม ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย นับว่าจำเลยเป็น ผู้กระทำความผิดผู้ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน สมควรลงโทษจำเลยน้อยกว่า อัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2¹¹²

เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยที่ 1 และ ที่ 2 ได้พร้อมเมทแอมเฟตามีน จำนวน 20,000 เม็ด จำเลยที่ 1 และ ที่ 2 นำเจ้าพนักงานตำรวจไปซุกดินยึดเมทแอมเฟตามีนได้อีก จำนวน 76,000 เม็ด ที่ฝังดินไว้บริเวณป่าละเมาะท้ายหมู่บ้าน ซึ่งเมทแอมเฟตามีนจำนวนนี้หาก จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่ได้ให้ข้อมูลและนำเจ้าพนักงานตำรวจไปตรวจยึดย่อมเป็นการยาก ที่เจ้าพนักงานตำรวจจะทราบและตรวจยึดได้เอง ทั้งยังทำให้เมทแอมเฟตามีนจำนวน 76,000 เม็ด ไม่มีโอกาสแพร่ระบาดต่อไปอีก นับว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 ผู้กระทำความผิดผู้ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ต่อเจ้าพนักงานตำรวจ สมควรวางโทษจำเลยที่ 2 ต่ำกว่าที่ศาลล่างกำหนด ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 เมื่อเหตุที่ศาลฎีกาสงเคราะห์โทษให้จำเลยที่ 2 เป็นเหตุอยู่ในลักษณะ คดี แม้ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยที่ 1 ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจพิพากษาไปถึงจำเลย ที่ 1 ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 213 ประกอบ มาตรา 225¹¹³

1.1.2 การให้ข้อมูลของผู้อื่น

กรณีจำเลยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดกับ จำเลย ผู้จำหน่ายยาเสพติดให้โทษ หรือบุคคลใดที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งจำเลยได้ให้ ข้อมูลจนกระทั่งเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมบุคคลเหล่านั้นมาได้

การให้ข้อมูลของผู้อื่นต้องเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่าง ยิ่งจนเป็นเหตุให้มีการขยายผลจับกุมจนกระทั่งเจ้าพนักงานสามารถจับกุมจำเลยอื่นหรือบุคคลอื่น ได้ มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาสนับสนุนหลักเกณฑ์ดังกล่าว คือ

จำเลยที่ 2 มีเมทแอมเฟตามีน ของกลางจำนวน 2,000 เม็ด น้ำหนัก 179.39 กรัม คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ 51.148 กรัม ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายให้แก่

¹¹² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1361/2549

¹¹³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1874/2553

สายลับเพื่อล่อซื้อโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย อันต้องด้วยบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 66 วรรค 3 แต่ปรากฏว่าหลังจากที่เจ้าพนักงานตำรวจสามารถล่อซื้อจับกุมจำเลยที่ 2 พร้อมด้วยเมทแอมเฟตามีนของกลางแล้ว จำเลยที่ 2 ให้การว่ารับเมทแอมเฟตามีนของกลางมาจาก ว. หรือ ม. และร่วมมือกับเจ้าพนักงานตำรวจ จนสามารถขยายผลจับกุม ว. พร้อมด้วยเมทแอมเฟตามีนของกลางอีก จำนวน 70 เม็ด นับว่าจำเลยที่ 2 เป็นผู้กระทำความผิดที่ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนเห็นสมควรลงโทษจำเลยที่ 2 น้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2¹¹⁴

การค้ายาเสพติดให้โทษรายใหญ่มีเครือข่ายหลายระดับและมีขั้นตอนซับซ้อนยากที่จะสืบทราบและหาพยานหลักฐานดำเนินคดีผู้เกี่ยวข้องได้ ข้อมูลที่จำเลยให้ต่อเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวนเป็นข้อมูลโดยละเอียดของผู้นำเข้าเมทแอมเฟตามีนเพื่อจำหน่ายรายใหญ่ 4 คน เป็นเหตุให้เจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวนมั่นใจในข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดที่มีอยู่ว่าถูกต้องจึงติดตามจับกุมบุคคลเหล่านั้นและจับกุมได้บางคนในเวลาต่อมา ดังนั้นแม้เมทแอมเฟตามีนของกลางจะมีเป็นจำนวนมากกรณีก็มีเหตุผลสมควรที่จะลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดฐานนี้ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2¹¹⁵

ตามกฎหมายไทยการดำเนินคดียาเสพติดเกี่ยวกับเรื่องการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งนั้น มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ คือ

1) การให้ข้อมูลนั้นต้องเป็นข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ (พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน) ไม่เคยรู้มาก่อน ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน ถ้าเป็นข้อเท็จจริงที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้ก่อนแล้ว ศาลไม่สามารถลดโทษให้ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งได้ ส่วนผู้กระทำความผิดจะเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่ตนได้รับรู้มาหรือไม่นั้น ไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ ข้อสาระสำคัญที่อยู่ที่ข้อมูลเปิดเผยออกมานั้น เพียงพอที่จะนำไปสู่การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้หรือไม่ ถ้าเพียงพอแม้เปิดเผยแต่เพียงบางส่วนก็เข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 และแม้จะเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดแต่ไม่เพียงพอที่จะนำไปสู่การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ก็ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตราดังกล่าว

¹¹⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 987/2551

¹¹⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2613/2549

2) การให้ข้อมูลดังกล่าว ต้องเป็นไปโดยสมัครใจ (แม้พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ไม่ได้เขียนไว้แต่ก็ต้องตีความไปในแนวนี) หลักในข้อนี้ อยู่ตรงที่ว่า ถ้าผู้กระทำความผิดเชื่อว่าตนเองจะให้ข้อมูลหรือไม่ก็ได้ ถือว่ากระทำโดยสมัครใจ แต่เมื่อใดก็ตามที่ผู้กระทำได้รับแรงกดดันจนเชื่อว่าไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากที่จะให้ข้อมูลแล้ว ถือว่าไม่ได้กระทำโดยสมัครใจ ส่วนมูลเหตุจูงใจในการให้ข้อมูลไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ เช่น ความกลัวว่าจะถูกจับหรือถูกลงโทษ ไม่ทำให้การให้ข้อมูลเป็นไปโดยไม่สมัครใจ

3) การให้ข้อมูลต้องทำให้สามารถระบุตัวของผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และต้องสามารถพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ต้องสงสัยดังกล่าวได้ด้วย การให้ข้อมูลในลักษณะที่ว่านาย ก. เป็นผู้ค้ายาเสพติด โดยไม่มีหลักฐานใด ๆ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ส่วนปัญหาว่าศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิด (ผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ) นั้นหรือไม่ ไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ การให้ข้อมูลต้องสามารถทำให้การกระทำความผิดที่ยังไม่เปิดเผยได้รับการเปิดเผย หรือการกระทำความผิดที่เปิดเผยแล้วได้รับการเปิดเผยมากยิ่งขึ้น การที่ผู้กระทำความผิดเพียงมีความพร้อมที่จะให้การ แต่ไม่อาจที่จะให้ข้อมูลใดๆ ได้ จึงไม่อาจได้รับการลดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 แต่จะเป็นกรณีของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78

4) แม้ว่าข้อมูลที่ถูกเปิดเผยนั้นจะมีความเหมาะสมก็ตาม แต่การที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับการลดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 นั้น ก็ยังอยู่ในดุลพินิจของศาล ซึ่งศาลต้องใช้ดุลพินิจ โดยวางอยู่บนพื้นฐานของความหนักเบาของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด และความสำคัญของข้อมูลที่ได้รับการเปิดเผยจากบุคคลดังกล่าว การที่ผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วสามารถขยายผลไปจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยได้ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะลดโทษให้ได้ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 เพราะหากให้ผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ได้รับประโยชน์จากมาตราดังกล่าว นอกจากจะเป็นการขัดกับเจตนารมณ์ของมาตรา 100/2 ที่มีไว้เพื่อที่จะจัดการกับผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ ยังทำให้การตีความกฎหมายขาดความแน่นอน การมีหลักเกณฑ์ในเรื่องของการชั่งน้ำหนักประโยชน์ระหว่างความหนักเบาของการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดกับความสำคัญของข้อมูลที่ถูกเปิดเผย จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความแน่นอนมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม การชั่งน้ำหนักประโยชน์ระหว่างความหนักเบาของการกระทำ ความผิดของผู้กระทำความผิด กับความสำคัญของข้อมูลที่ถูกเปิดเผยเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

ตามกฎหมายของต่างประเทศ กรณีของประเทศเยอรมันตามพระราชบัญญัติ ยาเสพติดของเยอรมันพบว่า หากพิจารณาเนื้อหา ของมาตรา 31 พระราชบัญญัติยาเสพติดของ เยอรมันแล้ว จะเห็นได้ว่ามีหลักการในทำนองเดียวกับ มาตรา 100/2 ของพระราชบัญญัติยาเสพติด ให้โทษ พ.ศ. 2522 ของไทย ซึ่งบัญญัติว่า BMG มาตรา 31 “ศาลสามารถใช้ดุลพินิจลดโทษตาม มาตรา 49 อนุมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน หรือยกเว้นโทษสำหรับความผิดที่มี อัตราโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หากผู้กระทำความผิด

1) ด้วยความสมัครใจเปิดเผยความรู้ที่เป็นการสนับสนุนอันสำคัญ ที่จะทำให้ความผิดที่เขามีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น ได้รับการเปิดเผยออกมา

2) ด้วยความสมัครใจเปิดเผยความรู้ของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับแผนการ การกระทำความผิดแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด ตามมาตรา 29 อนุมาตรา 3, มาตรา 29 a อนุมาตรา 1, มาตรา 30 อนุมาตรา 1, มาตรา 30 a อนุมาตรา 1 ซึ่งยังอยู่ในช่วงเวลาที่จะสามารถขัดขวางการกระทำความผิดดังกล่าวได้

ให้นำมาตรา 46 b อนุมาตรา 2 และ 3 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ โดยอนุโลม”

กล่าวคือ การให้ข้อมูลของผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และรัฐต้องได้รับประโยชน์จากการให้ข้อมูลดังกล่าวด้วย และผู้กระทำความผิด ต้องให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจเปิดเผยความลับของตนแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการ กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งตนได้รับรู้มาถึงแผนการดังกล่าวอยู่ในช่วงเวลาที่ จะสามารถขัดขวางการกระทำความผิดดังกล่าวได้

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายไทย การที่ศาลจะใช้ดุลพินิจพิจารณาลดโทษตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้กับผู้กระทำความผิดที่ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษนั้นต้องปรากฏว่า ข้อมูลดังกล่าวต้องเกิดขึ้น จากความสมัครใจของจำเลยเองไม่ได้ถูกล่อลวง ชูเชิญ หรือบีบบังคับจากเจ้าพนักงาน และข้อมูล นั้นต้องมีความสำคัญถึงขนาดนำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิด หรือผู้ร้ายอื่นได้ ทั้งนี้ต้องมี หนังสือรับรองของเจ้าพนักงานมาประกอบด้วย และต้องให้เจ้าพนักงานผู้บันทึกหนังสือดังกล่าวมา เบิกความยืนยันรับรองเอกสารและเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า มีการบัญญัติให้อำนาจศาลพิจารณาลดโทษกรณีผู้กระทำความผิดน้อยกว่าอัตราโทษ

ที่กฎหมายกำหนดได้ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้มาให้ข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและรัฐได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการให้ข้อมูลดังกล่าวด้วย โดยข้อมูลที่เปิดเผยนั้นต้องอยู่ในช่วงเวลาที่ชะงักขวางการกระทำความผิดดังกล่าวได้ ซึ่งศาลจะพิจารณาคดีโดยนำประมวลกฎหมายอาญามาวางหลักในการลดโทษไว้ว่า ศาลสามารถลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดได้อย่างไรบ้าง

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ปัจจุบันมีพยานหลักฐานเพียงแต่หนังสือรับรองของเจ้าพนักงานตำรวจ หรือ พนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าพนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่รับรองว่าจำเลยให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หรือคำเบิกความของเจ้าพนักงานดังกล่าวเท่านั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าน่าจะไม่เพียงพอ เพราะจะทำให้เกิดช่องทางการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยอาศัยหลักของกฎหมายดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการต่อรองกับผู้กระทำความผิด ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นควรเสนอว่าต้องมีพยานหลักฐานอื่นประกอบด้วย เช่น บันทึกคำให้การในชั้นจับกุมผู้ต้องหาที่มีพนักงานสอบสวนบันทึกและรับรองไว้ และต้องมีพนักงานผู้บันทึกคำให้การผู้นั้นมาเบิกความยืนยันรับรองบันทึกคำให้การนั้นด้วย โดยไม่มีการมอบหมายให้เจ้าพนักงานอื่นมาเบิกความยืนยันรับรองแทน และจะต้องมีการไต่สวนในกรณีที่มีข้อสงสัยเพิ่มเติมด้วย

2. กำหนดกรอบอัตราโทษ

อัตราโทษที่จะลงแก่จำเลย โดยทำเป็นบัญชีมาตรฐานโทษสำหรับกรณีตามมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ เป็นการเฉพาะเพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการพิพากษาคดี

ผู้เขียนเห็นว่าแนวปฏิบัติของศาล ในส่วนของการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดโทษแก่จำเลยตามนัยมาตรา 100/2 ยังไม่สอดคล้องกันไปแนวทางเดียวกัน ซึ่งตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์กำหนดให้เป็นดุลพินิจจึงมีการกำหนดโทษได้หลากหลายแนวทางเช่น หากจำเลยมีเมทแอมเฟตามีน 70 เม็ด กำหนดเป็นสารบริสุทธิ์ได้ 6 กรัม ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งเป็นการผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 วรรคสาม (2), 66 วรรคสอง (อัตราโทษขั้นต่ำตามกฎหมายคือ จำคุก 4 ปี และปรับ 400,000 บาท) จำเลยให้ข้อมูลขยายผลจนกระทั่งเจ้าพนักงานตำรวจไปจับกุมผู้ค้ายาเสพติดให้โทษรายอื่นได้พร้อมเมทแอมเฟตามีนอีก 200 เม็ด ดังนี้ ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจกำหนดโทษแก่จำเลยตาม

นัยมาตรา 100/2 ได้หากหลายแนวทางดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ไม่ให้สิทธิประโยชน์ตอบแทนตาม มาตรา 100/2 เลย หรือศาลอาจใช้ดุลพินิจให้สิทธิประโยชน์ตอบแทนแก่จำเลยก็ได้ ตลอดจน ให้สิทธิประโยชน์ตอบแทนแก่จำเลยมากขึ้นก็ได้ ตัวอย่างนี้ หากเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน โทษของศาลโดยทั่วไป จำคุก 10 ปี และปรับ 550,000 บาท แต่ศาลอาจลงโทษต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ทั่วไปโดยไม่จำต้องน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำก็ได้ อาจลงโทษจำคุก 8 ปี และปรับ 400,000 บาท หรืออาจลงโทษทั้งจำคุกและปรับน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำก็ได้ อาจลงโทษจำคุก 3 ปี และปรับ 300,000 บาท เป็นต้น

ดังนั้น จึงน่าจะมีมาตรการกำหนดแนวทางในการใช้ดุลพินิจของศาลให้เป็นสัดส่วน กับจำนวนยาเสพติดให้โทษของกลางที่ได้จากการขยายผล เช่น ใต้ของกลาง 10-20 กี่วางโทษเพียง 9 ใน 10 ส่วนของระวางโทษตามกฎหมายหรือใต้ของกลาง 50-100 เม็ด หรือมีสารบริสุทธิ์ 4.5-9 กรัม อาจวางโทษเพียง 7 ใน 10 ส่วนของระวางโทษตามกฎหมาย ควรเสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไข มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ ขั้นตอนในการนำเสนอข้อเท็จจริงที่ผู้กระทำความผิดให้ข้อมูลและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงซึ่งกระผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศ

1) เกี่ยวกับเรื่องของระยะเวลาการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งของ ผู้กระทำความผิด

จากการศึกษาในประเด็นปัญหานี้ทำให้เห็นว่าพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 มิได้กำหนดระยะเวลาของเรื่องการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ไว้โดยชัดแจ้งว่า จะต้องเป็นการให้ข้อมูลในชั้นพิจารณาของศาลใด จึงเป็นเหตุให้มีการตีความ บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวแตกต่างกันไปและปัญหาดังกล่าวนี้ยังไม่มีแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาตัดสินในเรื่องดังกล่าวไว้เป็นบรรทัดฐาน จึงเป็นเหตุให้มีการสับสนในบทบัญญัติกฎหมายของ ผู้บังคับใช้กฎหมายดังกล่าว อันได้แก่ ศาล ซึ่งเป็นองค์กรที่มีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวโดยตรง

สำหรับข้อความตามบทบัญญัติของมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติด ให้โทษ พ.ศ. 2522 ดังกล่าว ไม่ได้กำหนดระยะเวลาของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งของผู้กระทำความผิดดังกล่าวไว้ว่า จะต้องให้ข้อมูลเมื่อใด แต่หากพิจารณาตามบทบัญญัติ มาตรา 100/2 ดังกล่าวแล้ว ซึ่งใช้คำว่า “ศาลเห็นว่า...” อันแสดงให้เห็นได้ว่าศาลต้องเห็นจากสำนวน คดีที่ศาลชั้นต้นพิจารณานั้นเอง ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบของ ป.ป.ส. ว่าด้วยแนวทางการ ประสานงานคดียาเสพติด พ.ศ. 2553 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2553 ในส่วนที่ 8 กำหนดให้บันทึกการให้ข้อมูลในบันทึกการจับกุม หรือบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวน หรือโจทก์ ต้องบรรยายมาในฟ้อง หรือโจทก์ต้องแจ้งให้ศาลทราบในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น

เท่านั้นจึงมีสาระสำคัญว่า การให้ข้อมูลของจำเลยจะต้องผ่านขั้นตอนการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานจากพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ แล้วพนักงานอัยการเป็นผู้แถลงต่อศาล

ตามกฎหมายของประเทศไทย ในเรื่องการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งไม่ได้บัญญัติกำหนดระยะเวลาเอาไว้ว่าต้องเป็นการให้ข้อมูลในชั้นของศาลใด ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าวแล้วทำให้เห็นว่าสามารถให้ข้อมูลภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วก็ได้แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในเรื่องของการอุทธรณ์แล้วพบว่าการพิจารณาคดีอาเสพติดของประเทศไทยต้องเป็นไปตามลำดับชั้นศาลซึ่งปัจจุบันการพิจารณาคดีอาเสพติดแบ่งออกเป็น 2 ชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น และ ศาลอุทธรณ์เท่านั้นไม่รวมถึงศาลอุทธรณ์ภาค ซึ่งเป็นไปตามบทนิยามของ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาเสพติด พ.ศ. 2550 เว้นแต่จะมีการขออนุญาตฎีกา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอการพิจารณา และมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ฎีกาในคดีความผิดเกี่ยวกับอาเสพติด พ.ศ. 2551 ประกอบกับมีบทบัญญัติเกี่ยวกับอุทธรณ์ไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 ซึ่งเป็นหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการห้ามอุทธรณ์ในข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้น โดยบทบัญญัติดังกล่าวผู้อุทธรณ์จะยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นขึ้นในชั้นอุทธรณ์ไม่ได้ และข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ผู้อุทธรณ์จะยกขึ้นกล่าวอ้างในอุทธรณ์ได้นั้นจะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในอุทธรณ์และต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นด้วย มิใช่เป็นเรื่องเพิ่งยกขึ้นมาใหม่ให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยเป็นศาลแรก ดังนั้นการที่ผู้กระทำความผิดไม่ได้ยกเรื่องการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งขึ้นกล่าวอ้างไว้ในศาลชั้นต้นแต่เพิ่งมายกขึ้นในชั้นอุทธรณ์ จึงต้องห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นให้อุทธรณ์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 แล้ว ย้อนนำมาใช้ในการพิจารณาคดีอาเสพติดได้อีกทั้งการอุทธรณ์ขอรับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติอาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ที่เพิ่งยกขึ้นอ้างภายหลังที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา อาจเป็นการพิจารณาชี้ขาดประเด็นปัญหาดังกล่าวโดยศาลอุทธรณ์แผนกคดีอาเสพติดเพียงศาลเดียว โดยไม่ผ่านการพิจารณาของศาลชั้นต้น และเป็นข้อที่พึงระวังในการใช้บทบัญญัติ มาตรา 100/2 ดังกล่าว เพราะอาจเป็นช่องทางให้มีการแสวงหาผลประโยชน์หรือช่วยเหลือจำเลยได้ ขณะที่ความเห็นของฝ่ายที่เห็นว่าข้อมูลตามมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติอาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 จำเลยจะให้ข้อมูลดังกล่าวในระหว่างการพิจารณาในชั้นศาลใดก็ได้รวมทั้งในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา トラบเท่าคดียังไม่ถึงที่สุด เพราะตามบทบัญญัติดังกล่าวมิได้บัญญัติไว้ว่าจะต้องให้ข้อมูลเมื่อใดจึงเป็นกรณีที่เหมาะสม

มิได้กำหนดระยะเวลาไว้และไม่ได้ระบุว่า เป็นศาลใด เป็นลักษณะของการตีความ ผู้ศึกษาจึงเห็น ด้วยกับความเห็นว่าการให้ข้อมูลตามบทบัญญัติของมาตรา 100/2 ดังกล่าวนั้น จำเลยจะต้องให้ก่อน ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาซึ่งน่าจะมีน้ำหนักมากกว่า ซึ่งปัจจุบันศาลอุทธรณ์แผนกคดีอาญาแผ่นดินไม่รับ พิจารณาอุทธรณ์ของจำเลยที่ขอรับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติอาญาแผ่นดินให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ที่เพิกยกขึ้นอ้างภายหลังที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา เช่น คำพิพากษาศาลฎีกา ดังนี้ คือ

แม้คดีนี้เป็นคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพ แต่หากจำเลยเห็นว่ามิใช่ข้อเท็จจริงใดที่จะเป็น ประโยชน์แก่รูปคดีของตนแล้ว จำเลยย่อมมีสิทธิขอสืบพยานได้แต่เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยได้ให้ ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้โทษต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ทั้งข้ออ้างของจำเลยที่ไม่มีโอกาสนำเสนอพยานหลักฐานเพราะศาล ชั้นต้นมีคำพิพากษาในวันเดียวกัน ก็เป็นข้อที่จำเลยเพิกยกขึ้นอ้างในศาลฎีกา ถือเป็นข้อที่ไม่ได้ว่า กล่าวกันมาแต่ในศาลล่าง จึงไม่มีเหตุที่จะลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับ ความผิดนั้น ตามพระราชบัญญัติอาญาแผ่นดินให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ได้¹¹⁶

ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษที่จำเลยให้แก่เจ้าพนักงานตำรวจอันจะเป็นเหตุให้ศาล จะลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดโดยอาศัยพระราชบัญญัติอาญาแผ่นดิน ให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา100/2 นั้น จะต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ได้เกิดขึ้นก่อนที่ศาลชั้นต้นจะมีคำ พิพากษา เมื่อปรากฏว่าข้อมูลที่จำเลยอ้างว่าเป็นผู้ให้แก่เจ้าพนักงานตำรวจจนสามารถจับคนร้าย ซึ่งเป็นหนึ่งในเครือข่ายยาเสพติดให้โทษได้นั้น เกิดขึ้นภายหลังจากที่จำเลยฟังคำพิพากษาศาล อุทธรณ์แล้ว จำเลยจึงไม่อาจที่จะได้รับประโยชน์จากกฎหมายดังกล่าว¹¹⁷

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาแล้ว จะเห็นได้ว่า แม้ผู้กระทำความผิดจะได้ให้ข้อมูลที่ สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน แล้วก็ตามแต่ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ได้นำสืบพยานหลักฐานในเรื่องการให้ข้อมูลนั้น ต่อศาลชั้นต้นก่อนมีคำพิพากษาแล้ว แต่เพิกยกขึ้นกล่าวอ้างในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกา ถือได้ว่า เป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลล่างจึงต้องห้าม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา 225 วรรคสองซึ่งเมื่อประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญาแผ่นดิน พ.ศ. 2550 มาตรา 3 ย่อมนำมาใช้ในการพิจารณาคดี ยาเสพติดได้ จึงไม่มีเหตุที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับ ความผิดนั้น ตามพระราชบัญญัติอาญาแผ่นดินให้โทษ มาตรา 100/2 ได้ ซึ่งปัจจุบันแนวทางปฏิบัติของ

¹¹⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12018/2547

¹¹⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3678/2556

ศาลอุทธรณ์ก็ยึดถือตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมานี้ แต่เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติของกฎหมาย ในมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฯแล้วไม่ได้กำหนดว่าต้องเป็นการให้ข้อมูล ในชั้นศาลใด จึงทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเพราะถือว่าไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ กฎหมายซึ่งถ้าพิจารณาตามหลักกฎหมายอาญาแล้วต้องตีความตามตัวอักษรโดยเคร่งครัด

กรณีปัญหาดังกล่าว ตามกฎหมายของต่างประเทศ กรณีของประเทศเยอรมันพบว่า การ ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดอยู่ภายใต้การควบคุมในระดับชาติโดย Betaubungsmittelgesetz(BtmG) ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายยาเสพติดที่สำคัญในการ ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด มาตรา 31a (1) ยังบัญญัติให้อำนาจอัยการสั่งไม่ ฟ้องผู้กระทำความผิดได้หากปริมาณยาเสพติดมีจำนวนน้อย และการฟ้องนั้นมีได้เป็นประโยชน์ต่อ สาธารณะ หรือมีไว้เพื่อใช้ส่วนตัว หรือ มาตรา 31a (2) กรณีมีการดำเนินการสั่งฟ้องไปแล้ว ศาลอาจ ยุติกระบวนการพิจารณาได้โดยความยินยอมของอัยการและผู้กระทำความผิดกล่าวคือ กฎหมายยังได้ บัญญัติให้อำนาจกับอัยการที่จะสั่งไม่ฟ้องผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดที่มีปริมาณเล็กน้อยไม่เป็น อันตรายต่อผู้อื่น หรือเป็นกรณีมีไว้เพื่อใช้ส่วนตัวและไม่กระทบต่อความปลอดภัยของสาธารณะ โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากศาล กรณีที่มีการดำเนินการสั่งฟ้องไปแล้วศาลอาจยุติ กระบวนการพิจารณาได้โดยความยินยอมของอัยการและผู้กระทำความผิด กรณีนี้ถือได้ว่าเป็นการให้ อำนาจกับอัยการในการดำเนินคดีโดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากศาลที่จะไม่ดำเนินคดีกับผู้ กระทำความผิดในคดียาเสพติด โดยไม่ได้จำกัดอำนาจในการใช้ดุลพินิจของอัยการที่จะไม่ ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ดังนั้นเมื่อผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและ เป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว ถ้าอัยการเห็นว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์จริง อัยการสามารถใช้ดุลพินิจที่จะไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้เอง โดยไม่ต้องได้รับความ เห็นชอบจากศาล ดังนั้นการใช้อำนาจของอัยการเช่นว่านี้ ถือได้ว่าเป็นการให้อำนาจอัยการเด็ดขาด ในการใช้ดุลพินิจพิจารณาคดี ที่จะไม่ดำเนินคดีโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาคดีของศาล จึงถือเปรียบเทียบเสมือนได้ว่า การทำหน้าที่ของอัยการในชั้นนี้เป็นการทำหน้าที่ที่กึ่งตุลาการนั่นเอง จึงทำ ให้คดียาเสพติดยุติไปตั้งแต่ในชั้นพิจารณาของอัยการ

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายไทยที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 เห็นได้ว่ามิได้มีการบัญญัติกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาของการให้ข้อมูลที่สำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งไว้ว่า ต้องเป็นการให้ข้อมูลในชั้นศาลใด ในทางปฏิบัติของศาล

กรณีศาลชั้นต้นศาลจะพิจารณาจากคำฟ้อง และเอกสารที่ปรากฏในสำนวนความ ถ้าศาลเห็นว่าข้อมูลที่ผู้กระทำความผิดได้ให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานนั้นเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็น ประโยชน์แล้ว ศาลจะใช้ดุลพินิจพิจารณาคดีโทษให้ต่อเมื่อ เห็นว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูล

ที่ผู้กระทำความผิดได้ให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานมีลักษณะเป็นการนอกเหนือจากวิสัยที่เจ้าพนักงานจะสามารถค้นพบได้จากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษของเจ้าพนักงานต่อจากนั้นเป็นผลโดยตรงจากการให้ข้อมูลหรือเบาะแสที่สำคัญของผู้กระทำความผิด ซึ่งในชั้นพิจารณาดังกล่าวจะต้องมีเจ้าพนักงานมาเบิกความยืนยันรับรองคำให้การของผู้กระทำความผิดดังกล่าวด้วย

กรณีศาลอุทธรณ์ ศาลจะพิจารณาจากพยานหลักฐานในสำนวนที่ส่งมาจากศาลชั้นต้น โดยจะใช้ดุลพินิจพิจารณาคัดโทษให้ต่อเมื่อเห็นว่า เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจากคำให้การของผู้กระทำความผิดในชั้นสอบสวนของเจ้าพนักงานและบันทึกคำให้การในชั้นจับกุมดังกล่าวนั้นต้องมีเจ้าพนักงานผู้บันทึกเบิกความยืนยันรับรองเอกสารไว้ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา ถ้าผู้กระทำความผิดได้มาให้ข้อมูลภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วไม่ถือว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ ศาลจะไม่รับพิจารณาให้ และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการให้ข้อมูลภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว เห็นได้ว่าจะอาจจะเป็นช่องทางของการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากบทบัญญัติของมาตราดังกล่าวของเจ้าพนักงาน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าการบัญญัติให้อำนาจแก่อัยการเด็ดขาดในการใช้ดุลพินิจพิจารณาที่จะไม่ดำเนินคดีอาชญากรรมกับผู้กระทำความผิดก็ได้ หากอัยการเห็นว่าข้อมูลที่ผู้กระทำความผิดได้ให้ไว้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ อัยการสามารถมีคำสั่งไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดนั้นได้โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากศาล ซึ่งทำให้คดีดังกล่าวยุติไปตั้งแต่ในชั้นของอัยการ

แนวทางแก้ปัญหานี้ คือ ควรมีการเพิ่มเติมกฎหมายให้ชัดเจนในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ว่า

มาตรา 100/2 บัญญัติว่า “ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้”

3. ผลและการขยายผลการบังคับใช้ในการจับกุมของผู้กระทำความผิด

จากการศึกษาการขยายผลการจับกุมผู้กระทำความผิดในขบวนการเดียวกันนั้น มีลักษณะที่ถือว่าเป็นการต่อรองข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามยาเสพติดกับโทษที่ผู้กระทำความผิดมีสิทธิจะได้รับการพิจารณาโทษจากศาลต่ำกว่าอัตราโทษขั้นต่ำ

ที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ซึ่งมีการบัญญัติกฎหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีจุดเริ่มต้นของการฟ้องโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานสอบสวน เพื่อนำไปสู่การสืบสวน สอบสวนขยายผลจากผู้ถูกจับ ไม่ว่าจะเป็นผู้เสพ ผู้ค้ารายย่อยก็ตาม หากได้ผลก็สามารถดำเนินคดีจากผู้ค้ารายย่อย ผู้ค้ารายใหญ่และนายทุนผู้ผลิตได้ ดังนั้นมาตรการนี้จะใช้ให้ได้ผลผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาคนแรกต้องได้รับแจ้งให้ทราบว่าหากให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จะได้รับโทษน้อยลงและต้องมีการบันทึกข้อมูลไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีการสอบสวนผู้ถูกจับกุมไว้เป็นพยานว่าของกลางผู้ถูกจับกุมรับมาจากผู้ใด คำนิรूपพรรณเป็นอย่างไร และพนักงานสอบสวนควรต้องบันทึกไว้ทำรายงานการสอบสวนเพื่อให้พนักงานอัยการเสนอต่อศาลเกี่ยวกับข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามยาเสพติดดังกล่าว และต้องมีการขยายผลไปทำการจับกุมผู้กระทำความผิดตามข้อมูลที่ได้รับจากผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาคนแรก

ตามกฎหมายของประเทศไทย พบว่าผู้กระทำความผิดจะได้รับประโยชน์จากการลดโทษ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 นั้น ต้องเป็นการขยายผลการจับกุมที่นอกเหนือไปจากความรู้เห็นของเจ้าพนักงาน และไม่อาจคาดการณ์ หรือ เดาเหตุการณ์ดังกล่าวได้เอง ดังเช่นทฤษฎีที่ว่า “ไม่บอกไม่รู้” กล่าวคือ การขยายผลการจับกุมของผู้ร่วมขบวนการเดียวกันนั้น ต้องเกิดมาจากคำบอกกล่าวของจำเลยโดยสมัครใจและไม่ได้ถูกขู่เข็ญ หรือบังคับจากเจ้าพนักงาน ทั้งนี้ข้อสำคัญที่จะทำให้ได้รับประโยชน์ ตามมาตรา 100/2 ดังกล่าว จะต้องมีการขยายผลจับกุม และมีการดำเนินคดีต่อมาได้ด้วย

แต่ตามกฎหมายของต่างประเทศ ในกรณีกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา การฟ้องร้องรับสารภาพไม่มีคำจำกัดความที่เป็นมาตรฐานแน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติงานว่าจะใช้วิธีการโดยมีขอบเขตการบังคับใช้กันเท่าใด มีขั้นตอนอย่างไร ซึ่ง Black's law Dictionary ให้คำจำกัดความไว้ว่า “การฟ้องร้องรับสารภาพ คือการเจรจาต่อรองระหว่างพนักงานอัยการและจำเลยในคดีอาญา เพื่อหาข้อตกลงที่พึงพอใจร่วมกัน โดยจำเลยให้การรับสารภาพเพื่อลดจำนวนข้อหา ความผิดลงหรือลดจำนวนกระทงของความผิดหลายกรรม ซึ่งโดยปกติเป็นไปเพื่อให้จำเลยได้รับโทษจำคุกที่เบากว่าโทษที่อาจได้รับหรือการยกเลิกข้อหาใดข้อหาหนึ่ง ”

มาตรการทางกฎหมายของหลักการฟ้องร้องรับสารภาพในสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ

1) เพื่อช่วยผู้พิพากษาในการกำหนดว่าค่าให้การรับสารภาพของจำเลยได้กระทำด้วยความสมัครใจหรือไม่

2) เพื่อให้สามารถบันทึกคำให้การรับสารภาพที่สมบูรณ์ในเวลาเดียวกันกับที่จำเลยให้การรับสารภาพอย่างมีเหตุผลด้วยความสมัครใจ

การต่อรองคำรับสารภาพทำได้ 5 วิธีด้วยกัน คือ

1) จำเลยสามารถตกลงให้การรับสารภาพเพื่อแลกเปลี่ยนกับข้อหาที่เบากว่าหรือข้อหาที่แตกต่างกันออกไป

2) จำเลยต่อรองคำรับสารภาพโดยให้การรับสารภาพในข้อหาใดข้อหาหนึ่งในหลายข้อหาเพื่อแลกเปลี่ยนกับการสั่งไม่ฟ้องข้อหาอื่นๆ ที่เหลือ

3) จำเลยอาจจะเจรจาต่อรองคำรับสารภาพกับอัยการ เพื่อให้อัยการเสนอให้ศาลลงโทษในข้อหาที่เบากว่าเพื่อแลกเปลี่ยนกับคำให้การรับสารภาพ

4) จำเลยสามารถต่อรองคำรับสารภาพได้โดยปล่อยให้ไปตามความกรุณาของศาลที่จะพิจารณาพิพากษาลงโทษโดยคาดหวังว่าโทษที่ตนเองจะได้รับน้อยลง

5) จำเลยอาจเจรจาต่อรองคำรับสารภาพ โดยการเลือกผู้พิพากษากล่าวคือ ในหลายเขตอำนาจศาล ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีจะพิพากษาคดีแตกต่างกันไปตามวิธีการของแต่ละคนจำเลยอาจยอมให้การรับสารภาพเพื่อแลกเปลี่ยนกับการรับประกันจากอัยการว่าจะยื่นฟ้องจำเลยต่อผู้พิพากษาที่มักไม่พิพากษาลงโทษหนัก

โดยทั่วไปพนักงานอัยการจะนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้เมื่อเห็นว่าพยานหลักฐานในคดีไม่เพียงพอที่จะทำให้ลูกขุน (jury) เชื่อว่าจำเลยกระทำผิดจริงโดยปราศจากข้อสงสัย พนักงานอัยการจะเริ่มเจรจากับจำเลยหรือทนายจำเลย เพื่อให้จำเลยรับสารภาพในความผิดที่มีโทษเบากว่าในช่วงเวลาก่อนที่จะยื่นฟ้องคดีนั้น ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพพนักงานอัยการก็จะฟ้องในข้อหาที่เบากว่าตามที่ตกลงกันตามคำรับสารภาพของจำเลย นอกจากนี้การต่อรองการรับสารภาพ อาจกระทำได้โดยตรงและโดยอ้อม กล่าวคือ การต่อรองคำรับสารภาพโดยตรง หมายถึง การต่อรองคำรับสารภาพระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยหรือทนายจำเลย ส่วนการต่อรองคำรับสารภาพโดยอ้อม หมายถึง การต่อรองคำรับสารภาพระหว่างศาลกับจำเลยหรือทนายจำเลย วิถีธรรมคาพื้นฐานที่สุดของการต่อรองคำรับสารภาพ คือการเจรจาต่อรองคำรับสารภาพเพื่อแลกเปลี่ยนกับการลดโทษ เช่น การลดโทษจากความผิดอุกฉกรรจ์มาเป็นความผิดลหุโทษ

คำรับสารภาพอันเป็นผลเนื่องมาจากการต่อรองคำรับสารภาพจะต้องเป็นคำให้การรับสารภาพอย่างมีเหตุผล และมีความน่าเชื่อถือ กล่าวคือ คำรับสารภาพที่เกิดขึ้นนอกจากจะต้องกระทำด้วยความสมัครใจแล้ว ยังจะต้องกระทำในขณะที่มีความรู้สึกผิดชอบในเวลาขึ้นคำให้การด้วย

ตัวอย่างแนวคำพิพากษาศาลฎีกา เกี่ยวกับการขายผลการจับกุมผู้กระทำความผิด
ในขบวนการเดียวกัน ดังนี้ คือ

แม้พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 จะให้ศาลมีอำนาจลงโทษ
ผู้กระทำความผิดน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ได้ก็ตาม แต่ก็เป็นดุลพินิจ
ของศาลที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร มิใช่บทบังคับ ซึ่งข้อเท็จจริงที่จำเลยแจ้งดำเนินรูปพรรณ ก.
และ ป. ให้พนักงานสอบสวนทราบ จนมีการออกหมายจับบุคคลทั้งสองแต่ทางนำสืบของโจทก์
และจำเลยไม่ปรากฏว่าพนักงานสอบสวนสามารถจับกุม ก. และ ป. มาดำเนินคดีได้หรือไม่อย่างไร
คำให้การในชั้นสอบสวนของจำเลยจึงยังไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะฟังว่าจำเลยให้ข้อมูลที่สำคัญ
และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงาน
สอบสวนจึงไม่มีเหตุสมควรที่จะกำหนดโทษจำเลยให้น้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมาย
กำหนดไว้¹¹⁸

จากแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การขายผลการจับกุมผู้กระทำ
ความผิดในขบวนการเดียวกันนั้นต้องเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
ต่อพนักงานสอบสวน โดยละเอียด และต้องเป็นข้อมูลที่นอกเหนือไปจากความรู้เห็นของ
เจ้าพนักงานและซึ่งเจ้าพนักงานไม่สามารถสืบทราบขยายผลได้เอง และข้อมูลที่จำเลยบอกแก่
เจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวนนั้น ต้องเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานตำรวจและพนักงาน
สอบสวนมั่นใจในข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดที่มีอยู่ว่าถูกต้องจึงติดตามจับกุมบุคคล
เหล่านั้น และจับกุมได้ในเวลาต่อมา (เปรียบเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2613/2549)

จำเลยฎีกาว่ามีเหตุสมควรลงโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับ
ความผิดนั้น ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่เห็นว่าแม้ยาเสพติดให้โทษของกลางมีจำนวนค่อนข้างมาก
ซึ่งหากแพร่ระบาดออกไปย่อมเป็นอันตรายต่อสังคมก็ตาม แต่ของกลางดังกล่าวถูกซุกซ่อนอยู่ใน
ตู้เสื้อผ้าในห้องนอนของจำเลยเอง ย่อมเป็นที่คาดหมายได้ว่าเจ้าพนักงานตำรวจต้องติดตามไปตรวจ
ค้นที่บ้านของจำเลยและตรวจพบของกลางได้ไม่ยาก ส่วนที่จำเลยฎีกาว่าได้ให้การต่อตำรวจผู้จับกุม
ถึงเส้นทางในการขายผลเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดคนอื่นๆ ต่อไปด้วยนั้น ข้อเท็จจริงก็ไม่ปรากฏ
ว่าได้มีการขยายผลโดยอาศัยข้อมูลของจำเลยแต่อย่างใด การให้ข้อมูลดังกล่าวจึงมิใช่การให้ข้อมูล
ที่สำคัญตามมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 อันจะเป็นเหตุให้ศาล
ใช้ดุลพินิจกำหนดโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นการให้ข้อมูล
ดังกล่าวจึงมิใช่การให้ข้อมูลที่สำคัญตามมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.

¹¹⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3072/2553

2522 อันจะเป็นเหตุให้ศาลใช้ดุลพินิจกำหนดโทษจำเลยน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น¹¹⁹

ปัญหาอีกกรณีหนึ่ง คือ จำนวนยาเสพติดให้โทษของกลางที่ได้จากการขยายผลจับกุมจะต้องมีส่วนสัมพันธ์สอดคล้องกับจำนวนโทษที่จะลงแก่จำเลย โดยเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมหรือไม่ เช่น กรณีตามตัวอย่าง หากขยายผลแล้วได้เมทแอมเฟตามีนเพียง 5 เม็ด หรือได้จำนวนมากถึง 20,000 เม็ด จะได้รับสิทธิประโยชน์ตอบแทน ตามนัยมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และลงโทษเท่ากับโทษเมื่อขยายผลแล้วได้เมทแอมเฟตามีน 70 เม็ดตามตัวอย่างหรือไม่ จะยึดถืออะไรเป็นเกณฑ์ จะใช้หลักเกณฑ์ว่า ขยายผลแล้วได้ของกลางมาก ก็ให้สิทธิประโยชน์ ตามนัยมาตรา 100/2 มาก โดยลงโทษน้อย แต่ถ้าขยายผลแล้วได้ของกลางน้อย ก็ให้สิทธิประโยชน์ ตามนัยมาตรา 100/2 น้อยโดยลงโทษค่อนข้างมาก จะเหมาะสมหรือไม่ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา และคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดก็ยังไม่อาจวางหลักเกณฑ์ที่แน่นอนชัดเจนในเรื่องนี้จริงอยู่เป็นเรื่องยากที่จะสร้างบรรทัดฐาน โดยถือเอาจำนวนยาเสพติดให้โทษที่ขยายผลได้เป็นเกณฑ์การกำหนดโทษ ศาลควรพิจารณาถึงสภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดีที่จำเลยถูกฟ้องรวมถึงความร้ายแรงของความผิดในข้อหาอื่น ในคดีเดียวกันมาประกอบการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษด้วย

การที่จะฟังว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ จะต้องเป็นทั้งข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากจำเลยจึงน่าจะต้องเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดร้ายใหญ่กว่า หรืออย่างน้อยต้องใกล้เคียงกัน และข้อมูลที่ว่านั้น เป็นผลให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถขยายผลไปจับกุมผู้กระทำความผิดในขบวนการเดียวกันได้ มิใช่ข้อมูลเบื้องต้นและเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องไปสืบสวนอีกเป็นเวลานาน ดังนั้นจึงน่าจะเป็นข้อมูลที่ทำให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมจำเลยได้ในระยะเวลาใกล้เคียงหรือต่อเนื่องจากการจับกุมจำเลย มิใช่ทิ้งเวลาห่างกันหลายวันหรือเป็นเดือน

ดังนั้น ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวจึงต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาแรกที่เขาหลักเกณฑ์ในการที่จะได้รับการพิจารณาลดโทษจากศาลให้ได้รับความคุ้มครองเพื่อจูงใจผู้ถูกจับคดีอื่นเกิดความเชื่อถือและมั่นใจในกระบวนการในดำเนินงานของเจ้าพนักงานและมีความประสงค์จะให้ความช่วยเหลือในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษโดยสมัครใจและเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ จะเห็นได้ว่ามีหลักการเหมือนกับหลักการต่อรองคำรับสารภาพของสหรัฐอเมริกาดังกล่าวในเรื่องการขยาย

¹¹⁹คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4143/2554

ผลการจับกุมในขบวนการเดียวกันเพื่อแลกเปลี่ยนกับการลดโทษของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ การขยายผลเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในขบวนการเดียวกัน เจ้าพนักงานของรัฐอาจพูดชักจูงให้ผู้กระทำความผิดบอกข้อมูลที่สำคัญอันนำไปสู่การจับกุม เพื่อแลกเปลี่ยนกับการได้รับประโยชน์จากการลดโทษ ลดจำนวนข้อหา หรือยกเลิกข้อหาใดข้อหาหนึ่งหรือมากกว่านั้นเพื่อแลกเปลี่ยนกับการต่อรองการรับสารภาพ

แนวทางแก้ปัญหานี้ คือ เห็นว่าควรให้ผู้กระทำความผิดที่บอกกล่าวข้อมูลแก่เจ้าพนักงานตำรวจเพื่อขยายผลการจับกุมในขบวนการเดียวกันนั้น ให้ได้รับประโยชน์ของบทบัญญัติใน มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษนี้ด้วย เพราะถือว่าเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ผู้ศึกษาเสนอว่า เห็นควรเพิ่มเติมข้อความเป็น วรคสอง ของบทบัญญัติ มาตรา 100/2 ดังนี้

มาตรา 100/2 “ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะลดโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้”

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับในเรื่องการขยายผลการจับกุมผู้กระทำความผิดในขบวนการเดียวกันโดยอนุโลม”

4. วิเคราะห์ผลของการใช้บังคับกฎหมาย

ในปัจจุบันยาเสพติดเป็นภัยร้ายแรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติ รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจากภาษีของราษฎรเป็นจำนวนมากในแต่ละปีเพื่อใช้ในการปราบปราม และสกัดกั้นการแพร่ระบาด รวมทั้งการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยมองผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วย แทนที่จะเอาเงินเหล่านั้นมาพัฒนาประเทศในด้านอื่น ทั้งองค์การอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีเครือข่ายโยงใยทั้งในและนอกประเทศ มีอิทธิพลด้านการเงินสูง ยากยิ่งในการปราบปรามให้หมดไปด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเพียงประการเดียว การปราบปรามยากที่จะสาวไปถึงนายทุนผู้อยู่เบื้องหลังจึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายมาเป็นส่วนช่วย แต่ก็ยังไม่อาจหยุดยั้งกระบวนการค้ายาเสพติดได้ เพราะในการดำเนินคดี หรือการพิจารณาคดีของศาลจำเป็นต้องมีพยานหลักฐานชัดเจน ทำให้คนร้ายหาวิธีการต่างๆ นานาในการตัดตอนไม่ให้พยานหลักฐานไปถึงนายทุนผู้อยู่เบื้องหลัง แต่ในปัจจุบันการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่อาชญากรรมที่มีการ

จัดตั้งในลักษณะองค์กรหรือเป็นเครือข่ายที่มีความซับซ้อน โดยมีนายทุนหรือผู้มีอิทธิพลครอบงำการอยู่เบื้องหลัง รวมถึงมีลักษณะการกระทำโดยแบ่งหน้าที่และตัดตอนการทำงานเป็นช่วงๆ กล่าวคือ มีการร่วมมือกันกระทำความผิดฐาน ผลิต นำเข้า ส่งออก ครอบครองเพื่อจำหน่าย จำหน่าย ซึ่งเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดได้เฉพาะผู้ที่ครอบครองหรือลำเลียงยาเสพติดเท่านั้น โดยไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดที่เป็นหัวหน้าหรือตัวการใหญ่ผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดได้ ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดจึงเป็นภัยร้ายแรงที่เกิดขึ้นในระดับโลก และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศไทยที่ยังคงมีปัญหานี้ในการปราบปรามยาเสพติดอยู่

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายไทย ผู้เขียนเห็นว่า การจับกุมผู้กระทำความผิดในกระบวนการเกี่ยวกับยาเสพติด และพิจารณาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 100/2 แล้ว พบว่าไม่มีการบัญญัติอื่นที่ให้ผู้กระทำความผิดที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นประโยชน์เพื่อการขยายผลไปจับกุมผู้กระทำความผิดในกระบวนการเดียวกันให้ได้รับประโยชน์จากการลดโทษตามมาตรา 100/2 ด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาปัญหาในทางปฏิบัติแล้ว ถ้าไม่มีมูลเหตุจูงใจให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลดโทษแล้วผู้กระทำความผิดอาจไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเพราะอาจเกรงกลัวว่าจะถูกนายทุน หรือผู้ค้ารายใหญ่มาตัดตอนเอาได้ แต่ถ้ามีกฎหมายบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดได้รับประโยชน์และจากการขยายผลการจับกุมดังกล่าวแล้วก็จะทำให้ผู้กระทำความผิดมีมูลเหตุจูงใจ และกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเพื่อไปจับกุมผู้กระทำความผิดอื่นในกระบวนการเดียวกัน ก็จะเป็นการช่วยลดปัญหาการปราบปรามยาเสพติดให้แก่ประเทศไทย และลดผลกระทบต่อสังคม และความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูล เป็นประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ตามกฎหมายของประเทศไทยและ ต่างประเทศ ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ที่เป็นกฎหมายบัญญัติความผิดและอัตราโทษไว้ สำหรับหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำความผิดและการ รวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน และการรับฟังพยานหลักฐานของศาลปรากฏอยู่ใน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทั้งสิ้น

สำหรับกฎหมายต่างประเทศนั้นผู้ศึกษาได้ทำการศึกษากฎหมายของประเทศเยอรมัน และประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษากฎหมายพระราชบัญญัติยาเสพติดที่มีการบัญญัติความฐาน ความผิดตามความรุนแรงของคดีเอาไว้ และมีการบัญญัติให้อำนาจอัยการในการใช้ดุลพินิจในการ สั่งฟ้องเอาไว้ ประกอบกับหลักกฎหมายในการรวบรวมพยานหลักฐานของประเทศไทยตลอดจน คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ และคำพิพากษาศาลฎีกาของไทยซึ่งสามารถใช้เป็นบรรทัดฐานในการ ตัดสินคดีที่อาจเกิดขึ้นต่อไป โดยพบว่ากฎหมายไทยในเรื่องของการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่าง ยิ่งนั้น ผู้กระทำความผิดนั้นต้องให้ข้อมูลที่สำคัญและการให้ข้อมูลนั้นต้องเป็นข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐ (พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน) ไม่เคยรู้มาก่อน ไม่ว่าทั้งหมดหรือ แต่เพียงบางส่วน ถ้าเป็นข้อเท็จจริงที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้ก่อนแล้ว ศาลไม่สามารถลดโทษให้ ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งได้ ส่วนผู้กระทำความผิดจะเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่ตนได้รับรู้มาหรือไม่นั้น ไม่ใช่ ข้อสาระสำคัญ ข้อสาระสำคัญอยู่ที่ว่าข้อมูลที่เปิดเผยออกมานั้น เพียงพอที่จะนำไปสู่การปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้หรือไม่ ถ้าเพียงพอแม้เปิดเผยแต่เพียงบางส่วนก็ เข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 100/2 และแม้จะเปิดเผย ข้อมูลทั้งหมดแต่ไม่เพียงพอที่จะนำไปสู่การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ก็ไม่ เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตราดังกล่าว และการให้ข้อมูลดังกล่าว ต้องเป็นไปโดยสมัครใจ

(แม้พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 จะไม่ได้เขียนไว้ แต่ก็ต้องตีความไปในแนวนี้) โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายมีเหตุผล คือ เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลในกรณีที่ถูกใส่ความ บุคคลที่มียาเสพติดไว้เพื่อเสพในปริมาณที่มาก หรือบุคคลที่เสพยาเสพติด ให้ได้รับโทษลดลงจากอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดและจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเพื่อปราบปรามยาเสพติด โดยการให้ข้อมูลต้องเป็นการสมัครใจของผู้ต้องหาและจำเลย มิใช่เป็นการบีบบังคับเพื่อผลในการดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาและจำเลย

หลักในข้อนี้โดยตรงที่ว่า ถ้าผู้กระทำความผิดเชื่อว่าตนเองจะให้ข้อมูลหรือไม่ก็ได้ ถือว่ากระทำโดยสมัครใจ แต่เมื่อใดก็ตามที่ผู้กระทำได้รับแรงกดดันจนเชื่อว่าไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากที่จะให้ข้อมูลแล้ว ถือว่าไม่ได้กระทำโดยสมัครใจ ส่วนมูลเหตุจูงใจในการให้ข้อมูลไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ เช่น ความกลัวว่าจะถูกจับหรือถูกลงโทษ ไม่ทำให้การให้ข้อมูลเป็นไปโดยสมัครใจ การให้ข้อมูลดังกล่าวต้องทำให้สามารถระบุตัวของผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และต้องสามารถพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ต้องสงสัยดังกล่าวได้ด้วย การให้ข้อมูลในลักษณะที่ว่านาย ก. เป็นผู้ค้ายาเสพติด โดยไม่มีหลักฐานใด ๆ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2

ส่วนปัญหาว่าศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิด (ผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ) นั้นหรือไม่ ไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ การให้ข้อมูลต้องสามารถทำให้การกระทำความผิดที่ยังไม่เปิดเผยได้รับการเปิดเผย หรือการกระทำความผิดที่เปิดเผยแล้วได้รับการเปิดเผยมากยิ่งขึ้น การที่ผู้กระทำความผิดเพียงมีความพร้อมที่จะให้การ แต่ไม่อาจที่จะให้ข้อมูลใดๆ ได้ จึงไม่อาจได้รับการลดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 แม้ว่าข้อมูลที่ถูกเปิดเผยนั้นจะมีความเหมาะสมก็ตาม แต่การที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับการลดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 นั้น ก็ยังอยู่ในดุลพินิจของศาล ซึ่งศาลต้องใช้ดุลพินิจ โดยวางอยู่บนพื้นฐานของความหนักเบาของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด และความสำคัญของข้อมูลที่ได้รับการเปิดเผยจากบุคคลดังกล่าว การที่ผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วสามารถขยายผลไปจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยได้ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะลดโทษให้ได้ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 เพราะหากให้ผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ได้รับประโยชน์จากมาตราดังกล่าว

เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศเยอรมันแล้ว พบว่ากฎหมายมีเนื้อหาทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติยาเสพติดของไทยที่กำหนดให้ศาลสามารถลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดได้ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดนั้นได้มาให้ข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยในประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมันได้วางหลักในการลดโทษไว้ว่า ศาลสามารถลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดได้อย่างไรบ้าง นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญาของต่างประเทศยังบัญญัติไว้เป็นบททั่วไปให้ศาลใช้ดุลพินิจลดโทษในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้ให้ความช่วยเหลือต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในข้อที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอีกด้วย

แม้กฎหมายต่างประเทศมีบทบัญญัติเรื่องการลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำไว้ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นบททั่วไป ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรมโดยเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดก็ตาม แต่ข้อหาที่ศาลใช้ดุลพินิจลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำนั้นต้องเป็นข้อหาเกี่ยวกับข้อมูลการกระทำความผิดที่ถูกเปิดเผย ดังนั้นในกรณีที่ผู้กระทำความผิดข้อหาอื่น เช่น ข้อหาฆ่าผู้อื่นเปิดเผยข้อมูลเป็นเหตุให้ปราบปรามยาเสพติดได้ แต่ไม่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายอาชญาอื่น ผู้กระทำความผิดก็ไม่ได้รับประโยชน์ที่จะได้รับโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำตามกฎหมายอาชญาอื่นไปด้วย

1. การศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปบทวิเคราะห์ปัญหาได้ดังนี้

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของระยะเวลาการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งของผู้กระทำความผิด สำหรับการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2มิได้กำหนดระยะเวลาของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งไว้โดยชัดเจน ว่าต้องเป็นการให้ข้อมูลในชั้นศาลใด จึงเป็นเหตุให้มีการตีความบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวแตกต่างกันไปและยังไม่มีแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาตัดสินในเรื่องดังกล่าวไว้ จึงเป็นเหตุให้มีการสับสนในบทบัญญัติกฎหมายของผู้บังคับใช้กฎหมายดังกล่าว

สำหรับข้อความตามบทบัญญัติของมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ดังกล่าว ไม่ได้กำหนดระยะเวลาของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งของผู้กระทำความผิดดังกล่าวไว้ว่า จะต้องให้ข้อมูลเมื่อใด แต่หากพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา 100/2 ดังกล่าวแล้ว ซึ่งใช้คำว่า “ศาลเห็นว่า...” อันแสดงให้เห็นได้ว่าศาลต้องเห็นจากสำนวน

คดีที่ศาลชั้นต้นพิจารณานั้นเองซึ่งสอดคล้องกับระเบียบของ ป.ป.ส. ว่าด้วยแนวทางการประสานงานคดียาเสพติด พ.ศ. 2553 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2553 ในส่วนที่ 8 กำหนดให้บันทึกการให้ข้อมูลในบันทึกการจับกุม หรือบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวน หรือโจทก์ต้องบรรยายมาในฟ้อง หรือโจทก์ต้องแจ้งให้ศาลทราบในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นเท่านั้นจึงมีสาระสำคัญว่า การให้ข้อมูลของจำเลยจะต้องผ่านขั้นตอนการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานจากพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ แล้วพนักงานอัยการเป็นผู้แถลงต่อศาล ประกอบกับมีบทบัญญัติเกี่ยวกับอุทธรณ์ไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 อีกทั้งการอุทธรณ์ขอรับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ที่เพิ่งยกขึ้นอ้างภายหลังที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา อาจเป็นการพิจารณาชี้ขาดประเด็นปัญหาดังกล่าวโดยศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดเพียงศาลเดียว โดยไม่ผ่านการพิจารณาของศาลชั้นต้น และเป็นข้อที่พึงระวังในการใช้บทบัญญัติ มาตรา 100/2 ดังกล่าว เพราะอาจเป็นช่องทางให้มีการแสวงหาผลประโยชน์หรือช่วยเหลือจำเลยได้ ขณะที่ความเห็นของฝ่ายที่เห็นว่าข้อมูลตาม มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 จำเลยจะให้ข้อมูลดังกล่าวในระหว่างการพิจารณาในชั้นศาลใดก็ได้รวมทั้งในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ตราบเท่าคดียังไม่ถึงที่สุด เพราะตามบทบัญญัติดังกล่าวมิได้บัญญัติไว้ว่าจะต้องให้ข้อมูลเมื่อใด จึงเป็นกรณีที่กฎหมายมิได้กำหนดระยะเวลาไว้และไม่ได้ระบุว่าเป็นศาลใด เป็นลักษณะการตีความ ผู้ศึกษานั้นเห็นด้วยกับความเห็นว่าการให้ข้อมูลตามบทบัญญัติของมาตรา 100/2 ดังกล่าวนั้น จำเลยจะต้องให้ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาซึ่งจะมีน้ำหนักมากกว่า จึงจะได้รับประโยชน์ในการลดโทษตามบทบัญญัติ มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และซึ่งปัจจุบันศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดก็ไม่รับพิจารณาอุทธรณ์ของจำเลยที่ขอรับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ที่เพิ่งยกขึ้นอ้างภายหลังที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งลักษณะของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง มีลักษณะ ดังนี้ คือการให้ข้อมูลนั้นต้องเป็นข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ (พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน) ไม่เคยรู้มาก่อน ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน ถ้าเป็นข้อเท็จจริงที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้ก่อนแล้ว ศาลไม่สามารถลดโทษให้ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งได้ ส่วนผู้กระทำความผิดจะเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่ตนได้รับรู้มาหรือไม่นั้น ไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ ข้อสาระสำคัญที่อยู่ว่าข้อมูลที่เปิดเผยออกมานั้น เพียงพอที่จะนำไปสู่การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้หรือไม่ ถ้าเพียงพอแม้เปิดเผยแต่เพียงบางส่วนก็เข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 100/2 และการให้ข้อมูล

ดังกล่าว ต้องเป็นไปโดยสมัครใจ หลักในข้อนี้โดยตรงที่ว่า ถ้าผู้กระทำความผิดเชื่อว่าตนเองจะให้ข้อมูลหรือไม่ก็ได้ ถือว่ากระทำโดยสมัครใจ แต่เมื่อใดก็ตามที่ผู้กระทำได้รับแรงกดดันจนเชื่อว่าไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากที่จะให้ข้อมูลแล้ว ถือว่าไม่ได้กระทำโดยสมัครใจ ส่วนมูลเหตุจูงใจในการให้ข้อมูลไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ เช่น ความกลัวว่าจะถูกจับหรือถูกลงโทษ ไม่ทำให้การให้ข้อมูลเป็นไปโดยไม่สมัครใจ การให้ข้อมูลต้องทำให้สามารถระบุตัวของผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และต้องสามารถพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ต้องสงสัยดังกล่าวได้ด้วย การให้ข้อมูลในลักษณะที่ว่านาย ก. เป็นผู้ค้ายาเสพติด โดยไม่มีหลักฐานใด ๆ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ส่วนปัญหาว่าศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิด (ผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ) นั้นหรือไม่ ไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ การให้ข้อมูลต้องสามารถทำให้การกระทำความผิดที่ยังไม่เปิดเผยได้รับการเปิดเผย หรือการกระทำความผิดที่เปิดเผยแล้วได้รับการเปิดเผยมากยิ่งขึ้น การที่ผู้กระทำความผิดเพียงมีความพร้อมที่จะให้การ แต่ไม่อาจที่จะให้ข้อมูลใดๆ ได้ จึงไม่อาจได้รับการลดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 อีกทั้งแม้ว่าข้อมูลที่ถูกเปิดเผยนั้นจะมีความเหมาะสมก็ตาม แต่การที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับการลดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 นั้น ก็ยังอยู่ในดุลพินิจของศาล ซึ่งศาลต้องใช้ดุลพินิจ โดยวางอยู่บนพื้นฐานของความหนักเบาของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด และความสำคัญของข้อมูลที่ได้รับการเปิดเผยจากบุคคลดังกล่าว การที่ผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วสามารถขยายผลไปจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยได้ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะลดโทษให้ได้ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 เพราะหากให้ผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ได้รับประโยชน์จากมาตราดังกล่าวตั้งนั้น การให้ข้อมูลดังกล่าวจะต้องเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจ หรือ พนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าพนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่รับรองว่าจำเลยให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หรือคำเบิกความของเจ้าพนักงานที่บันทึกคำให้การไว้ในชั้นจับกุมดังกล่าวเท่านั้น

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการขยายผลในการจับกุมของผู้กระทำความผิดในขบวนการเดียวกันซึ่งต้องเป็นการขยายผลการจับกุมนอกเหนือจากความรู้เห็นของเจ้าพนักงาน ซึ่งไม่อาจคาดการณ หรือ เดาเหตุการณ์ดังกล่าวได้เอง ดังเช่น คำที่ว่า “ไม่บอกไม่รู้” กล่าวคือ การขยายผลจับกุมของผู้ร่วมขบวนการเดียวกันนั้น เกิดมาจากคำบอกกล่าวของจำเลย ดังนั้น การที่จะฟังว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ จะต้องเป็นทั้งข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำ

ความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากจำเลยจึงจะต้องเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดร้ายใหญ่กว่า หรืออย่างน้อยต้องใกล้เคียงกัน และข้อมูลที่ว่านั้น เป็นผลให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถขยายผลไปจับกุมผู้กระทำความผิดในขบวนการเดียวกันได้ มิใช่ข้อมูลเบื้องต้นและเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องไปสืบสวนอีกเป็นเวลานาน ดังนั้นจึงต้องเป็นข้อมูลที่ทำให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมจำเลยได้ในระยะเวลาใกล้หรือต่อเนื่องจากการจับกุมจำเลย มิใช่ที่เวลาห่างกันหลายวันหรือเป็นเดือน

2. ข้อเสนอแนะ

หลังจากที่ได้ศึกษาปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้เพื่อให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ภายในกรอบและกำหนดแนวทางเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาโทษในกรณีที่จำเลยขอให้ศาลพิจารณาโทษแก่จำเลย ตามมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

2.1 มาตรการต่อองค์กรภายนอก

1) เจ้าพนักงานตำรวจชุดสอบสวน จับกุมและพนักงานฝ่ายปกครอง ดำเนินการบันทึกรายละเอียดในบันทึกการจับกุมที่เกี่ยวข้องกับสืบสวน พฤติการณ์ในการจับกุมจำเลย และรายละเอียดที่จำเลยให้ถ้อยคำเพื่อนำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดรายอื่น

2) พนักงานอัยการ ดำเนินการฟ้องคดีในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏจากทางการสืบสวนและสอบสวนว่า จำเลยเป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เพื่อให้จำเลยได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 100/2 นั้น ในการบรรยายฟ้องต้องระบุข้อเท็จจริงในส่วนนี้เพิ่มเติมเข้าไปและขอให้แนบบันทึกการจับกุมบันทึกคำให้การของเจ้าพนักงานชุดจับกุมหรือคำรับรองของเจ้าพนักงานด้วย(หากมี) พร้อมคำขอท้ายฟ้อง

2.2 มาตรการภายในขององค์กร

1) การรับฟ้อง ให้เจ้าหน้าที่ทำแบบพิมพ์คำให้การของจำเลยในกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพและประสงค์ขอให้ศาลพิจารณาโทษของจำเลยตามมาตรา 100/2 แห่ง

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ก็ให้เจ้าหน้าที่รับฟ้องบันทึกค่าแกลงของจำเลยไว้ โดยให้จำเลยระบุนายละเอียดข้อเท็จจริงที่ตนเองให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานตำรวจชุดจับกุม และแนบเอกสาร

2) การพิจารณาคดี หากมีข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง ทำให้การหรือเอกสารประกอบที่ยังไม่ชัดเจนเพียงพอในการวินิจฉัย ก็ให้ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีมีอำนาจในการไต่สวนหาข้อเท็จจริงประกอบ โดยใช้วิธีการแบบเดียวกันกับการไต่สวนคำร้องขอฝากขังครั้งที่ 1 ของพนักงานสอบสวน หากไม่สามารถกระทำได้ในวันที่ยื่นฟ้อง ก็ให้นัดไต่สวนได้ในระหว่างพิจารณาคดี

3) การพิจารณาคดี จะกำหนดกรอบอัตราโทษที่จะลงแก่จำเลยโดยทำเป็นบัญชีมาตรฐานโทษ สำหรับกรณีตามมาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 เป็นการเฉพาะเพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการพิพากษาคดี

2.3 มาตรการทางกฎหมาย

1) ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของระยะเวลาการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งของผู้กระทำความผิด

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มิได้กำหนดระยะเวลาของการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งไว้โดยชัดเจน ว่าต้องเป็นการให้ข้อมูลในชั้นศาลใด จึงเป็นเหตุให้มีกรณีความบกพร่องของกฎหมายดังกล่าวแตกต่างกันไปและยังไม่มีแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาตัดสินในเรื่องดังกล่าวไว้ จึงเป็นเหตุให้มีการสับสนในบทบัญญัติกฎหมายของผู้บังคับใช้กฎหมายดังกล่าวดังนั้นผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา โดยควรให้มีการเพิ่มเติมข้อความกฎหมายให้ชัดเจนในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ในมาตรา 100/2 ดังนี้

มาตรา 100/2 “ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้”

2) ปัญหาเกี่ยวกับการขยายผลในการจับกุมของผู้กระทำความผิดในขบวนการเดียวกัน

ควรให้ผู้กระทำความผิดที่บอกกล่าวข้อมูลแก่เจ้าพนักงานตำรวจเพื่อขยายผลการจับกุมในขบวนการเดียวกันนั้น ให้ได้รับประโยชน์ของบทบัญญัติใน มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษนี้ด้วย เพราะถือว่าเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาว่า เห็นควรเพิ่มเติมข้อความเป็นวรรคสอง ของบทบัญญัติ มาตรา 100/2 ดังนี้

มาตรา 100/2 “ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้”

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับในเรื่องการขยายผลการจับกุมผู้กระทำความผิดในขบวนการเดียวกันโดยอนุโลม”

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชาติ ชัยเดชสุริยะ.(2552). รายงานการวิจัย การต่อรองคำรับสารภาพ : แนวคิดทางทฤษฎี ทางปฏิบัติ และการนำมาใช้ในประเทศไทย. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสถาบันกฎหมายอาญา. สำนักงานวิชาการ. สำนักงานอัยการสูงสุด.
- ชูชัย สุทธิสว่างวงศ์.(2555). ปัญหาการรับพิจารณาอุทธรณ์ขอรับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 100/2 ที่เพิกยกขึ้นอ้างภายหลังที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษารายงานผลงานส่วนบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 10. สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม.
- ชูชาติ เทพวีระ.(2556) การบังคับใช้มาตรา 100/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 กับความมั่นคงของประเทศ รายงานส่วนบุคคลของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 11. สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม. สำนักงานศาลยุติธรรม.
- ชานินทร์ กรัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ.(2539). การตีความกฎหมาย. ชุดที่ 1. คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ธานี สิงหนาท.(2553). คำอธิบายพยานหลักฐานคดีแพ่งและคดีอาญา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ กรุงเทพมหานคร พับลิสซิ่ง จำกัด.
- บรรเจิด สิงคะเนติ.(2558). หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติด.(2552). ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานในคดียาเสพติด. สนับสนุนการจัดพิมพ์เผยแพร่โดยสำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม.
- เพชร พาณิชวรार्ท.(2555). การให้ข้อมูลอันนำไปสู่การลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 100/2. รายงานผลงานส่วนบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น”รุ่นที่ 10. สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม.
- เพียงจิตต์ คล้ายสวน.(2555). ปัญหาหลักการใช้พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 รายงานผลงานส่วนบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น”รุ่นที่ 12. สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม.

- วชิราภรณ์ อังศุพานิชย์. (2554). *ลดกระหน่ำซัมเมอร์เซลล์ มาตรา 100/2 แห่ง พระราชบัญญัติ
ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522*. รายงานผลงานส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตร "ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น" รุ่นที่ 9. สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลา
การสำนักงานศาลยุติธรรม.
- วิสารณี เหมพิจิตร สนิทไชย. (2557). *การลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำในความผิดข้อหาอื่นใน
คดีเดียวกับความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522*. ผลงานส่วนบุคคล
นี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร "ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น" รุ่นที่ 13.
สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม.
- ศักดิ์ชัย เลิศพานิชย์. (2556). *การศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ : ศึกษาเฉพาะกรณี
ประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษและสหรัฐอเมริกา.
(พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ : สำนักกิจการในพระตำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้า
พัชรกิติยาภาสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม.
- สมชัย วัฒนการุณ. *การใช้สิทธิของประชาชน ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540*.
ฤทัย หงส์ศิริ - มานิตย์ จุมปา. คำอธิบายกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ นิติธรรม.
- สมศักดิ์ ทิมพิทักษ์. (2555). *ปัญหาและผลกระทบหากมีการนำหลักการต่อรองการรับสารภาพมาใช้
รายงานผลงานส่วนบุคคลหลักสูตร "ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น" รุ่นที่ 10*.
สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม.
- สำนักกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส.(2551). *การประสานงานและการรวบรวมพยานหลักฐานคดียา
เสพติด: กระทรวงยุติธรรม*.
- สำนักงานศาลยุติธรรม. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่อง การนำการต่อรองการรับสารภาพมาใช้ใน
ประเทศไทย กรณีศึกษาคดียาเสพติด*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานศาล
ยุติธรรม.
- อุดม รัฐอมฤต. (2551). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน.กรุงเทพฯ. โครงการตำราและ
เอกสารประกอบการสอน . คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- ณัฐพล เรืองน่วม.(2543). *"การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในคดียาเสพติด"*. (วิทยานิพนธ์
หลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- เกรียงชัย จันทรเวชเกษม.(2523). “มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด”.
 (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริประภา อ๋ารอด.(2557). “มาตรการส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่
 เจ้าหน้าที่:ศึกษาตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กร
 อาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556”. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์
 ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิ่นณวิษ ประจวบลาภ.(2556). “ดุลยพินิจของศาลในการลดโทษ ศักยภาพจำเป็นให้ข้อมูลสำคัญ
 ในคดียาเสพติด”. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์).
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.กรุงเทพฯ.
- อิสราวุธ อ่อนน้อม.(2540). “หลักการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ”. (วิทยานิพนธ์
 มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์).มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- วงกต สุวรรณวัฒน์.(2558). “ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด: ศักยภาพการ
 ดักฟังทางโทรศัพท์”.(สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์).
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.กรุงเทพฯ.
- วรพล จรัสกิตติกร.(2558). “การใช้มาตรการพิเศษในการแสวงหาพยานหลักฐานในความคิด
 เกี่ยวกับคดีเลือกตั้ง”. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์).
 จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- วารสารตำรวจ บทความพิเศษ ความจำเป็นในการใช้มาตรการ“การต่อรองการรับสารภาพ (Plea
 Bargaining) กับคดียาเสพติด” โดย พันตำรวจโท บันดล สุยะเพียง.
- ประมวลกฎหมายอาญา.
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522.
- Herbert L. Packer. The Limits of the criminal sanction.California:
 Stanford University Press.1968.
- Peter Hurgerford-Weleh. Criminal Litigation & Sentencing.2nd edition.London :
 Cavendish Publishing. 1995.
- The American Justice Process : selected Rule, statutes and Guidelines.
 West publishing company, 1998

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายบุญเสริม บุญเรืองรอด
วัน เดือน ปี เกิด	15 กุมภาพันธ์ 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุม ปี พ.ศ. 2545
สถานที่ทำงาน	ศาลจังหวัดอ่างทอง ศาลจังหวัดนครนายกแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี ศาลแรงงานภาค 1 ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานบริการ ประชาชนและ ประชาสัมพันธ์ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด สุพรรณบุรี
ตำแหน่ง	นิติกรชำนาญการ

